

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : De economische toestand van België — Economische wetgeving — Statistieken

DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIË

NIJVERHEID

De *stienkoolproductie* had in September 1947 — laatste maand waarover in dit *Tijdschrift* commentaar werd uitgebracht (1) — 2.006,1 t bereikt.

T.o.v. het topcijfer van dit jaar, dat in April werd geboekt, viel hier een achteruitgang met 9.000 t in het daggemiddelde waar te nemen.

Nochtans begon de productie reeds de inzinking te

boven te komen die sedert 15 Mei door de stelselmatige en snelle vrijlating van 35.000 krijgsgevangenen was veroorzaakt.

In de daaropvolgende maanden kon een regelmatige en nagenoeg aanhoudende vooruitgang, zij het ook in een gematigd tempo, worden opgemerkt. Hij werd slechts éénmaal onderbroken en wel in Februari toen de bedrijvigheid der meeste steenkolenmijnen werd lam gelegd of sterk belemmerd door de stakingsbewegingen bij het begin der maand die in sommige putten nagenoeg drie weken duurden.

(1) « Economische toestand van België », Octobernummer 1947.

TABEL I

Steenkoolproductie

Bron : Directie van het Mijnwezen.

Tijdvak	Maandproductie						Aantal werkdagen	Gemiddelde productie per werkdag		Aantal extractiedagen	Gemiddelde productie per extractiedag	
	Het Rijk		Zuiderbekken		Kempisch bekken			Absolute getallen 1.000 t	Indexcijfer 1936-38 = 100		Absolute getallen 1.000 t	Indexcijfer 1936-38 = 100
	Absolute getallen 1.000 t	Indexcijfer 1936-38 = 100	Absolute getallen 1.000 t	Indexcijfer 1936-38 = 100	Absolute getallen 1.000 t	Indexcijfer 1936-38 = 100						
1936-38 Maandgemidd...	2.425,3	100,0	1.884,7	100,0	540,6	100,0	25,3	95.947	100,0	24,0	101.042	100,0
1947 April	2.184,4	90,1	1.525,6	80,9	658,0	121,8	25	87.377	91,1	24,4	87.728	86,8
September	2.006,1	82,9	1.442,8	76,6	563,3	104,2	26	77.160	80,4	25,6	78.359	77,6
October	2.145,6	88,4	1.541,7	81,8	601,9	111,3	27	79.393	82,7	26,9	79.688	78,9
November	1.911,1	78,8	1.375,6	73,0	535,5	99,1	23	83.091	86,6	23,0	83.091	82,2
December	2.067,4	85,2	1.472,4	78,1	595,0	110,1	25	82.696	86,2	24,3	85.078	84,2
1948 Januari	2.243,5	92,5	1.585,6	84,1	657,9	121,7	26	86.288	89,9	25,5	87.980	87,1
Februari	1.749,5	72,1	1.150,6	61,0	598,9	110,9	24	72.896	76,0	20,3	86.182	85,3
Maart	2.298,7	94,8	1.628,3	86,4	670,4	124,0	26	88.411	92,1	25,3	90.858	89,9
April	2.318,4	95,6	1.646,3	87,4	672,1	124,3	26	89.169	92,9	25,5	90.918	90,0

Uit bovenstaande tabel blijkt inderdaad dat, afgezien van de maand Februari, het daggemiddelde van de opdelving aanhoudend vooruitgang maakte; dit

laatste is meer representatief voor het verloop van de productie dan de maandcijfers, die door de ongelijke duur der periodes worden beïnvloed. Het bereikte

opnieuw het peil van April 1947, resp. in Januari (gemiddelde per extractiedag) en in Maart 1948 (gemiddelde per werkdag).

In April evenwel lag het nog resp. 10 en 7 pCt. beneden het peil van 1936-1938.

Oorzaak van de verbetering tijdens de laatste maanden waren de toeneming van het aantal vreemde werkkrachten en de stijging van de gemiddelde arbeidsproductiviteit.

Wat het aandeel van beide factoren betreft, kunnen uit de vergelijking der cijfers van de tabellen II en IV twee stadia worden onderscheiden.

1) Tijdens de eerste twee maanden van de verslagperiode viel het aantal arbeiders in de mijnproductie tot een minimum : het bedroeg toen inderdaad 11.000 tot 12.000 eenheden minder dan in April 1947.

TABEL II

Aanwezige arbeiders in de steenkolenmijnen

Tijdvak	Het Rijk				Zuiderbekken				Kempisch bekken			
	Onder- en bovengrondse samen		Houwers		Onder- en bovengrondse samen		Houwers		Onder- en bovengrondse samen		Houwers	
	Absolute getallen	Indexcijfers	Absolute getallen	Indexcijfers	Absolute getallen	Indexcijfers	Absolute getallen	Indexcijfers	Absolute getallen	Indexcijfers	Absolute getallen	Indexcijfers
1936-38 Maandgem...	125,9	100,0	18,1	100,0	105,9	100,0	15,3	100,0	20,0	100,0	2,8	100,0
1947 April	143,1	113,7	19,4	107,3	108,7	100,8	13,7	89,5	36,4	182,0	5,6	200,0
September	131,4	104,4	16,9	93,4	99,4	93,9	12,6	82,4	32,0	160,0	4,3	153,6
October	132,0	104,9	16,8	92,8	99,9	94,3	12,5	81,7	32,1	160,5	4,3	153,6
November	136,5	108,5	17,5	96,7	104,4	98,6	13,3	86,9	32,1	160,5	4,2	150,0
December	137,8	109,5	18,0	99,4	104,7	98,9	13,4	87,6	33,1	165,5	4,6	164,3
1948 Januari	141,7	112,6	18,9	104,2	107,3	101,3	13,9	90,8	34,4	172,0	5,0	178,6
Februari	139,6	110,8	18,5	101,9	104,7	98,9	13,5	88,2	34,9	174,5	5,0	178,6
Maart	195,6	115,7	19,5	107,9	110,1	104,0	14,4	94,1	35,5	177,5	5,1	182,1
April	145,7	115,7	19,5	107,9	110,0	103,9	14,3	93,5	35,7	178,5	5,2	185,7

In deze periode werden de vrijlatingen van krijgsgevangenen slechts in een zeer geringe mate door de aanwerving van vreemde werkkrachten goedge maakt. Einde October waren nog slechts een honderdtal krijgsgevangenen als zodanig ingeschreven. Het gezamenlijk aantal vrijgelatenen bedroeg ca. 31.000, na

af trek van zowat 4.000 krijgsgevangenen die zich als vrijwillige vreemde arbeiders hadden laten aanwerven. Afgezien van deze laatsten, waren op dit ogenblik niet meer dan ca. 17.000 nieuwe arbeiders ingeschreven.

TABEL III

Inggeschreven arbeiders in de steenkolenmijnen, per einde maand

(duizenden)

Bron : Directie van het Mijnwezen.

Tijdvak	Onder- en bovengrondse samen					Ondergrondse (incl. houwers)					Houwers							
	Totaal		Belgen	Vrije vreemdelingen	Krijgsgevangenen	Onw. burgers	Totaal		Belgen	Vrije vreemdelingen	Krijgsgevangenen	Onw. burgers	Totaal		Belgen	Vrije vreemdelingen	Krijgsgevangenen	Onw. burgers
	Absolute getallen	Indexcijfers					Absolute getallen	Indexcijfers					Absolute getallen	Indexcijfers				
1936-38 Maandgemiddelde	140,3	100,0					97,9	100,0										
1947 April	167,8	119,6	96,2	33,9	34,8	2,9	120,3	122,9			34,4		24,1				6,6	
14 Mei	168,8	120,3			34,7	2,9	121,3	123,9			34,1		24,6				6,4	
September	155,5	110,8	95,4	53,4	4,7	2,0	107,4	109,7	50,7	50,2	4,5	2,0	21,1	8,7	11,1	0,7	21,1	
October	153,9	109,7	95,6	56,3	0,1	1,9	105,8	108,1					20,7					
November	158,4	112,9	96,5	60,1	—	1,8	110,3	112,7	51,8	56,7	—	1,8	21,5	9,1	12,0	—	21,5	
December	162,6	115,9	97,3	63,6	—	1,7	114,3	116,8	52,5	60,1	—	1,7	22,3	9,2	12,7	—	22,3	
1948 Januari	166,2	118,5	97,8	66,7	—	1,7	117,9	120,4	53,0	63,2	—	1,7	23,0	9,2	13,4	—	23,0	
Februari	168,4	120,0	98,1	68,6	—	1,7	120,1	122,7	53,4	65,0	—	1,7	23,5	9,2	13,9	—	23,5	
Maart	169,6	120,9	98,3	69,7	—	1,6	125,2	123,8	53,5	66,1	—	1,6	24,2	9,3	14,5	—	24,2	
April	169,0	120,5					120,4	123,0					24,3					

In de groep houters bedroeg het tekort nagenoeg 1/7 van hun aantal in April-Mei 1947.

Na het vertrek van de Duitse werkkrachten, wier rendement steeds beneden dat der vrije arbeiders bleef, werd de stijging van de gemiddelde productivi-

teit dus slechts in geringe mate geremd door de tewerkstelling van onervaren arbeiders die de krijgsgevangenen kwamen vervangen. Haar invloed op de vooruitgang van de productie was dan ook van doorslaggevende betekenis.

TABEL IV

Gemiddelde productie per arbeider en per aanwezigheidsdag

(in kilogrammen)

Bron: Directie van het Mijnwezen.

Tijdvak	Onder- en bovengrondse arbeiders samen						Houters					
	Het Rijk		Zuiderbekken		Kempisch bekken		Het Rijk		Zuiderbekken		Kempisch bekken	
	Absolute getallen	Indexcijfers	Absolute getallen	Indexcijfers	Absolute getallen	Indexcijfers	Absolute getallen	Indexcijfers	Absolute getallen	Indexcijfers	Absolute getallen	Indexcijfers
1936-38 Maandgemiddelde.....	777	100,0	718	100,0	1.083	100,0	5.576	100,0	5.165	100,0	7.790	100,0
1947 April.....	600	77,2	560	78,0	717	66,2	4.530	81,2	4.473	86,6	4.667	59,0
September.....	583	75,0	554	77,2	673	62,1	4.641	83,2	4.489	86,9	5.083	65,3
October.....	593	76,3	562	78,3	690	63,7	4.746	85,1	4.573	88,5	5.255	67,5
November.....	590	75,9	558	77,7	692	63,9	4.748	85,2	4.547	88,0	5.356	68,8
December.....	598	77,0	562	78,3	711	65,7	4.715	84,6	4.553	88,2	5.170	66,4
1948 Januari.....	609	78,4	570	79,4	728	67,2	4.673	83,8	4.527	87,6	5.066	65,0
Februari.....	589	75,8	541	75,3	712	65,7	4.681	83,9	4.512	87,4	5.044	64,7
Maart.....	609	78,4	592	82,2	720	66,5	4.652	83,4	4.803	92,9	5.006	64,3
April.....												

Uit tabel IV kan worden opgemerkt dat de gemiddelde productie per houter vrij snel toenam tot in de maand November, toen zij voor de vrije arbeiders afzonderlijk zelfs iets meer bedroeg (4.741 kg) dan het maximum van April 1947.

2) Met ingang van November was de aangroei van het aantal werkkrachten van overwegende betekenis voor het herstel van de productie; de aanwerving geschiedde in vlugger tempo — in Januari 1948 overschreed het aantal houters voor de eerste maal sedert de Bevrijding het peil van vóór de oorlog, en zulks ook in het Zuiderbekken —, terwijl de gemiddelde productiviteit van laatstgenoemde arbeiders daalde, die der onder- en bovengrondse arbeiders samen het peil van April 1947 evenaarde en daarna ging overtreffen wegens de stijging van het aantal gespecialiseerde ondergrondse arbeiders.

Voorals in het Kempisch bekken, waar het aantal werkkrachten meer varieerde, was de productiviteit aan gevoelige schommelingen onderhevig.

Het waren nagenoeg uitsluitend de Italiaanse arbeiders die sedert September de gezamenlijke arbeidersbezetting deden stijgen.

Hun aantal steeg van 22.113 « ingeschreven » arbeiders per einde September 1947 tot 35.195 per 29 Februari 1948. Op dezelfde tijdstippen waren resp. 13.649 en 13.974 verplaatse personen ingeschreven. Dat dit aantal uiteindelijk slechts met 300 eenheden steeg, ligt hieraan dat de nieuwe aanwinsten (enkele duizen-

den) nagenoeg geheel werden te niet gedaan door de repatriëring van ongeschikte elementen.

Overigens was ook het aantal Italiaanse werkkrachten aan dergelijke grote schommelingen onderhevig: zij die hun werk verlieten sinds de inwerkingtreding van de aanwervingsaccorden waren in Maart 1948 ten getale van zowat 17.000.

Dit gebrek aan stabiliteit is niet vreemd aan de trage stijging van de gemiddelde productiviteit der werkkrachten; zulks moge blijken uit een eenvoudige vergelijking tussen het verloop van de productie en de bewegingen van het aantal werkkrachten die effectief in de mijnen zijn tewerkgesteld: in April 1948 vertegenwoordigde de opgedolven hoeveelheid 95,6 pCt. van het gemiddelde van 1936-1938; hiervoor was evenwel de inzet vereist van 15,7 pCt. meer arbeiders dan vóór de oorlog.

De invoer van brandstof had verder een gunstig verloop, zodat mag aangenomen worden dat in de huidige omstandigheden, nog alleen de hoedanigheid van de ingevoerde steenkool zekere moeilijkheden veroorzaakt.

De geleverde hoeveelheden overtroffen de toegewezen hoeveelheden tot het tijdstip waarop de contingenten van de E.C.O. en daarna van het Verdelingsbureau te Geneve te omvangrijk bleken, uit hoofde van de aangroei der eigen productie, de buitengewoon zachte winter van 1947-1948 en de deviezenafvloei die met de aankoop van de buitenlandse brandstof gepaard gaat.

TABEL V

**Steenkoolinvoer onder het régime van de « European Coal Organisation »
tijdens de periode September 1947-April 1948**

(duizenden tonnen)

Bron : Belgisch Kolenbureau.

Tijdvak	Totaal		Duitsland — Ruhrgebied				Polen		Verenigde Staten		Groot-Brittannië	
	Toewij- zingen	Verzen- dingen	Steenkool		Bruinkoolbri- ketteren		Toewij- zingen	Verzen- dingen	Toewij- zingen	Verzen- dingen	Toewij- zingen	Verzen- dingen
			Toewij- zingen	Verzen- dingen	Toewij- zingen	Verzen- dingen						
1947 September	484.360	518.710	71.880	62.716	12.880	15.186	40.000	22.746	359.600	418.062	—	—
October	517.000	619.970	78.100	76.864	15.500	13.362	30.000	87.465	393.400	442.289	—	—
November	517.000	566.759	78.100	52.186	15.500	9.634	30.000	48.164	393.400	456.785	—	—
December	539.932	652.690	97.933	106.106	15.500	13.140	66.666	81.469	359.833	451.975	—	—
1948 Januari	539.932	474.961	97.933	71.570	15.500	11.562	66.666	49.942	359.833	341.887	—	—
Februari	544.932	405.720	97.933	74.068	15.500	14.886	66.666	90.873	359.833	220.807	5.000	5.086
Maart	554.932	456.734	97.933	127.266	15.500	6.649	66.666	40.758	359.833	265.261	15.000	16.800
April	524.732	216.865	97.933	80.234	15.500	4.255	33.333	44.761	347.965	74.011	30.000	13.004
	4.222.820	4.002.399	717.745	651.000	121.380	88.674	399.997	466.168	2.933.698	2.671.077	50.000	35.490

(1) De E.C.O. werd op 31 December 1947 opgeheven. Haar bedrijvigheid werd overgenomen door het Kolencomité, hetwelk door de Economische Raad voor Europa van de U.N.O. werd in het leven geroepen.

De beperkingsmaatregelen hadden vooral betrekking op de invoer van Amerikaanse steenkool daar deze van zeer middelmatige kwaliteit en weinig profijtelijk is. Zij zal dan ook omstreeks het midden van het jaar volledig van de Belgische markt verdwijnen.

Aanvankelijk gingen deze beperkingen niet van ons uit. Zij waren veroorzaakt door de gestegen binnenlandse behoeften in de Verenigde Staten wegens de aldaar heersende strenge weersomstandigheden, alsmede door de stakingsbewegingen die gedurende een vrij lange tijd een belangrijk deel van het productievermogen opnieuw lam legden.

Desniettemin waren de beperkte leveringen ruim voldoende, en een deel er van diende zelfs in Maart-April in voorraad opgeslagen.

Ook de steenkoolinvoer uit Polen zal weldra ophouden, aangezien de contracten die verleden jaar met dit land werden afgesloten, eerlang geheel zullen uitgevoerd zijn en er van een hernieuwing geen sprake is.

In Februari deed zich een gunstig verschijnsel voor : Groot-Brittannië kwam opnieuw op de wereldmarkt. Tot dusver werden slechts matige hoeveelheden geleverd, doch het laat zich aanzien dat zij tijdens de volgende maanden aan belang zullen winnen. De geleverde steenkool had nog niet dezelfde kwaliteit als vóór de oorlog.

Ten aanzien van onze steenkooluitvoer valt weinig vooruitgang te boeken. Hij wordt belemmerd door de ontoereikende betaalmiddelen onzer afnemerslanden, de Amerikaanse concurrentie, alsmede door ons relatief hoog prijspeil en de voorshands beperkte mogelijkheden van de nationale productie.

Onze voornaamste afzetgebieden waren verder Frankrijk en Zwitserland.

Tijdens de verslagperiode konden de behoeften van de basisindustrieën over het geheel vrij gemakkelijk worden bevredigd, dank zij de toenemende binnenlandse productie, de gestegen invoer, de geringe uitvoer en de gunstige weersomstandigheden gedurende verscheidene maanden waarin het verbruik gewoonlijk sterk toeneemt.

De voorziening van huisbrandkolen, die tot dan toe ontoereikend was, verliep meer normaal. Afgezien van de vroegere achterstand, was zij niet meer voortdurend deficitair en de voorziene contingenten konden nagenoeg algeheel worden geleverd.

Wegens de aangroei van de beschikbare hoeveelheden konden aan het régime van de verdeling belangrijke wijzigingen worden gebracht. De vrijheid van verkoop werd geleidelijk hersteld — mits inachtneming van de prijsreglementering — voor een hele reeks brandstoffen : schlamm, eierkolen, steenkool voor de nijverheid, niet geklasseerde en grote huisbrandkolen.

Het Verdelingsbureau heeft een recht van toezicht op de transacties : de lijsten der cliënten en der uitgevoerde bestellingen dienen regelmatig door de steenkolenmijnen overgemaakt; doch dit optreden heeft alleen ten doel de administratie vóór te lichten over het verloop van de distributie en na te gaan of de bestellingen van de industrieën niet overdreven zijn in verband met de normale behoeften, welke laatste worden beoordeeld met inachtneming van een normale voorraadvorming.

De rantsoenering blijft nog alleen toepasselijk op overheidsbedrijven of openbare nutsbedrijven — ze kunnen evenwel vrijelijk schlamm en eierkolen aanschaffen —, geklasseerde huisbrandkolen waarvan de afmetingen 20 à 80 mm bedragen en cokes van meer dan 60 mm.

De financiële toestand van de steenkoolnijverheid blijft verder een voorwerp van grote zorg.

Het bleek inderdaad spoedig dat de toepassing van de compensatie van verliezen en winsten — stelsel dat in Maart j.l. in werking trad — niet bij machte was om de verliezen algeheel te dekken. Dit was alleen mogelijk tijdens de eerste twee maanden van haar toepassing.

Toen daarna nieuwe lasten door de steenkolenmijnen dienden gedragen ten gevolge van de loonsverhoging in September, kon een steeds groter gedeelte van het deficit niet meer door compensatie worden bestreden.

Een nieuw stelsel werd uitgewerkt, dat gedeeltelijke wijzigingen aan de prijzen voorzag en waarin een reeks afzonderlijke maatregelen werden opgenomen.

Het kwam slechts moeizaam tot stand, daar er belangrijke meningsverschillen onder de belanghebbenden heersten. Ten slotte werd het aangenomen in het accoord dat op 24 December 1947 tussen werkgevers- en Regeringsafgevaardigden werd afgesloten. Het trad met terugwerkende kracht van 1 September 1947 af in werking en zal tot 31 September 1948 van kracht blijven.

Tijdens de onderhandelingen, werd een wetsontwerp ingediend waarbij de Koning gemachtigd wordt desnoods de verplichtende compensatie in te stellen. Het werd na wijziging op 24 Maart goedgekeurd.

De essentiële beschikkingen van het accoord van 24 December 1947 kunnen als volgt worden geresumeerd :

1. Toekenning van productiepremiën — boven een gezamenlijk productiegemiddelde van 75.000 t — voor een totaalbedrag van *fr* 441 miljoen aan de steenkolenmijnen wier productie het cijfer van September 1947 — minus een klein percentage — overtreft. Het bedrag van de premie vermindert naarmate de productie stijgt. Het valt weg wanneer het rechthebbende bedrijf een bepaald extractievolume bereikt, en in ieder geval wanneer het gezamenlijk bedrag der premiën *fr* 441 miljoen bereikt.

De helft van de premie wordt rechtstreeks aan compensatie besteed. Zij dient door de rechthebbenden in het Solidariteitsfonds voor de Steenkolenmijnen gestort.

De helft van het resterende deel wordt opgenomen in de winst die voor compensatie in aanmerking komt. Alleen het laatste kwart ontsnapt volledig aan een heffing tot dekking der gezamenlijke verliezen van de steenkoolnijverheid.

Einde Maart bedroeg het gezamenlijk bedrag der toegekende premiën bijna *fr* 441 miljoen.

2. Oprichting van een Solidariteitsfonds ten einde de compensatie van de bedrijfsresultaten der steenkoolondernemingen te verzekeren en de hun toegekende bedragen te verdelen.

Dit Fonds wordt beheerd door de Federatie der Steenkoolnijverheid onder de contrôle van het Comité van Toezicht der Belgische Steenkolenmijnen.

Bij de totstandkoming van het accoord waren de voornaamste inkomsten van het Fonds als volgt geraamd :

a) Opbrengst der heffingen op de winsten der renderende ondernemingen : *fr* 350 miljoen.

De heffing geschiedt volgens onderstaande progressieve schaal :

- heffing nihil op de winsten beneden *fr* 20 per ton;
- heffing gelijk aan 30 pCt. van de winst zo deze laatste *fr* 20 tot *fr* 30 per ton bedraagt;
- heffing gelijk aan 40 pCt. van de winst zo deze laatste *fr* 30 tot *fr* 40 per ton bedraagt;
- heffing gelijk aan 50 pCt. van de winst zo deze laatste *fr* 40 tot *fr* 50 per ton bedraagt;
- heffing gelijk aan 60 pCt. van de winst zo deze laatste *fr* 50 tot *fr* 60 per ton bedraagt;
- heffing gelijk aan 70 pCt. van de winst zo deze laatste *fr* 60 tot *fr* 70 per ton bedraagt.

De maximum-aanslagvoet van laatstgenoemde categorie werd nochtans bij uitzondering voor de periode September-December 1947 op 80 pCt. van de winst gebracht.

b) De opbrengst der tijdelijke ontvangsten uit :

- de verkoop van Amerikaanse anthraciet voor centrale verwarming, waarop een prijstoeslag van *fr* 250 per ton wordt berekend : *fr* 53 miljoen;
- een prijsverhoging van *fr* 250 per t op de vrije verkoop van eierkolen : *fr* 40 miljoen;
- een vrijwillige forfaitaire en buitengewone bijdrage van de sectoren ijzer- en staalnijverheid en electriciteit : *fr* 125 miljoen, waarvan het aandeel van de ijzer- en staalnijverheid *fr* 80 miljoen bedraagt;
- overdracht aan het Fonds van het deel der toelagen op Amerikaanse fijnkolen, dat niet meer wordt uitbetaald wegens de prijsstijging der Belgische fijne cokeskolen : *fr* 72 miljoen;
- vermindering, in op 24 December 1947 nog niet bepaalde verhoudingen, van de voorgeschreven winstmarge der kleinhandelaars in huisbrandkolen : *fr* 90 miljoen;
- opbrengst van het deel der productiepremiën die de steenkolenmijnen in het Fonds dienen te storten : *fr* 220 miljoen.

c) Bijkomende ontvangsten uit de verkoop in het buitenland : *fr* 195 miljoen.

Het deficit der verlieslijdende steenkolenmijnen wordt nooit algeheel gedekt. De bedragen die hun worden toegekend zijn omgekeerd evenredig met de omvang van het tekort :

90 pCt. van het tekort zo dit laatste minder dan *fr* 50 per ton bedraagt;

85 pCt. van het tekort zo het *fr* 50 tot *fr* 100 per ton bedraagt;

80 pCt. van het tekort zo het *fr* 100 tot *fr* 150 per ton bedraagt;

75 pCt. van het tekort zo het *fr* 150 tot *fr* 200 per ton bedraagt;

Geen enkel tekort boven *fr* 200 per ton wordt gedekt door compensatie.

3. Toekenning met ingang van het eerste kwartaal van 1948 van een premie aan iedere mijnonderneming die tijdens een periode van « solidariteit » haar resultaat per ton productie zal hebben verbeterd t.o.v. een overeengekomen basis.

4. Staatswaarborg aan credietverrichtingen waartoe de verlieslijdende steenkolenmijnen genoodzaakt zijn voor bestrijding van het niet door compensatie gedekte deel der verliezen, welke waarborg voor de gezamenlijke steenkolenmijnen en voor de periode van toepassing van dit stelsel geen *fr* 300 miljoen mocht te boven gaan.

Toen het accoord tot stand kwam, werden de gezamenlijke verliezen die derwijze dienden gedekt, op *fr* 1.500 miljoen geraamd, en het uiteindelijke overblijvende deficit op *fr* 350 miljoen. Laatstgenoemd bedrag overtreft dus met *fr* 50 miljoen het bedrag waarvoor crediet met Staatswaarborg voorzien is.

Het stelsel dat hierboven werd uiteengezet huldigt opnieuw het beginsel — in Maart 1947 verlaten — van de directe tussenkomst van de Staat ten gunste van de steenkoolnijverheid. Deze tussenkomst komt in drieërlei vorm tot uitdrukking :

1. Toekenning aan de steenkolenmijnen van productiepremiën waarvan een deel tot compensatie dient aangewend;

2. Storting in het Solidariteitsfonds van het deel der invoerpremiën dat niet meer wordt uitbetaald wegens de prijsstijging van Belgische fijne cokeskolen;

3. Toekenning van een premie waarop geen compensatie toepasselijk is aan die steenkolenmijnen die tijdens de periode van solidariteit hun resultaat per ton productie hebben verbeterd. In feite nam de Staat te zijne laste de verscheidene loonsaanpassingen die sedert September hadden plaats gehad en waarvoor tot dusver geen enkele financieringswijze werd voorzien.

Het nieuwe stelsel van financiering uit de middelen van het Solidariteitsfonds vergt een nadere toelichting.

De prijstoeslag op de Amerikaanse anthracietkolen voor centrale verwarming werd opgelegd bij ministerieel besluit van 5 November 1947. Volgens de aanvankelijke vooruitzichten zou de vraag naar deze brandstof vrij belangrijk zijn, zodat men hiervan een

aanzienlijke opbrengst verwachtte. In werkelijkheid werd dit product slechts in beperkte mate gevraagd wegens de grote afmeting der geleverde steenkool, haar prijs en het zachte weder.

De opbrengst uit dien hoofde bedroeg voor de periode September-December 1947 niet meer dan *fr* 18 miljoen, welk cijfer aanmerkelijk minder was dan het voorziene bedrag groot *fr* 53 miljoen dat na een latere vermindering was aangenomen.

De prijsverhoging op eierkolen werd met ingang van 1 December 1947 geëist, d.w.z. van het ogenblik af waarop dit product niet meer aan reglementering onderworpen was. Zij werd afgeschaft begin Maart 1948, daar de aanschaffingsprijs dezer categorie steenkolen overdreven bleek, toen de gezamenlijke beschikbare hoeveelheden steenkool toenamen; de vraag naar dit product liep dan ook terug.

Wat de forfaitaire bijdrage van de ijzer- en staalnijverheid in het compensatiestelsel betreft, blijkt een herziening van de conventie wenselijk — een gebeurlijke wijziging was trouwens voorzien bij de totstandkoming van het accoord op 24 December — ten gevolge van de laatste prijsverhoging van fijne vetkolen bij ministerieel besluit van 19 Maart 1948 en de hierop volgende aanpassing der tarieven voor metallurgische cokes.

Het prijzenrégime voor fijne cokeskolen werd tijdens de verslagperiode aanzienlijk gewijzigd.

Er zij in herinnering gebracht dat bij ministerieel besluit van 10 Maart 1947, twee verschillende prijzen voor fijne vetkolen werden vastgesteld : de ene was uitsluitend toepasselijk op de cokesfabrieken en bedroeg *fr* 595 per ton, terwijl de andere van alle andere verbruikers werd geëist en *fr* 640 per ton beliep.

Deze voor de ijzer- en staalnijverheid voordelige schikking werd met ingang van 1 November 1947 afgeschaft. Bij ministerieel besluit van 30 October werd immers de prijs van *fr* 640 algemeen toepasselijk.

Het ministerieel besluit van 19 Maart 1948 herstelde een differentieel prijzenstelsel dat evenwel van het oude geheel afweek : de prijs voor fijne vetkolen en 3/4 vetkolen voor de cokesfabrieken werd van *fr* 720 tot *fr* 680 verminderd, terwijl de prijzen der overeenstemmende categorieën van fijnkolen voor andere aanwending ongewijzigd bleven (*fr* 640 en *fr* 605) evenals die van fijne half-vetkolen, kwartvetkolen en magere kolen.

De prijsvermeerdering dient in het Solidariteitsfonds voor de Steenkolenmijnen gestort. De geldmiddelen die door deze laatste verhoging worden opgebracht, zullen binnen afzienbare tijd worden aangewend ter dekking van de stiptheidspremiën die aan de mijnwerkers in Januari j.l. werden verleend en tot dusver door de Staat werden gedragen. Het accoord van 24 December 1947 voorzag verder dat de kleinhandelaars in steenkool in de compensatie der verliezen van de producenten dienen bij te dragen door

middel van een inkrimping der winstmarge waarvan de omvang later moest worden vastgesteld. Daar de besprekingen over laatstgenoemd punt tussen de Regering en de Nationale Federatie der Steenkoolverdelers tot geen accoord leidden, werden de steenkolenmijnen bij ministerieel besluit van 19 Januari 1948 gerechtigd de prijs van steenkool voor huishoudelijk verbruik of voor de ambachtsbedrijven, zoals voorzien bij ministerieel besluit van 10 Maart 1947 en gewijzigd bij ministerieel besluit van 9 Maart 1948, te verhogen met een bedrag dat aan het Solidariteitsfonds voor de Steenkolenmijnen dient overgedragen; het belooft *fr* 15 per ton in geval de steenkool bestemd is voor een kleinhandelaar in steenkool of een speciaal verbruiker, waarvan het magazijn of het bedrijf gelegen is in een der gemeenten van de Brusselsse agglomeratie en *fr* 25 per ton voor de steenkoolleveringen aan andere kleinhandelaars in steenkool of speciale verbruikers van het Rijk.

Al konden deze gezamenlijke maatregelen van dit accoord een belangrijk deel der verliezen door compensatie dekken, zij waren nochtans tot dusver niet toereikend om het gehele bedrijfsdeficit van de steenkolenmijnen te bestrijden.

In de periode September-December 1947, de enige waarvan de resultaten thans gekend zijn — zij werden uiteengezet in een verslag van de heer Van Buggenhout namens de Senaatscommissie voor Economische Zaken, die belast was met het onderzoek van de besluitwet waarbij de Koning gemachtigd wordt een compensatiestelsel in de steenkoolnijverheid in te voeren en de steenkolenmijnen die een bedrijvigheid zouden staken, op te eisen —, bleef er na de compensatieverrichtingen uiteindelijk een ongedekt saldo van ca. *fr* 90 miljoen over. Dit kon alleen door de steenkolenmijnen worden bestreden door middel van crediet onder Staatswaarborg.

Sommige inkomsten van het Fonds bleven immers beneden de verwachtingen: dit was met name het geval voor de verkoop van Amerikaanse anthraciet voor centrale verwarming. Ook de heffingen op de winsten bereikte niet het voorziene bedrag, daar de gemiddelde kostprijs, ondanks de stijging van de gezamenlijke productie, het peil overschreed dat door de voorstanders van het nieuwe compensatiestelsel als basis voor de ramingen werd genomen.

Naderhand kwamen nieuwe gedeeltelijke verhogingen der verkoopprijzen de middelen van het Solidariteitsfonds versterken.

Reeds hierboven hebben wij gewezen op de prijsverhoging van fijne cokeskolen voor de cokesfabrieken. Hierbij kwam nog de herklassering der prijzen voor zeefkolen en nootjeskolen voor huishoudelijk verbruik, die tegelijkertijd als de afschaffing van de prijsverhoging op de verkoop van eierkolen werd doorgevoerd (ministeriële besluiten van 6 en 9 Maart 1948) en een prijzenhousse van *fr* 40 à *fr* 101 per ton ten gevolge had.

De gemiddelde verkoopprijs van de steenkool die theoretisch op *fr* 629 in Maart 1947 was vastgesteld, bedroeg na deze wijzigingen en gelet op de verbetering van de kwaliteit en de stukgrootte in feite ca. *fr* 675.

In de loop van het eerste kwartaal van 1948 werden ook de lonen in belangrijke mate gewijzigd.

Bij een beslissing van de Nationale Gemengde Mijncommissie dd. 30 Januari, werd een stiptheidspremie gelijk aan 5 pCt. van het bruto-loon met minimum van *fr* 7 per dag en toepasselijk van 1 Januari 1948 af, toegekend.

Ten gevolge van het compromis dat na de sociale onrust in Februari tot stand kwam, werd deze premie met terugwerkende kracht voor de maanden November en December 1947 verleend. Onder de eisen die het voorwerp uitmaakten van de onderhandelingen tussen het Centraal Syndicaat der Mijnwerkers en de Regering, was eveneens een algemene aanpassing van de mijnwerkerslonen voorzien ten einde hen op het peil der andere bedrijfsklassen te brengen. Zij werd toegestaan in Maart — na een onderzoek op tegenspraak door een commissie samengesteld uit afgevaardigden van het Ministerie van Arbeid, de Directie van het Mijnwezen en de syndicale vertegenwoordigers — in de vorm van een verhoging van *fr* 8 per dag voor de bovengrondse arbeiders en van *fr* 9 voor de ondergrondse; zij was met terugwerkende kracht van 1 September 1947 af toepasselijk.

* * *

De cokesfabricage ging er sinds het tweede kwartaal van 1947 gevoelig op vooruit.

Van 342.000 t in Januari, bereikte de gemiddelde maandproductie in October voor de eerste maal die van 1936-1938, welk peil zij sedertdien niet meer verlaten heeft.

TABEL VI

Cokes- en brikettenproductie

(tonnen)

Bron: Directie van het Mijnwezen.

Tijdvak	Cokes		Briketten	
	Absolute getallen	Indexcijfers	Absolute getallen	Indexcijfers
1936-1938 Maandgemiddelde ..	450.868	100	141.872	100
1946 Maandgemiddelde	321.632	71,3	89.505	63,1
1947 Maandgemiddelde	394.127	87,4	112.724	79,5
1947 September	407.610	90,4	95.490	67,3
October	451.800	100,2	116.010	81,8
November	437.860	97,1	112.260	79,1
December	449.060	99,6	145.500	102,6
1948 Januari	455.070	100,9	140.810	99,3
Februari	437.300	97,0	80.490	56,7
Maart	447.240	99,2	91.520	64,5
April	459.770	102,0	63.920	45,1

Sedert April bevatten de productiecijfers ook de hoeveelheden cokes voor rekening van Frankrijk ver-

werkt, krachtens het accoord van November 1946, dat in Maart 1947 in werking trad. Zij bereikten maandelijks gemiddeld 20.000 tot 25.000 t in de periode Mei-December 1947 en 10.000 tot 15.000 t in de loop van het eerste kwartaal van 1948.

De wijzigingen die bij ministeriële besluiten van 30 October 1947 en 19 Maart 1948 aan de prijzen voor fijnkolen werden gebracht, hadden gelijkaardige aanpassingen der cokesprijzen ten gevolge. Vergeleken met de prijzen van 10 Maart 1947, zijn de tarieven thans als volgt :

	10 Maart 1947	20 Maart 1948
Gewone cokes :		
Grote cokes en 60/80 fr	880 à 850	1.045
20/40 en 40/40	» 850	890
Gruis 10/20	» 660	685
Gruis 0/10	» 350	370
Gietcokes :		
speciale	» 1.000	1.175
gewone	» 980	1.150

De gunstige weersomstandigheden tijdens de vorige winter alsmede de opgelegde prijstoeslag voor eierkolen waren de voornaamste oorzaken van de daling aan het begin van het jaar 1948.

* * *

De bedrijvigheid der *electrische centrales* werd in de loop van de beschouwde periode (October 1947-Maart 1948) gunstig beïnvloed door de geleidelijke terugkeer naar een normale toestand in de brandstofvoorziening.

Dank zij de toeneming der voorraden en de gematigde stijging der gezamenlijke behoeften in verband met de zachte winter, vormde de brandstofverdeling geen hinderpaal meer voor de ontwikkeling der stroomproductie.

Over het algemeen gaven de leveringen aan de centrales, quantitatief gesproken, voldoening. Dank zij een belangrijke aanvoer van Amerikaanse steenkool bij het einde van 1947 overtroffen de gemiddelde leveringen tijdens het laatste semester zelfs in ruime mate de voorziene contingenten en de hoeveelheden die in de loop der overeenkomstige maanden van vorig jaar geleverd werden.

Aldus konden de voorraden, die sedert April zonder onderbreking werden aangevuld, van November-December af op ruim 400.000 t worden gehandhaafd, welk peil sedert de Bevrijding niet meer was bereikt; met inachtneming der niet-beschikbare hoeveelheid is deze voorraad voor meer dan 30 dagen toereikend.

Aldus konden eveneens de leveringen voorzien voor de eerste maanden van 1948, in belangrijke mate verminderd worden.

Hoewel de Amerikaanse steenkool nog de vóór-oorlogse Belgische steenkool niet evenaart, verbeterde niettemin haar kwaliteit, zodat een lichte vermindering van het kolenverbruik per netto-kWh werd verkregen.

Door deze samenloop van gunstige omstandigheden steeg de gemiddelde maandproductie voor de periode October 1947-Maart 1948 t.o.v. vorige winter, met 63.963 kWh, zegge 10,69 pCt. Voor 1947 bedroeg de stijging 591.024 kWh.

TABEL VII

Maandproductie van electrische energie

Centrales van 100 kW en meer

(duizenden kWh)

Bron : *Ministerie van Openbare Werken.*

Tijdvak	Distributie- ondernemen en gemeentelijke regie- bedrijven	Industriële centrales	Totaal
1936-38 Maandgemiddelde....	210.260	227.801	438.061
1939 Maandgemiddelde	219.397	246.606	466.003
1946 Maandgemiddelde	313.844	206.428	520.272
1947 Maandgemiddelde	356.715	244.309	601.024
1948 eerste kwartaal maandgem.	383.218	285.950	669.168
Periode October 1946/Maart 1947 maandgemiddelde	367.927	234.867	602.794
1946 October	346.249	242.614	588.863
November	342.625	238.712	581.337
December	383.114	234.472	617.586
1947 Januari	398.261	247.311	645.572
Februari	369.067	210.279	579.346
Maart	368.245	235.815	604.060
Periode October 1947/Maart 1948 maandgemiddelde	389.878	276.878	666.756
1947 October	389.164	259.397	648.561
November	380.185	266.139	646.324
December	420.263	277.881	698.144
1948 Januari	414.720	288.148	702.868
Februari	355.680	275.586	631.266
Maart	379.255	294.117	673.372

Uitgedrukt in absolute waarde, was de vooruitgang veel meer afgetekend bij de distributieondernemingen en regiebedrijven dan bij de industriële centrales. In percent van de productie tijdens de winter 1946-1947 was hij bij laatstgenoemde groep nochtans belangrijker.

Zoals uit de tabel VIII blijkt, kwam de vermeerderde productie der distributiecentrales en regiebedrijven in veel grotere mate ten goede aan de nijverheid dan aan de huishoudelijke en ambachtsverbruikers.

De verkoop van hooggespannen stroom vertegenwoordigde in 1947 inderdaad 224 pCt. van de totale verkoop van laaggespannen stroom, tegen 194 pCt. in 1946. Deze toeneming was nog vrij belangrijk, ook al was haar tempo niet meer zo snel als één jaar tevoren. Het stroomverbruik van de industrie vermeerderde in totaal met 895,8 miljoen kWh (5.493,8 miljoen kWh in 1947 tegen 4.598,0 in 1946).

TABEL VIII

Verkoop van elektrische energie door particuliere verdelers, regie- en intercommunale bedrijven

(duizenden kWh)

Bron: *Bedrijfsfederatie van de Voortbrengers en Verdelers van Electriciteit van België.*

Tijdvak	Totale hoeveelheid	Laagspanning		Tractie	Hoogspanning
		Totaal	waarvan openbare verlichting		
1939.....	2.404,8	562,2	31,6	233,6	1.610,0
1946.....	3.242,2	1.002,5	55,0	283,8	1.955,9
1947.....	3.694,6	1.071,9	59,0	283,1	2.399,6

T.o.v. het globale verbruik (6.868,9 miljoen kWh) bereikte het toch nog niet het vóór-oorlogspeil: 80 pCt. tegen 85,1 pCt. in 1939.

De herstellingswerken waren praktisch van geen invloed op de ontwikkeling van de stroomleveringen in 1937, daar ondanks hun krachtadige doorvoering slechts drie nieuwe eenheden, waarvan het totale vermogen nog geen 55.000 kWh bereikt, in gebruik werden genomen.

De globale behoeften, tijdens de ganse verslagperiode, werden op zeer bevredigende wijze gedekt.

Ondanks het feit dat het verbruik op de spitsuren toenam in vergelijking met dat van voorgaande winter — het maximum op 24 December 1947 overtrof met 130.000 kWh de overeenkomstige vraag in 1946 — konden de leveringen doorlopend verzekerd worden; de stroomonderbrekingen of -beperkingen bleven over het algemeen tot plaatselijke incidenten beperkt.

Dit resultaat is in de eerste plaats te danken aan de maatregelen waardoor het vermogen van 's lands gezamenlijk productieapparaat in de kritieke periode verhoogd werd: coördinatie der herzieningswerken in de centrales, waardoor de buitendienststellingen tot het strikt minimum konden beperkt en ontwikkeling van de productie in de centrales van de ijzer- en staalnijverheid door toekenning van bijkomende kolencontingenten.

De toevoer van stroom uit Duitsland, Frankrijk, Nederland, het Groothertogdom Luxemburg, die sedert einde 1947 in lichte mate verbeterde, droeg mede bij tot dekking der behoeften tijdens de spitsuren. Doch zijn aandeel dat in absolute waarde quasi ongewijzigd is gebleven t.o.v. voorgaande winter, verloor dan ook relatief aan belangrijkheid.

* * *

Ook de gasproductie onderging de gunstige invloed van de verbeterde brandstofvoorziening.

Daarenboven waren de seizoenbehoefte niet zo omvangrijk als tijdens de vorige winter, nu de gasverwarming in belangrijke mate afnam dank zij het zachte weer, de toegenomen kolenrantsoenen voor de burgerlijke bevolking en de mogelijkheid om bepaalde

soorten brandstof voor huishoudelijk verbruik op de vrije markt aan te schaffen. Hieruit valt de stabiliteit en de regelmaat in de leveringen aan de gewone verbruikers te verklaren.

TABEL IX

Openbare gasdistributie

(duizenden m³)

Bron: *Verbond der Gasnijverheid.*

Tijdvak	Beschikbaar bruikbaar gas	Afgeleverd gas voor openbaar verbruik in België		
		Totaal (1)	waarvan	
			gewone verbruikers	industriële verbruikers
Jaartotalen (2):				
1938.....	576.003	484.853	277.822	117.719
1939.....	574.358	487.423	265.737	133.929
1946.....	743.612	642.328	451.992	125.433
1947.....	786.394	675.756	456.976	142.997
Maandtotalen:				
1947 September.....	64.549	59.103	43.940	11.438
October.....	69.859	60.804	43.108	13.493
November.....	66.356	56.690	37.573	13.487
December.....	71.407	59.507	36.997	13.817
1948 Januari.....	69.690	57.571	36.021	14.046
Februari.....	68.370	58.004	35.438	13.675
Maart.....	67.976	57.644	33.817	13.889

(1) Het totaal omvat de gewone cliënten, de industriële cliënten, de speciale contracten en tarieven en de openbare verlichting minus het eigen verbruik der gasfabrieken en de verliezen in het net.

(2) Het jaartotaal stemt niet noodzakelijk overeen met de som der maandelijkse gegevens, vermits in genoemd totaal rekening gehouden wordt met event. correcties die in de loop van het jaar aan de maandcijfers werden aangebracht.

De toeneming der gasleveringen aan de industriële verbruikers was meer afgetekend. (Het maandelijks verbruikte gas schommelde tijdens de periode van October 1947-Maart 1948 om en bij de 35,5 miljoen m³ dan wanneer het in de loop van de vorige winter amper de 11 miljoen m³ overschreden had.)

Ook het gasverbruik voor de openbare verlichting nam naar verhouding aanzienlijk toe: van 1946 op 1947 werd het haast verdubbeld. Toch blijft het nog gevoelig onder het vóór-oorlogspeil (het maandgemiddelde overschreed tijdens het eerste kwartaal van 1948 nauwelijks 1,2 miljoen m³) doordien deze wijze van verlichting sterk achteruitgaat.

* * *

Daar de vraag in binnen- en buitenland tot dusver in genedele verzwakte, kon de *ijzer- en staalnijverheid* haar bedrijvigheid uitbreiden naarmate de exploitatievoorwaarden verbeterden.

De voorziening van grondstoffen verliep nagenoeg normaal; de schaarste aan cokes had de ijzer- en staalfabrikanten er toe genoodzaakt Zweedse ertsen, om wille van hun hoger gehalte, in ruimer verhouding dan vóór de oorlog aan te wenden. De verbetering der brandstofleveringen zou een geleidelijke terugkeer naar de normale samenstelling van het ertsverbruik mogelijk maken, ware het niet dat deze weder-

aanpassing in ruime mate afhankelijk is van de Franse uitvoerpolitiek die t.a.v. de beschikbare hoeveelheden en de prijzen vrij veranderlijk is : de extractie is er wegens tekort aan werkkrachten ontoereikend en een groot deel der grondstoffen blijft de binnenlandse producenten voorbehouden.

De ontspanning op de steenkolenmarkt en de hiermee gepaard gaande stijging van de cokesproductie boden aan de ijzer- en staalnijverheid ruimere mogelijkheden tot brandstofvoorziening. Van einde 1947 af overschreed zij de 200.000 t en bereikte ca. 250.000 t in April, na welke maand de gereglementeerde verde-

ling van metallurgische cokes werd opgeheven. Met ingang van 1 Mei 1948 is de markt van dit product vrij.

Het herstel der normale steenkoolleveringen zal de fabrieken in staat stellen om, al naar gelang het marktverloop, hetzij hun bedrijvigheid op te voeren, hetzij de kostende prijs voor gietijzer en staal te verlagen dank zij een inkrimping van het schrootverbruik. De spanning op de markt van dit product liet reeds af en de noteringen, die ver boven fr 2.000 per ton gestegen waren, liepen tijdens de maanden Maart-April tot ca. fr 1.650 terug.

TABEL X

Productie van de Belgische ijzer- en staalnijverheid

(tonnen)

Basisindexcijfer : maandgemiddelde 1937 = 100

Bron : Directie van het Mijnwezen.

Tijdvak	Productie van gietijzer		Productie van staal						Productie van afgewerkt ijzer	
	Absolute getallen	Indexcijfers	Ruwstaal		Vormstukken van eerste smelting		Afgewerkt staal		Absolute getallen	Indexcijfers
			Absolute getallen	Indexcijfers	Absolute getallen	Indexcijfers	Absolute getallen	Indexcijfers		
1936 Maandgemiddelde	263.445	83,1	258.676	82,2	5.355	75,3	205.796	85,6	3.732	93,0
1937 Maandgemiddelde	316.979	100,0	314.772	100,0	7.110	100,0	240.831	100,0	4.014	100,0
1938 Maandgemiddelde	202.178	63,8	184.369	58,6	5.565	78,3	146.852	61,0	3.748	93,4
1946 Maandgemiddelde	180.899	57,1	185.554	58,9	4.706	66,2	148.471	61,6	2.754	68,6
1947 Maandgemiddelde	234.982	74,1	235.047	74,7	5.339	75,1	194.122	80,6	2.592	64,6
1947 1 ^o kwartaal, maandgem...	215.977	68,1	217.240	69,0	4.837	68,0	189.257	78,6	2.777	69,2
2 ^o kwartaal, maandgem...	227.063	71,6	226.440	71,9	4.943	69,5	183.323	76,1	2.650	66,0
3 ^o kwartaal, maandgem...	217.267	68,5	220.600	70,1	5.190	73,0	176.157	73,1	2.123	52,9
4 ^o kwartaal, maandgem...	279.623	88,2	275.907	87,7	6.387	89,8	227.753	94,6	2.820	70,3
1948 1 ^o kwartaal, maandgem...	308.760	97,4	305.160	96,9	6.054	85,1	242.290	100,6	3.387	84,4
1948 Januari	305.690	96,4	308.010	97,9	6.402	90,0	243.250	101,0	2.980	74,2
Februari	295.910	93,4	286.710	91,1	5.850	82,3	231.410	96,1	2.330	58,0
Maart	324.680	102,4	320.760	101,9	5.910	83,1	252.210	104,7	4.850	120,8

De cijfers van bovenstaande tabel weerspiegelen de snelle verbetering van de productie van gietijzer, staafstaal en walserijproducten tijdens de laatste maanden. Ongetwijfeld viel er tijdens het derde kwartaal van 1947 een verzwakking van de bedrijvigheid waar te nemen in verband met de verlofperiode en de stakingsbeweging in het Luikse bekken. Doch de resultaten van het laatste kwartaal en van de eerste drie maanden van 1948 vertonen een nieuwe stijging van de voortbrenging. De schijnbare inkrimping die uit de gegevens betreffende Februari naar voren treedt, houdt alleen verband met een minder aantal werkdagen in die maand : in werkelijkheid vertraagde het productietempo niet.

In bovenstaande tabel is de omvang van de huidige productie in de ijzer- en staalnijverheid vergeleken met die van het jaar 1937, toen een toppunt in de vóór-oorlogse bedrijvigheid der ijzer- en staalnijverheid bereikt werd. Dit zelfde peil is nu reeds bereikt in de ijzer- en staalindustrie. De voortbrenging van

gietijzer beliep 305.700 t in Januari, 295.900 t in Februari en 324.700 t in Maart, zegge voor de gehele periode een gemiddelde van 308.700 t of 97,4 pCt. van het gemiddelde in 1937.

De productie van ruwstaal houdt hetzelfde peil : 308.000 t in Januari, een daling tot 286.700 t in Februari, en dan opnieuw een stijging tot 320.000 t in Maart. De gemiddelde productie voor het kwartaal bedroeg 305.100 t, zegge 96,9 pCt. van het gemiddelde in 1937.

Daar de staalproductie verder afgewerkt wordt dan vóór de oorlog valt het niet te verwonderen dat de hoeveelheden gewalst staal t.o.v. vóór de oorlog een hoger percentage vertonen dan dit het geval is voor de productie van ruwstaal: de walserijen bewerkten 243.200 t in Januari, 231.400 t in Februari en 252.200 t in Maart, zegge voor het kwartaal een maandgemiddelde van 242.300 t, d.w.z. meer dan 100 pCt. van de voortbrenging in 1937.

In de loop der eerste drie maanden van 1948 bereikte de productie van vormstukken van eerste smelting en van afgewerkt ijzer, die overigens quantitatief slechts van ondergeschikt belang zijn, respectievelijk 6.054 t en 3.387 t, zegge voor beide ca. 85 pCt. van de productie in 1937.

De bedrijvigheid van de Luxemburgse ijzer- en staalnijverheid kende een gelijkaardig verloop. De industrieën van beide landen zijn het ten anderen eens om een zekere verhouding tussen hun respectieve productie van gietijzer in acht te nemen : op basis van die verhouding — principieel 3 voor België, tegen 2 voor het Groothertogdom — worden de beschikbare cokes van de Belgisch-Luxemburgse pool verdeeld. In feite was de verhouding in de gietijzerproductie van beide landen in 1947 nagenoeg dezelfde.

Met de uitbreiding van de bedrijvigheid in België gaat dus een stijging van de Luxemburgse productie gepaard, zodat de voortgebrachte hoeveelheden gietijzer en ruwstaal in de Economische Unie — waarvan de weergave in tabel XI — snel en aanhoudend vermeerderen.

TABEL XI

Productie van gietijzer en ruwstaal van de Belgisch-Luxemburgse ijzer- en staalnijverheid (tonnen)

Bronnen : Directie van het Mijneuzen en Sybelac.

	Productie van gietijzer	Productie van ruw staal
1929 Maandgemiddelde	578.885	560.432
1937 Maandgemiddelde	528.354	523.939
1946 Maandgemiddelde	294.617	293.495
1947 Maandgemiddelde	386.496	377.776
1947 1 ^o kwartaal, maandgem...	330.312	324.197
2 ^o kwartaal, maandgem...	370.656	362.035
3 ^o kwartaal, maandgem...	389.825	382.502
4 ^o kwartaal, maandgem...	455.191	442.368
1948 1 ^o kwartaal, maandgem...	500.141	482.264

De productie van gietijzer in de Unie overtrof voor het eerste kwartaal van 1948 het gemiddeld maandcijfer van 500.000 t, terwijl die van ruwstaal gemiddeld boven 482.000 t lag. Belangwekkend is een vergelijking tussen de voortgebrachte hoeveelheid ruwstaal in Maart — 515.000 t — en het maandgemiddelde van het topjaar 1929, zegge 560.000 t.

TABEL XII

Verzendingen van afgewerkte producten der Belgisch-Luxemburgse ijzer- en staalnijverheid voor de binnenlandse markt en voor de rechtstreekse uitvoer

(tonnen)

Bron : Sybelac.

Tijdvak	Belgische groep				Luxemburgse groep				Beide groepen			
	Binnenlandse markt		Uitvoer		Binnenlandse markt		Uitvoer		Binnenlandse markt		Uitvoer	
	Hoe- veelheid	pCt. van het totaal	Hoe- veelheid	pCt. van het totaal	Hoe- veelheid	pCt. van het totaal	Hoe- veelheid	pCt. van het totaal	Hoe- veelheid	pCt. van het totaal	Hoe- veelheid	pCt. van het totaal
1946 Maandgemiddelde	80.883	54,7	66.877	45,3	27.322	33,8	53.546	66,2	118.205	47,3	120.423	52,7
1947 Maandgemiddelde	96.056	47,9	104.662	52,1	40.052	37,2	67.610	62,8	136.108	44,1	172.272	55,9
1947 1 ^o kwartaal, maandgemidd...	90.991	48,8	95.645	51,2	26.665	32,9	54.283	67,1	117.656	44,0	149.928	56,0
2 ^o kwartaal, maandgemidd...	96.837	46,2	112.856	53,8	35.942	33,6	71.147	66,4	132.679	41,9	184.103	58,1
3 ^o kwartaal, maandgemidd...	82.592	47,2	92.367	52,8	43.959	38,5	70.059	61,5	128.551	43,8	162.426	56,2
4 ^o kwartaal, maandgemidd...	113.804	49,2	117.681	50,8	53.643	41,7	74.953	53,3	167.447	46,5	192.634	53,5
1948 1 ^o kwartaal, maandgemidd...	115.880	46,5	113.070	53,5	50.155	39,7	76.130	60,3	166.035	44,2	209.200	55,8

De Belgisch-Luxemburgse ijzer- en staalnijverheid kan dan ook steeds grotere hoeveelheden naar de buitenlandse markten zenden, in weerwil van toenemende leveringen aan de binnenlandse markt waar, ingevolge de vooruitgang van de wederopbouw en de bedrijvigheid van de verwerkende industrieën, de behoeften zeer nijpend blijven. Blijkens bovenstaande tabel en afgezien van het derde kwartaal van 1947, vertoont de uitvoer van afgewerkt ijzer en staal in elk der beide groepen een duidelijk opwaartse lijn. De verdeling van de afzet tussen binnen- en buitenlandse markt valt gunstiger uit voor de Luxemburgse industrie dan voor de Belgische producenten die nog niet de principieel toegelaten verhouding, nl. 40 pCt.

voor de eigen markt en 60 pCt. voor de uitvoer, konden bereiken.

Sedert 1 October 1947 is de binnenlandse markt van de ijzer- en staalproducten niet meer aan reglementering onderworpen. Gedurende enkele maanden en wel tot 1 April 1948, werden nochtans de leveringen van dun plaatijzer — product dat nog betrekkelijk schaars was — georganiseerd volgens een stelsel van continentering dat krachtens overeenkomst tussen de ijzer- en staalindustrie en de verwerkende nijverheid werd vastgesteld. Ook dit laatste toezicht werd afgeschaft en de afzet op de binnenlandse markt is aan geen beperking meer onderhevig, behoudens het verbod voor de gezamenlijke industrie de bovengenoemde ver-

houding te overschrijden; we zagen evenwel dat ze nooit bereikt werd. Thans zouden er voor de verbruikers van staal en zwaar plaatijzer geen voorzieningsmoeilijkheden meer bestaan (1).

Officiële prijzen van ijzer- en staalproducten op de binnenlandse markt werden voor het laatst vastgelegd bij besluit van 10 Maart 1947. In dit tarief werden de prijzen van de verschillende producten vastgesteld op basis van *fr* 3.150 per ton handelsstaal. Ten gevolge van een staking in het Luikse bekken werden nochtans met ingang van 1 September 1947 de eenheidsprijzen voor staal met *fr* 100 verminderd krachtens een overeenkomst aangegaan voor zes maanden tussen de Regering en de ijzer- en staalnijverheid. Daar de Regering op de looneisen der stakers niet kon ingaan omdat ze vasthield aan de beginselen der loonpolitiek, verzocht ze de industriëlen van hun kant een toegewijding te doen in de vorm van een vermindering van de staalprijs. Deze prijsverlaging van *fr* 100 werd door de Luxemburgse ijzer- en staalnijverheid niet toegepast.

De Belgisch-Luxemburgse ijzer- en staalnijverheid

(1) *Fédération des Entreprises de l'Industrie des Fabrications métalliques*. Jaarverslag van de Beheerraad, boekjaar 1947, blz. 34.

moest eveneens bijdragen tot de vermindering van het deficit der steenkolenmijnen, door evenredige stortingen van een globale som van *fr* 80 miljoen in de Compensatiekas van de steenkoolnijverheid. Als tegenwaarde voor die bijdrage ontving de ijzer- en staalindustrie van 1 November af een bijkomende levering cokes.

In overeenstemming met de metaalverwerkende nijverheid passen de staalproducenten, anderzijds, in hun voordeel nog steeds de praktijk toe van de « extras » op de indirecte uitvoer: overeenkomstig bedoeld stelsel mag de ijzer- en staalnijverheid de prijs harer staalleveringen aan de verwerkende ondernemingen verhogen voor dat deel dat na verwerking tot metaalfabrikaten wordt uitgevoerd.

Wijzen we er verder op dat, ingevolge de prijsverhogingen der cokes — de eerste ten belope van *fr* 50 per ton in November 1947 (besluit van 30 October 1947) en de tweede ten bedrage van *fr* 115 in Maart 1948 (besluit van 19 Maart 1948) — de hoogovens de prijzen van gietijzer mochten verhogen. Met ingang van 30 April 1948 belopen de nieuwe tarieven *fr* 2.460 voor phosphorhoudend gietijzer (tegen *fr* 2.300 te voren), *fr* 2.700 voor semi-phosphorhoudend gietijzer (tegen *fr* 2.600 te voren) en *fr* 2.865 voor hematietgietijzer (tegen *fr* 2.765 te voren).

TABEL XIII

Uitvoer van ijzer- en staalproducten naar de voornaamste landen van bestemming

Jaar 1947 — Eerste kwartaal 1948

Ruw- en gewalst staal, excl. vormstaal

Bron: *Sybelac*.

Continente en landen	1 ^o halfjaar 1947		2 ^o halfjaar 1947		1 ^o kwartaal 1948	
	Hoeveelheid (tonnen)	pCt. van het totaal	Hoeveelheid (tonnen)	pCt. van het totaal	Hoeveelheid (tonnen)	pCt. van het totaal
EUROPA						
<i>Noord-Europa</i> (Denemarken, Zweden, Noorwegen, Finland, Ysland, Fär Oer eilanden waarvan Denemarken.....	237.508	25,1	283.382	26,9	130.772	20,8
Zweden.....	59.191	6,3	73.918	7,0	32.017	5,1
Noorwegen.....	82.512	8,7	104.612	9,9	69.061	11,0
<i>Oost-Europa en Balkan</i> (U. S. S. R., Baltische landen, Polen, Roemenië, Hongarije, Yoegoslavië, Bulgarije, Tsjecho-Slowakije).	203	—	1.030	0,1	7.407	1,2
<i>Duitsland en Oostenrijk</i>	1.269	0,2	716	0,1	—	—
<i>West-Europa</i> (Nederland Verenigd-Koninkrijk, Ierland, Frankrijk, Zwitserland) waarvan Nederland.....	383.293	40,5	399.126	37,9	261.138	41,6
Zwitserland.....	182.778	19,3	145.187	13,8	110.498	17,6
Verenigd-Koninkrijk.....	159.414	16,8	159.381	15,1	110.649	17,6
.....	18.860	2,0	37.597	4,5	20.933	3,3
<i>Zuid-Europa</i> (Spanje, Canarische eilanden, Portugal, Griekenland, Italië, Malta).	49.028	5,2	70.293	6,7	39.594	6,3
<i>Turkije</i>	5.676	0,6	8.310	0,8	2.578	0,4
Totaal voor Europa...	676.977	71,6	762.857	72,5	441.489	70,3
AZIË	73.522	7,8	104.377	9,9	56.713	9,0
AFRIKA	74.885	7,9	117.379	11,2	68.129	10,9
AMERIKA waarvan Argentinië.....	120.476	12,7	67.402	6,4	61.408	9,8
.....	72.003	7,6	49.910	4,7	46.294	7,4
OCEANIË	188	—	281	—	83	—
EINDTOTAAL ...	946.048	100,0	1.052.296	100,0	627.822	100,0

Nadat de noteringen aldus herzien werden, lagen de prijzen van genoemde drie soorten gietijzer om en bij de indexcijfers 583, 532 en 404 t.o.v. het eerste halfjaar van 1939, tijdens welke periode de prijzen voor gietijzer trouwens zeer gedrukt waren.

Doch de rendabiliteit der ijzer- en staalproductie berust in hoofdzaak op de uitvoer. Zoals hierboven reeds aangeduid, blijft tot dusver de toestand dier nijverheid in dat opzicht steeds gunstig: blijkens de douanestatistieken (zie tabel XIII) vertegenwoordigt de uitvoer van de Belgisch-Luxemburgse ijzer- en staalindustrie 946.000 t voor het eerste halfjaar 1947 en 1.052.300 t voor het tweede halfjaar, zegge een jaarcijfer van bijna 2 miljoen ton. Voor het eerste kwartaal van 1948 beliep de afzet in het buitenland 627.800 t, wat neerkomt op een jaargemiddelde van ca. 2.510.000 t. Het redres der ijzer- en staalproductie is dus bijzonder opvallend.

De geographische verdeling van de uitvoer ondergaat haast geen wijziging: in 1947 en de eerste drie maanden van 1948 nam Europa, naar gewicht, meer dan 70 pCt. van de Belgisch-Luxemburgse uitvoer voor zijn rekening. Voor dit belangrijk deel van de uitvoer worden matige prijzen bedongen zodat, naar waarde, het percentage van de afzet in Europa, die meestal in het raam van handelsaccorden geschiedt, enigszins lager ligt. Voornaamste afzetgebieden blijven: Nederland, Zwitserland, Zweden en Denemarken.

Het belangrijkste overzeese afzetgebied werd het Afrikaanse continent: in de loop van het tweede halfjaar van 1947 en het eerste kwartaal van 1948 vertegenwoordigde zijn aandeel respectievelijk 11,2 en 10,9 pCt. van de Belgisch-Luxemburgse uitvoer van ijzer en staal. Argentinië bleef het voornaamste afzetgebied op het Amerikaans continent: na een vermindering in het tweede halfjaar van 1947, steeg de uitvoer van staal daarheen begin 1948 in een versneld tempo.

Op de wereldmarkt van het staal blijft de vraag nog altijd duidelijk overheersen. Alle landen hebben nog zodanige behoeften te dekken dat staal nagenoeg steeds bij de essentiële invoergoederen wordt gerekend, zodat de afzet van de Belgisch-Luxemburgse ijzer- en staalnijverheid niet zo zeer als andere nijverheidstakken van de Economische Unie getroffen wordt door de deviezenschaarste in tal van landen. Desniettemin zag ook deze nijverheid haar uitvoer naar bepaalde afzetgebieden, wegens monetaire- en andere restrictiemaatregelen, inkrimpen.

Het optreden van Poolse staalproducenten op de Noord-Europese markten vormt geen scherpe mededinging voor de Belgische producten. Het grootste deel van de productie der Verenigde Staten wordt aan de binnenlandse markt voorbehouden en de uitvoer werd er terug aan vergunning onderworpen, zodat de Amerikaanse concurrentie slechts een wolk aan een vrij verre horizon is. De onlangs toegenomen

bedrijvigheid in de Franse en Engelse ijzer- en staalnijverheid opent voor die landen, vooral voor Frankrijk, het vooruitzicht op een herneming van hun uitvoer. In Engeland kunnen evenwel de binnenlandse behoeften van de verwerkende industrieën een eventueel surplus van de staalproductie opslorpen, daar dit land thans nog in ruime mate invoerder is van ijzer- en staalproducten. De Britse plannen voor 1948 voorzien niettemin de uitvoer van Engels staal als ruilmiddel (1).

Ofschoon hun prijzen boven die van mogelijke mededingers liggen, kunnen de Belgisch-Luxemburgse staalproducenten bij de huidige marktverhoudingen tot dusver een gemakkelijke afzet in het buitenland vinden. De Belgisch-Luxemburgse fabrikanten bieden t.a.v. buitenlandse bestellingen het voordeel van een vaste levering, uitgevoerd binnen minima-termijnen en tegen vaste contractuële prijsvoorwaarden. Ondanks de bijzondere omstandigheden waarin de wereldmarkt van het staal thans verkeert, ontsnapt zij niet aan de algemene voorwaarden die de Europese- en wereldhandel beheersen; haar conjunctuurgevoeligheid tijdens de jaren 1919-1940 toont zulks duidelijk aan en haar toekomstig verloop is evenals voor de meeste andere goederen afhankelijk van de oplossingen die thans worden gezocht om de handelsbeperkende gevolgen van het bilateralisme en de schaarste aan buitenlandse betaalmiddelen in vele invoerlanden, te bestrijden.

Het is niet uitgesloten dat de Belgisch-Luxemburgse ijzer- en staalnijverheid na een zekere tijd haar prijzen zou kunnen aanpassen. De binnenlandse notering van het staal in de Verenigde Staten, die thans 80 dollar bedraagt, zegge 3.500 Belgische franken, is wel lonend voor de Amerikaanse producenten doch zou, volgens de mening der ijzer- en staalfabrikanten, in de huidige productieverhoudingen geen voldoende rendabiliteit aan de Belgische nijverheid verzekeren. De ijzer- en staalproductie van die mogelijke concurrent is ongetwijfeld t.o.v. de Belgische industrie bevoordeeld door een aanzienlijk prijsverschil in de brandstoffen: de cokesprijs in de Verenigde Staten bedraagt ongeveer *fr* 550 terwijl in België de prijs van cokes voor smeltovens door de laatste herziening der binnenlandse prijzen op *fr* 1.045 gebracht werd. Doch het staat niettemin buiten kijf dat de buitengewoon hoge grenswaarde van het thans vervaardigde staal de Belgisch-Luxemburgse nijverheid aanzette haar bedrijvigheid op te voeren, zelfs ten prijze van een gevoelige verhoging der productiekosten ten gevolge van ruimere aanwending van schroot. Bij een daling dier grenswaarde zou de Belgisch-Luxemburgse ijzer- en staalnijverheid haar kostende prijs in zekere mate kunnen verlagen door het scheppen van meer economische bedrijfsvoorwaarden. Zoals hierboven werd opgemerkt laat de jongste verbetering der brandstofvoorziening aan de ijzer- en

(1) *Economic Survey for 1948*, § 129.

staalindustrie de keuze tussen een nieuwe productie-verhoging en de verlaging van de kostprijs. Desniettemin zal de Belgisch-Luxemburgse ijzer- en staalnijverheid, bij voortduring der voor haar ongunstige dispariteit van de brandstofprijzen, zich in een nadelige toestand ten opzichte van de buitenlandse concurrenten geplaatst zien.

Wijzen we er ten slotte op dat het programma voor wederuitrusting van de Belgisch-Luxemburgse ijzer- en staalindustrie niet ingesteld is op een vermeerdering van de productiecapaciteit — tenzij in bijzondere sectoren zoals de voortbrenging van blik — doch op een verhoging van de *efficiency* der installaties ten einde de productiekosten te verlagen en betere bedrijfsvoorwaarden te scheppen. Dat de Belgische ijzer- en staalnijverheid zich niet tot een bovenmatige uitrusting heeft laten verleiden, toen de overwinnaars besloten een groot deel der Duitse staalnijverheid te ontmantelen, mag nu met des te meer reden worden bijgevallen, gelet op de nieuwe richting van de geallieerde bezettingspolitiek wat betreft de productiecapaciteit van de ijzer- en staalindustrie aldaar.

* * *

Minder gunstige factoren deden hun invloed gelden op de bedrijvigheid in de *nijverheid der non-ferro metalen* en verhinderden een ruimere aanwending van de productiecapaciteit in tal harer belangrijke takken: de bedrijvigheid der lood- en zinkproducenten wordt nog steeds gedrukt door het tekort aan grondstoffen.

Het zijn overigens niet meer zuiver technische factoren die de productie beperken. Het wil ons voorkomen dat economische invloeden, met name de afzetmogelijkheden — die zelf functie zijn van de gevraagde prijzen en van het deviezenbezit op de buitenlandse markten — in een nabije toekomst opnieuw de bedrijvigheid van de fabrieken zullen beheersen.

De Belgische nijverheid der non-ferro metalen hoeft zich blijkbaar geen grote zorgen betreffende haar wederuitrusting te maken. Zij heeft zich tot een hoge graad van technische volmaking weten op te werken en haar fabrikaten genieten een wereldstanding. Behalve misschien enkele technische nieuwigheden zoals de verticale oven en het « Flash roasting »-procédé voor de continu-zinkovens, zijn investeringsuitgaven alleen vereist voor de normale hernieuwing van de bestaande outillage (1).

De brandstofvoorziening, die tijdens de eerste drie hersteljaren de voornaamste hinderpaal vormde voor een uitbreiding van de bedrijvigheid der producenten van ruwe metalen, was sedert einde 1947 toereikend om al de behoeften te dekken. Doch zulks was hoofdzakelijk toe te schrijven aan het feit dat de

(1) Ministerie voor Economische Coördinatie en 's Lands Wederuitrusting. Tweede verslag betreffende het Vraagstuk der Investerings.

bedrijvigheid beneden het normale peil lag. In 1938 verbruikte de industrie der non-ferro metalen ca. 55.000 t steenkool en 13.500 t cokes per maand. In 1947 bedroegen de respectieve maandgemiddelden slechts 30.000 en 9.000 t; tegen het einde van het jaar bereikten de leveringen nochtans 38.000 en 12.000 t. Er dient daarenboven bedacht dat de aanwending van schlamm belangrijker is dan vóór de oorlog en dat zekere ondernemingen zich op stookolie ingesteld hebben.

De werkkrachten in die sector blijven sedert midden 1947 om en bij de 16.000 bewegen.

De bedrijvigheid in de industrie der non-ferro metalen zal, aan de hand van statistische gegevens, in elk der afzonderlijke takken worden belicht.

In de *kopernijverheid* bereikte de maandproductie tijdens het derde kwartaal van 1947 een topcijfer van 11.568 t. Sindsdien viel er een lichte daling waar te nemen; toch bleef de voortbrenging niet ver beneden het peil van 1938. De ertsvoorziening wordt door Kongo verzekerd en berokkent geen moeilijkheden. Een deel der productie geschiedt daarenboven in uitvoering van loonorders: het invoercijfer der grondstoffen voor 1947, ten belope van 236.500 t, omvat aldus naast 125.700 t Kongolese kopersteen, ook grondstoffen uit Groot-Brittannië — 39.300 t —, uit Noorwegen — 23.900 t — en uit de Verenigde Staten — 15.100 t.

TABEL XIV

Kopernijverheid

Productie van ruw metaal en halffabrikaten

Eron: Secretariaat der Industrie van de non-ferro metalen.

Maandgemiddelde	Ruw koper		Halffabrikaten van koper (walserijproducten en gietstukken)	
	Absolute getallen (tonnen)	Indexcijfers	Absolute getallen (tonnen)	Indexcijfers
1938.....	10.925	100	4.483	100
1946.....	7.277	66,6	5.209	116,2
1947 1 ^o kwartaal.....	10.235	93,7	8.017	178,8
2 ^o kwartaal.....	11.175	102,3	7.305	162,9
3 ^o kwartaal.....	11.568	105,9	7.010	156,4
4 ^o kwartaal.....	10.919	99,9	6.680	149,0
1948 1 ^o kwartaal.....	10.782	98,7	7.165	159,8

De uitvoer van ruw koper, in hoofdzaak bestemd voor de U.S.S.R., Frankrijk en Duitsland, bereikte in 1947 100.970 t, ter waarde van fr 2.460 miljoen, tegen 117.675 t in 1938. Doch tijdens het eerste kwartaal van het lopende jaar ging de buitenlandse afzet van ruw koper aan het dalen: hij liep inderdaad terug tot 19.600 t, wat met een jaarcijfer van 78.300 t overeenstemt. De twee voornaamste afzetgebieden, Frankrijk en het Verenigd-Koninkrijk, namen in 1947 respectievelijk 37.100 t en 36.200 t op. Onze uitvoer naar beide landen verminderde tijdens de eerste drie maanden van 1948 in aanzienlijke mate, vooral die

naar Frankrijk wegens de betalingsmoeilijkheden waarmee dit land te kampen heeft.

De productie en de uitvoer van halffabrikaten waren gekenmerkt door een inkrimping der voortgebrachte hoeveelheden en een stabiliteit van het uitgevoerde gewicht. Blijkens de gegevens van de tabel bereikte de productie tijdens het eerste kwartaal van 1947 een topcijfer van 8.017 t per maand, zegge 178,8 pCt. van het peil in 1938. Tot einde 1947 volgen de resultaten dan een dalende lijn, die echter tijdens de eerste drie maanden van 1948 weer omslaat en tot een maandgemiddelde van 7.165 t klimt, zegge 159,8 pCt. van het peil in 1938. Die quantitatieve vermindering der voortbrenging betekent niet noodzakelijk een inzinking van de bedrijvigheid; zij is veeleer een aanwijzing dat een grotere verscheidenheid van producten wordt geproduceerd zoals dit vóór de oorlog het geval was. Tot begin 1947 legden de fabrieken zich vooral toe op snelle uitvoering van massale bestellingen gestandaardiseerde producten. Er zijn evenwel zekere voortekenen merkbaar — teruggang van de nieuw opgenomen bestellingen — die binnen min of meer afzienbare tijd een ongunstige evolutie van het bedrijfstempo laten vermoeden.

Tot einde 1947 bleef de uitvoer van halffabrikaten zeer stabiel; hij lag merkkelijk boven het vóór-oorlogspeil: 13.704 t vonden in 1938 afzet in het buitenland, vooral in Frankrijk, Nederland en hunne koloniën; in 1947 beliep de uitvoer 26.170 t, ter waarde van fr 692 miljoen, waarvan bijna 11.000 t alleen door Nederland werden opgenomen. Onder de andere belangrijke markten vermelden we Italië (3.415 t), Zwitserland, Tsjechoslowakije, Frankrijk en Noorwegen. Het uitvoervolume daalde licht tijdens de eerste drie maanden van 1948: het bereikte 6.232 t, zegge een jaargemiddelde van 24.928 t.

TABEL XV

Tinnijverheid

Productie van ruw metaal en halffabrikaten

Bron: Secretariaat der Industrie van de non-ferro metalen.

Maandgemiddelde	Ruw tin		Halffabrikaten van tin (walsrijproducten en gietstukken)	
	Absolute getallen (tonnen)	Indexcijfers	Absolute getallen (tonnen)	Indexcijfers
1938.....	783	100	77	100
1946 (1).....	243	31,0	212	275,3
1947 1 ^o kwartaal.....	949	121,2	139	180,5
2 ^o kwartaal.....	1.068	136,4	138	179,2
3 ^o kwartaal.....	1.544	197,2	145	188,3
4 ^o kwartaal.....	1.153	147,3	153	198,7
1948 1 ^o kwartaal.....	642	82,0	168	218,2

(1) De eerste negen maanden van 1946 hebben betrekking op de productie van legeringen van tweede smelting. De cijfers voor dit jaar kunnen dus niet nauwkeurig vergeleken worden met die der andere periodes.

De Belgische productie van ruw tin bereikte tijdens het derde kwartaal van 1947 het bijzonder hoog peil van 1.544 t, d.w.z. ongeveer het dubbel van vóór de oorlog; tijdens de laatste zes maanden trad er echter een sterke daling in, zodat het maandgemiddelde in het eerste kwartaal van 1948 slechts 642 t bedroeg. Deze teruggang werd veroorzaakt door tijdelijke technische moeilijkheden zodat hij blijkbaar slechts van voorbijgaande aard zal zijn. Doch op langere termijn gezien, is een verminderde aanvoer van Kongolese tinsteen niet uitgesloten wegens de oprichting in de Kolonie van centra voor ertsbewerking die in 1947 gans de grondstoffenvoorziening der Belgische producenten verzekerden; verder is bij het herstel van een evenwichtige wereldmarkt de scherpere mededinging te verwachten van de Nederlandse producenten, die met lagere kostende prijzen werken.

De jongste teruggang van de tinproductie deed zijn invloed gelden op de verkoop in het buitenland. België voerde in 1938 8.400 t uit naar de U.S.S.R., Frankrijk en zijn koloniën, het Britse Rijk, Duitsland en Italië. In 1947 bereikte het uitvoercijfer 12.545 t ter waarde van fr 915 miljoen; de voornaamste afzetgebieden waren Frankrijk, de Verenigde Staten en Canada. In het eerste kwartaal van 1948 liep de Belgische uitvoer van ruw tin evenwel terug tot 1.672 t, wat met een jaarcijfer van ca. 6.700 t overeenstemt; de verzendingen naar de Verenigde Staten vielen stil; meer dan 1.000 t vonden de weg naar Indië, welk land het voornaamste afzetgebied was tijdens dit kwartaal.

Er weze aan herinnerd dat van de non-ferro metalen alleen tin nog aan het toewijzingsrégime van de *Combined Boards* onderworpen is. Deze rantsoenering op internationaal plan houdt de tinprijzen binnen engere grenzen dan die van de andere non-ferro metalen; trouwens deze laatste liggen reeds t.o.v. vóór de oorlog naar verhouding veel hoger.

Looderts blijft schaars en daar de leveringen uit de voortbrengende landen door vervoermoeilijkheden belemmerd worden, bereiken slechts ontoereikende hoeveelheden ons land. In 1947 beliep de invoer 72.400 t: hij kwam vooral uit Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Zweden en de Zuidafrikaanse Unie. Wegens de schaarste van het product kunnen de verkopers bij het afsluiten van contracten de betaling in dollars eisen hoewel hun bedrijfszetel buiten de dollarzone ligt.

Al stijgt de voortbrenging van lood geleidelijk, ze bereikte tijdens het eerste kwartaal van 1948 toch slechts een gemiddelde van 5.200 t, d.w.z. 61,2 pCt. van het peil in 1938.

De uitvoer van lood naar gewicht (waarvan een deel loonwerk door de Belgische nijverheid vertegenwoordigt) is er t.o.v. vóór de oorlog dan ook gevoelig op achteruitgegaan: van 67.100 t in 1938 — vooral bestemd voor Frankrijk en zijn koloniën, Nederland en Duitsland — daalde hij tot

11.633 t ter waarde van fr 169 miljoen in 1947. Het Verenigd Koninkrijk, Nederland en Frankrijk zijn de voornaamste afzetgebieden. Dank zij een geleidelijke verbetering der productie kon nochtans tijdens het eerste kwartaal van 1948 de afzet in het buitenland worden opgevoerd tot boven de 10.200 t, wat met een jaarcijfer van 40.800 t overeenstemt.

TABEL XVI

Loodnijverheid

Productie van ruw metaal en halffabrikaten

Bron: Secretariaat der Industrie van de non-ferro metalen.

Maandgemiddelde	Ruw lood		Halffabrikaten van lood (walserijproducten en gietstukken)	
	Absolute getallen (tonnen)	Indexcijfers	Absolute getallen (tonnen)	Indexcijfers
1938.....	8.517	100	2.467	100
1946.....	2.055	24,1	1.789	72,5
1947 1 ^e kwartaal	2.686	31,5	2.190	88,8
2 ^e kwartaal	2.493	29,3	2.128	86,2
3 ^e kwartaal	4.057	47,6	2.166	87,8
4 ^e kwartaal	4.271	50,1	1.996	80,9
1948 1 ^e kwartaal	5.225	61,2	2.100	85,1

De voorziening van de binnenlandse markt vergde ruime invoer van ruw lood uit de Verenigde Staten en Mexico : aldus bereikten de leveringen in 1947 een totaalcijfer van 27.300 t. De handelsbalans voor ruw lood sluit in 1947 dan ook met een tekort.

Dank zij de bijkomende invoer van ruw lood konden de verwerkende bedrijven, smelterijen en walserijen hun bedrijvigheid op een hoger peil dan dit der metaalproducenten handhaven. De productie van halffabrikaten beweegt om de 2.000-2.200 t per maand, wat gemiddeld zowat 85 pCt. van het in 1938 bereikte resultaat vertegenwoordigt. Niettemin geeft de productie der loodverwerkende bedrijven in 1947 tekenen van verslapping te zien, wat trouwens ook het geval is voor de halffabrikaten van koper.

Hoewel in die sector de vóór-oorlogse bedrijvigheid nog niet bereikt werd, was de uitvoer in 1947 (9.056 t) toch reeds ruimer dan in 1938 (6.772 t.). Het Verenigd-Koninkrijk, Nederland en Zweden zijn de voornaamste afzetgebieden. In het eerste kwartaal van 1948 werd het uitvoervolume nog omvangrijker en bedroeg 3.214 t, zegge een jaarcijfer van 12.900 t. Het is evenwel twijfelachtig of de Belgische verwerkers hun afzet in het buitenland op dit hoog niveau zullen kunnen handhaven; bepaalde voortekenen als daar zijn : een vrij gevoelige daling in Maart, verminderde aankopen door Nederland alsook een minder geregelde afzet, zijn hiervan een bewijs.

Hoewel men niet kan gewagen van een afgetekende schaarste aan zinkertsen op de wereldmarkt, verloopt de voorziening onzer zinkondernemingen toch niet

heel en al ongestoord. Dat de ertsinvoer nog lang niet het vóór-oorlogspeil bereikte, dient toegeschreven aan de overlasting van het vervoer in de voortbrengende landen zoals Kongo en Australië waar een intense bedrijvigheid heerst, verder aan het wegvallen van zekere leveraars van vóór de oorlog, waaronder Mexico dat steeds meer zijn economie op Noord-Amerika richt, de uitvoerpolitiek van landen als Italië die hun erts in de eerste plaats in de dollarzone trachten te leveren, alsmede het ontbreken van een handelsovereenkomst met Spanje en de moeilijke totstandkoming van transacties met Joegoslavië. Belgisch-Kongo werd de voornaamste leveraar van ruw zink voor de Belgische producenten. Zweden, Australië, Zuid-Amerika en Italië waren verder ook belangrijke leveraars.

TABEL XVII

Zinknijverheid

Productie van ruw metaal en halffabrikaten

Bron: Secretariaat der Industrie van de non-ferro metalen.

Maandgemiddelde	Ruw zink		Halffabrikaten van zink (walserijproducten en gietstukken)	
	Absolute getallen (tonnen)	Indexcijfers	Absolute getallen (tonnen)	Indexcijfers
1938.....	19.100	100	5.067	100
1946.....	7.132	37,3	3.560	70,3
1947 1 ^e kwartaal	9.159	48,0	4.254	84,0
2 ^e kwartaal	10.394	54,4	4.622	91,2
3 ^e kwartaal	10.912	57,1	4.066	80,2
4 ^e kwartaal	13.538	70,9	3.562	70,3
1948 1 ^e kwartaal	13.356	69,9	4.209	83,1

Evenmin als het lood kon de productie van ruw zink haar vóór-oorlogse omvang opnieuw bereiken : blijkens bovenstaande tabel hield in 1947 de vooruitgang geregeld aan en tijdens het laatste kwartaal bereikte de productie van ruw metaal een maandgemiddelde van 13.538 t, zegge 71 pCt. van de bedrijvigheid in 1938. Tijdens de eerste drie maanden van 1948 beliep het maandgemiddelde nog slechts 13.356 t, wat op een stagnatie of zelfs een lichte achteruitgang wijst.

In 1938 bedroeg de Belgische uitvoer van dit product 130.000 t; het Britse Rijk, Duitsland, Frankrijk en zijn koloniën waren de belangrijkste afnemers. De ontoereikendheid der huidige productie en de omvang der binnenlandse behoeften leveren een voldoende verklaring voor de inkrimping van de buitenlandse afzet in 1947 : hij beliep nog slechts 32.000 t ter waarde van fr 344 miljoen; Frankrijk en daarna het Verenigd-Koninkrijk bleven de voornaamste markten. De eerste drie maanden van 1948 brachten een aanmerkelijke verbetering in de uitvoer; hij bereikte inderdaad 14.300 t, zegge een jaargemiddelde van 57.000 t; Tsjechoslowakije werd de voornaamste afnemer. Frankrijk hield zijn aankopen van Belgisch zink op

hetzelfde peil, terwijl daarentegen de leveringen aan Groot-Brittannië afnamen.

De bedrijvigheid der zinkverwerkende industrieën — smelterijen en walserijen — breidde zich uit dank zij een mindere uitvoer van ruw zink dan vóór de oorlog. Tabel XVII weerspiegelt het verloop van de voortbrenging van halffabrikaten in 1947 : het gemiddelde voor gans het jaar ligt om en bij de 4.100 t, d.w.z. ca. 82 pCt. van de resultaten in 1938. Het gemiddelde voor het eerste kwartaal van 1948 is ietwat hoger (4.210 t).

Het hoeft dus geen verwondering te wekken dat de uitvoer van de smelterij- en walserijproducten evenmin zijn vóór-oorlogse omvang kon terugvinden. Hij beliep in 1938 43.500 t en was hoofdzakelijk over enkele belangrijke markten verdeeld : Britse Rijk, Duitsland, Nederland, Argentinië en Denemarken. In 1947 bedroeg hij 25.600 t ter waarde van *fr* 403 miljoen, doch de voornaamste vóór-oorlogse afzetgebieden als daar zijn het Verenigd-Koninkrijk, Duitsland, Nederland, werden voor de productie der Belgische industrie gesloten. De ruimste afzet had plaats in Denemarken, China, Zuid-Amerika, Turkije en Zwitserland. Tijdens het eerste kwartaal van 1948 kwam er verdere verslechting in de toestand en de uitvoer liep terug tot 4.050 t, zegge een jaargemiddelde van 16.200 t. Nu de periode van de meest nijpende schaarste voorbij is, pogen bepaalde buitenlandse markten bij voorkeur leveringen van het ruw metaal, in plaats van halffabrikaten te verkrijgen : dit verklaart de stijging van de uitvoer van ruw metaal. Daarnaast laat de concurrentie der Poolse zinkwalserijen zich hoe langer hoe meer gevoelen.

Uit de balans van de buitenlandse handel der non-ferro metalen voor het jaar 1947, blijkt dat de gezamenlijke uitvoer van ruwe producten en halffabrikaten een waarde van *fr* 5.418 miljoen bereikte, waarin ook de uitvoer begrepen is van diverse (aluminium, nikkel, cadmium, kobalt) en edele metalen, die *fr* 277 miljoen opbrachten. Doch de invoer van grondstoffen voor de voortbrenging van ruwe producten en halffabrikaten, om de niet gedekte behoeften der binnenlandse markt te bevredigen, vertegenwoordigt een gezamenlijke uitgave van *fr* 6.028 miljoen. De gezamenlijke handelsbalans levert dus een tekort van *fr* 600 miljoen voor 1947, terwijl zij in 1938 een gering batig saldo vertoonde.

Nochtans is deze globale balans niet meer als een eenvoudige aanwijzing te beschouwen, daar de nijverheid der non-ferro metalen samengesteld is uit een zeer complex geheel van uiteenlopende sectoren, die alle door een eigen structuur en eigen bedrijfsvoorwaarden zijn gekenmerkt. Uit bovenstaande omstandige uiteenzetting onthoude men vooral de moeilijkheden van verschillende aard waarmee de afzonderlijke sectoren dier industrie elk op hun terrein te kampen hebben : afgezien van voorbijgaande moeilijkheden zoals de schaarste aan zekere ertsen,

wegens vervoersbelemmeringen en de verminderde aankopen vanwege landen die met deviezenschaarste te kampen hebben, wil het ons voorkomen dat op lange termijn gezien, de meest directe bedreiging voor de Belgische nijverheid der non-ferro metalen gelegen is in de industrialisatie van vreemde landen waar erts gewonnen wordt en die zich op ertsbewerking ter plaatse trachten in te stellen.

Reeds nu laat die politiek haar eerste invloed gelden : zekere grondstoffen werden nog schaarser en hun noteringen gingen dienvolgens aanmerkelijk naar omhoog.

Die spanning der prijzen voor zink- en looderts betekent eveneens een onmiddellijk gevaar voor de Belgische producenten van ruwe metalen. Deze zetten hun productie af tegen de prijzen van de wereldmarkt. Einde April waren de noteringen der voornaamste metalen in Belgische franken als volgt :

fr 21,75 voor electrolytisch koper, zegge een indexcijfer 322 t.o.v. het eerste kwartaal van 1939;

fr 93,— voor geraffineerd tin, zegge een indexcijfer 298 t.o.v. het eerste kwartaal van 1939;

fr 17,37 voor gewoon zacht lood, zegge een indexcijfer 835 t.o.v. het eerste kwartaal van 1939;

fr 11,60 voor zink g.o.b., zegge een indexcijfer 606 t.o.v. het eerste kwartaal van 1939.

Doch de prijsstijging der twee laatstgenoemde ertsen is nog belangrijker. De verhoging der lonen en sociale lasten t.o.v. de oorlog, alsmede de stijging van de binnenlandse steenkoolprijzen waarvan de weerslag op de kostende prijs van het ruw metaal in de zinknijverheid zeer aanzienlijk is, verminderen hunnerzijds de winstmarge der Belgische ondernemingen die aldus in driedubbel opzicht tegenover hun buitenlandse concurrenten benadeeld zijn.

De wederuitrusting tijdens de vijandelijkheden en de herstelperiode, niet alleen in de jonge landen doch zelfs meer onlangs in de Europese, vormt eveneens een gevaar voor de Belgische industrie der verwerking van ruwe metalen tot halffabrikaten. De gevolgen dier evolutie werden merkbaar bij de walserijproducten van zink en in zekere mate ook bij de halffabrikaten van koper : zodra de meest dringende behoefte aan die producten gedekt is, pogen de buitenlandse afzetgebieden waar zich een eigen verwerkende nijverheid ontwikkelt, bij het sluiten van handelsaccorden, de leveringen van verder afgewerkte producten te beperken ten voordele van een verhoogde invoer van ruw metaal.

* * *

In de veelzijdige industrie van de metaalverwerking heerste er in 1947 een bijzonder gunstige toestand : de totale afzet beliep bijna *fr* 32 milliard, waarvan meer dan *fr* 9,5 milliard voor de uitvoer. In

het vierde kwartaal werden topresultaten bereikt : het maandgemiddelde van de leveringen bedroeg fr 3.084 miljoen waarvan fr 998 miljoen, zegge één derde aan het buitenland.

De ongunstige factoren die blijkbaar zekere takken van deze nijverheid bedreigden — het gaat hier hoofdzakelijk om afzetmoeilijkheden op de buitenlandse markten zoals we verder zullen zien — deden hun gevolgen nog niet gelden.

Tijdens het tweede halfjaar van 1947 geschieden de voornaamste leveringen door de elektrische constructie, de plaatbewerkingsbedrijven, de draadtrekkerijen, de koudwalserijen, de auto- en fietsennijverheid, de spoor-, de trammaterieelbedrijven en de scheepsbouw. Ook de afzet in het buitenland geschiedde hoofdzakelijk door dezelfde ondernemingen, met uitzondering nochtans van de auto- en fietsennijverheid die bijzondere moeilijkheden ondervond om haar uitvoer te verruimen en de ondernemingen voor spoorweg- en trammaterieel. Ook de industrie der gereedschapswerktuigen dient onder de voornaamste uitvoerders gerekend.

Laatstgenoemde nijverheid kent thans een buitengewone bedrijvigheid, die tweemaal zo hoog is als vóór de oorlog. Ook voor de scheepsbouwerven en de elektrische constructie was het jaar 1947 een bijzonder gunstige tijd. In het merendeel der andere takken van de metaalverwerkende industrie was de bedrijvigheid ten minste gelijk aan die van vóór de oorlog. De stempel- en stampwerkbedrijven evenwel bereikten dit peil nog niet; hetzelfde dient gezegd van de wapenindustrie die door de politiek van invoerbeperving der meeste landen getroffen werd.

In de loop van het eerste kwartaal van 1948 ging nochtans de afzet, vooral in het buitenland, van de producten der metaalverwerkende nijverheid iets achteruit : hij beliep gemiddeld fr 2.931 miljoen, waarvan fr 939 miljoen voor de uitvoer. De achteruitgang was vooral opvallend in Januari en Februari 1948; in Maart waren de resultaten evenwel meer bevredigend. Al werd het topcijfer van December 1947, zegge fr 3.267 miljoen, waarvan fr 1.067 miljoen voor de uitvoer, niet bereikt, de leveringen voor Maart 1948 vertegenwoordigden niettemin fr 3.062 miljoen, waarvan fr 1.017 miljoen voor de uitvoer.

De personeelbezetting die gedurende het gehele jaar 1947 aangroeide, en tijdens het vierde kwartaal gemiddeld 190.700 bereikte, werd voor de eerste drie maanden van 1948 nog belangrijker. Een meer nauwkeurig onderzoek van de afzonderlijke gegevens voor de drie maanden wijst nochtans op een zekere stagnatie. Dit wordt bevestigd door het verloop van het gemiddeld aantal uren geleverde arbeid; de geregelde uitbreiding van de bedrijvigheid der metaalverwerkende industrie tijdens het vorige jaar komt tot uiting in het maandgemiddelde per kwartaal van de prestatie der werkkrachten : afgezien van de ver-

lofperiode (derde kwartaal) was de vermeerdering van de gepresteerde arbeid zo belangrijk dat ze tijdens de laatste twee maanden van 1947 het cijfer van 36 miljoen uren overtrof. Sedertdien werd dit plafond niet meer bereikt.

Doch het zou voorbarig zijn thans reeds van een inkrimping der bedrijvigheid in deze nijverheidstak te gewagen. Zij omvat trouwens producties die niet alle even conjunctuurgevoelig zijn.

Doch zoals het verslag voor het dienstjaar 1947 (blz. 31) van de Federatie der ondernemingen van die industrie te kennen geeft, « les délais de livraison moyens de celle-ci étant à long terme, les perspectives de ralentissement ne deviennent tangibles qu'à échéance relativement lointaine. Le meilleur critère d'appréciation est l'alimentation du carnet de commandes. Il est probable que, dans l'ensemble, l'année 1948 sera encore une année de plein emploi, mais il est certain que des symptômes très nets de ralentissement se perçoivent. »

Het zijn niet meer de technische moeilijkheden die desgevallend het bedrijfstempo dier ondernemingen zouden vertragen. De bedrijfsvoorwaarden namen te dien aanzien in 1947 geleidelijk normale verhoudingen aan en bij het jaareinde volstond de voorziening van brandstof, staal en vormijzer om de behoeften te dekken. Alleen nog t.a.v. zekere producten, zoals zwaar plaatijzer, bestaan zekere spanningen op de binnenlandse markt.

De hinderpalen die een nog ruimere uitbreiding van de bedrijvigheid der metaalverwerkende bedrijven in de weg stonden, werden veroorzaakt door betalingsmoeilijkheden in tal van Europese landen, die een belangrijk deel van de uitvoer dezer industrie opnamen. Aanhoudend tekort op hun betalingsbalans en opheffing van de omwisselbaarheid van het pond sterling brachten landen als Zweden, Noorwegen, Denemarken, zelfs Frankrijk en Nederland er toe afweermaatregelen te treffen tegen invoer van minder belangrijke goederen, waaronder vaak producten van de Belgische metaalverwerkende nijverheid (1).

In tabel XVIII kan men opmerken dat, van het tweede kwartaal tot September 1947, het maandeijfer van de ingeschreven bestellingen in absolute waarde verminderde. De herneming aan het einde van het jaar kon nochtans niet verhinderen dat het maandgemiddelde van de verzendingen in het vierde kwartaal het bedrag der nieuwe bestellingen overtrof, althans zo men rekening houdt met de schrappingen van orders die van het ingeschreven cijfer niet werden afgetrokken. Het schijnt nochtans dat de eerste maanden van 1948 een vrij gevoelige verbetering brachten, ten minste wat de inschrijving van nieuwe bestellingen betreft.

De metaalverwerkende nijverheid verwacht van de

(1) *Fédération des Entreprises de l'Industrie des Fabrications métalliques*. Jaarverslag van de Beheerraad, Boekjaar 1947, « Tour d'horizon des principaux marchés », blz. 43 en vlg.

Amerikaanse hulp aan Europa dat sommige landen gemakkelijker hun handelsaccorden zullen kunnen naleven. Bedoelde nijverheid is ook rechtstreeks betrokken bij de handelsovereenkomst die in Februari

1948 met de U.S.S.R. gesloten werd, omdat overeenkomstig de schikkingen van dit accoord, tot einde 1949 voor *fr* 3 milliard producten van de metaalverwerking aan de U.S.S.R. zullen geleverd worden.

TABEL XVIII

Verloop van de bedrijvigheid in de metaalverwerkende nijverheid

Bron : *Fabrimétal*.

Tijdvak	Werkkrachten (mannelijke en vrouwelijke)	Arbeidsuren (duizenden)	Ingeschreven bestellingen (miljoenen franken)	Gezamenlijke verzendingen (miljoenen franken)	Uitvoer (miljoenen franken)
1947 Maandgemiddelde	181.638	33.429	3.082	2.661	797
1947 1 ^o kwartaal, maandgemiddelde .	171.581	30.983	3.031	2.317	668
2 ^o kwartaal, maandgemiddelde .	179.946	33.517	3.349	2.676	771
3 ^o kwartaal, maandgemiddelde .	184.315	33.608	2.854	2.667	751
4 ^o kwartaal, maandgemiddelde .	190.710	35.608	3.095	3.084	998
1948 1 ^o kwartaal, maandgemiddelde .	192.650	35.710	3.263	2.931	939

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat de afzet in het buitenland in 1947 nagenoeg *fr* 9,5 milliard bedroeg, zegge meer dan 15 pCt. der gezamenlijke waarde van de Belgisch-Luxemburgse uitvoer in dat jaar. Hier is het dan ook de plaats om even de richting van deze uitvoer na te gaan; we zullen daarbij de huidige verhoudingen aan de vóór-oorlogse toetsen.

Europese markten, relatief gezien, een grotere waarde van de afzet voor hun rekening dan de overzeese markten vóór de oorlog : Afrika, Zuid-Amerika en Azië. Hoofdfactor in dit verloop was vooral de uitvoer naar Nederland en Frankrijk; die naar Engeland liep integendeel in sterke mate terug.

TABEL XIX

Uitvoer van de producten
der metaalverwerkende nijverheid

Toestand der voornaamste markten

Bron : *Fédération des Entreprises de l'Industrie des Fabrications métalliques*. Jaarverslag van de Beheerraad, Boekjaar 1947.

Voornaamste landen van bestemming	Gemiddelde 1936-1938 pCt.	1946 pCt.	1947 pCt.
<i>Europa</i> :	51,2	68,2	53,7
waarvan			
Nederland	15,7	24,7	16,1
Frankrijk	12,1	22,9	13,5
Verenigd-Koninkrijk .	7,9	1,0	2,1
Zwitserland	2,8	5,3	3,7
Skandinavische landen	4,4	8,5	11,2
<i>Afrika</i> :	14,3	8,7	11,8
waarvan			
Belgisch-Kongo	7,2	5,7	6,8
<i>Zuid-Amerika</i> :	10,6	7,8	10,6
waarvan			
Argentinië	6,4	4,7	5,3
Brazilië	4,2	2,1	3,4
<i>Noord-Amerika</i>	1,7	0,9	1,0
<i>Azië</i>	8,0	1,7	4,4
<i>Diverse minder belangrijke markten</i>	14,2	12,7	18,5
	2.719 miljoen zegge 100 pCt.	4.671 miljoen zegge 100 pCt.	9.454 miljoen zegge 100 pCt.

Daarentegen ontvingen in 1947 die twee landen, en Europa in zijn geheel, proportioneel nagenoeg een zelfde hoeveelheid goederen van onze metaalverwerkende nijverheid als vóór de oorlog. Men kan nochtans waarnemen dat de uitvoerstromingen die in 1936-1938 op Groot-Brittannië gericht waren, thans naar de vroegere markten der Duitse industrie zijn afgeweken; we noemen Zwitserland en vooral de Scandinavische landen. Zo het Afrikaanse vasteland zijn relatief belang nog niet herwonnen heeft, dan kon toch Belgisch-Kongo zijn vóór-oorlogse plaats opnieuw innemen. Hetzelfde mag gezegd van Zuid-Amerika, waar Argentinië en Brazilië de voornaamste afzetgebieden blijven. De verzendingen naar Amerika vertegenwoordigen, evenals vóór de oorlog, slechts een zeer gering percentage van het totaal. De Aziatische markten, ten slotte, worden belangrijker dan in 1946 doch blijven niettemin beneden hun relatief aandeel van 1936-1938.

* * *

De toestand in de *textielnijverheid* blijft over het algemeen betrekkelijk gunstig; de moeilijke winterperiode werd zonder ernstige verwikkelingen doorgemaakt. Het probleem der afzetgebieden wordt ongetwijfeld voor een steeds groter aantal producten gesteld, doch het nam tot dusverre geen werkelijk ernstige verhoudingen aan en de weerslag er van op de bedrijvigheid was eerder gematigd. De betekenis van de inkrimping der buiten-

In 1947 namen de uitvoerstromingen, zowel wat hun richting als wat hun omvang betreft, steeds meer hun vóór-oorlogse verhoudingen aan. In 1946 namen de

landse afzetmarkten is overigens zeer moeilijk te omschrijven. De wereldvraag naar textielgoederen vertoont zeker niet meer het dringend karakter dat haar na de vijandelijkheden kenmerkte. Doch hiermee is niet gezegd dat de behoeften volledig gedekt zijn; de verzadiging der markten is nog zeer relatief. Zo ze in een inkrimping der afzetgebieden tot uiting komt, dient zulks meestal toegeschreven hetzij aan de krapheid aan sterke deviezen, die onze gewone afnemers er toe dwingt hun kledingsbehoeften voor meer dringende noodwendigheden prijs te geven, hetzij aan investeringen die de aankoop van duurzame verbruiksgoederen in de weg staan. Bij de huidige structuur van de internationale handel, gekenmerkt door een sterk bilateralisme, worden de uitvoeruitzichten voor onze textielnijverheid vooral bepaald door het verloop van de handelsbesprekingen tussen de regeringen.

De productie der katoenspinnerijen handhaafde zich op een zeer hoog peil. De verhouding tussen fijn- en kaardgaren onderging geen gevoelige verandering, doch we staan hier wellicht op een keerpunt. De binnenlandse vraag naar garens is inderdaad bevredigd en de verhoging van de afzet op de buitenlandse markten zou een uitbreiding van de productie van kaardgarens kunnen meebrengen ten koste van de voortbrenging van fijne garens. In 1947 kon het aantal werkkrachten in de katoenspinnerij met ongeveer 2.000 eenheden vermeerderd worden.

Ook de weverijen onderhielden verder een drukke bedrijvigheid; zij lag 30 à 40 pCt. boven het peil van 1938. Nochtans zijn de markten niet meer zo willig als één jaar terug, toen om het even welke koopwaar een goede aftrek vond. De douanestatistieken weerspiegelen een lichte inkrimping van de uitvoer, terwijl anderzijds de voorraden garens en weefsels in nogal belangrijke mate vermeerderden.

Voorraden in de weverijen (tonnen)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	Januari 1947	Januari 1948
Garens	7.878	9.228
Weefsels	2.962	5.315

De bedrijvigheid kon slechts op een hoog peil gehouden worden dank zij vrij aanzienlijke verschuivingen in de kwaliteit der afgewerkte producten. De nijverheid paste zich immers aan de marktverhoudingen aan door de voortbrenging der meest bedreigde artikelen te verminderen ten voordele van diegenen die een williger markt vinden. Zo liep de productie van Jacquard-weefsels en meubileringsstoffen aanzienlijk terug, terwijl die van flanel, voering, matrastijken en bedrukte weefsels vermeerderde. Dit aanpassingsvermogen van de katoenindustrie is een der grondslagen van haar voorspoed.

Ook de wolspinnerijen bleven, in vergelijking met vóór de oorlog, een zeer hoge bedrijvigheid onderhouden. In December 1947 bedroeg het productie-indexcijfer van kamgaren 171,3 en dat van kaardgaren 150 (1938 = 100).

De vooruitgang in de productie van kamgaren vormde nochtans geen voldoende tegenwicht voor de verminderde productie van kaardgaren, zodat de gezamenlijke bedrijvigheid er sedert de lente op achteruitging.

TABEL XX

Productie van wollen garens en weefsels (tonnen)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Kamgaren	Kaardgaren	Weefsels
1947 April	1.862	1.902	2.126
Mei	1.744	1.626	1.865
Juni	1.611	1.916	1.850
October	2.193	1.747	1.957
November	1.888	1.739	1.564
December	1.905	1.555	1.547
1948 Januari	1.963	1.535	1.638
Februari	1.787	1.298	

De oorzaak van die achteruitgang dient niet gezocht in de verminderde afzetmogelijkheden in het buitenland — de uitvoer van wollen garens overtrof tijdens de winter 1947-1948 die van de vorige lente —, doch wel in de inkrimping der vraag vanwege de binnenlandse weverijen.

TABEL XXI

Uitvoer van wollen garens (afgeronde cijfers) (tonnen)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Kamgaren	Kaardgaren
1947 April	350	200
Mei	320	210
Juni	380	220
October	390	410
November	290	340
December	320	260
1948 Januari	460	470
Februari	360	370

Zoals uit de tabel over de productie van wollen garens en weefsels blijkt, valt inderdaad de vermindering van de productie van kaardgaren samen met die der productie van weefsels, terwijl anderzijds de weverijen hun garensvoorraden niet wensten te vermeerderen. Deze lagen in Januari 1948 om en bij hun peil van Maart 1947.

Uiteraard vertoonde de bedrijvigheid der weverijen een gelijklopende evolutie als die der spinnerijen. Te oordelen naar de beweging der weefselvoorraden, verzwakte de vraag sedert Juni 1947. Hiermee ging niet

een onmiddellijke vermindering der productie gepaard, omdat de kaardweefsels geleidelijk door kamweefsels konden vervangen worden, en aldus de bedrijvigheid gedurende tal van maanden nagenoeg op een vast peil kon gehouden worden.

Van begin November af ging evenwel de weefselproductie over haar geheel aanmerkelijk terug. In November 1947 bedroeg haar indexcijfer 119 tegen 152,8 in April (1938 = 100). De inzinking der bedrijvigheid dient toegeschreven én aan de verzaaging der binnenlandse markt én aan de inkrimping van de uitvoer. Deze laatste wordt gekenmerkt door een zeer grote verspreiding. Onze leveringen aan het buitenland geschieden grotendeels in kleine partijen op ver uiteenliggende markten. Het laat geen twijfel dat onze wolindustrie veel voordeel zou halen uit een verbetering van haar verkooptechniek in het buitenland en uit een systematische en samenhangende prospectie van die markten die de meest gunstige vooruitzichten bieden.

De toestand der vlasspinnerijen werd gekenmerkt door een wankel evenwicht tussen een schaarse voorziening en een min of meer dreigende afzetcrisis. Tot in de herfst 1947 werd hun bedrijvigheid bepaald, eensdeels door het gebrek aan grondstoffen ingevolge de slechte oogst en de onmogelijkheid om Baltisch vlas in te voeren, en anderdeels door de schaarste aan werkkrachten, een gevolg van de volledige tewerkstelling. Die twee knelpunten verhinderden een uitbreiding van de productie boven 60 pCt. van de totale capaciteit. In October waren bijna de helft der spindels niet in bedrijf. Tekenen van inkrimping der afzetgebieden werden nochtans merkbaar. Onze beste klanten poogden hun aankopen van vlagarens en -weefsels te verminderen, ten einde hun schaarse deviezen voor de aankoop van meer onontbeerlijke producten te sparen. Het toekennen van invoervergunningen aan onze buitenlandse afnemers in uitvoering van de handelsaccorden ondervond vaak moeilijkheden en vertraging. Op de binnenlandse markt werden tegelijkertijd duidelijke tekenen van verzaaging merkbaar. Desniettemin bleef de productie van vlagaren van October tot November iets hoger dan tijdens de overige maanden van 1947. De winterperiode mag dus beschouwd worden als de overgang van een ruime vraag naar een overvloedig aanbod. Dit laatste kan zich voortaan plots laten gevoelen en een aanmerkelijke inkrimping van de bedrijvigheid veroorzaken. De credietrestricties opgelegd door de monetaire overheid bemoeilijken inderdaad een ruime vooradvorming in afwachting dat de markten weer toegankelijk worden.

Deze opmerkingen gelden eveneens voor de vlasspinnerijen. Zij gevoelden het eerst de gevolgen van de verminderde vraag en hun productie ging tijdens de winter tamelijk ver terug en wel van 634 t in October tot 497 t in Januari. De vermindering van de bedrijvigheid is nog meer opvallend indien men zich

herinnert dat bij het begin van 1947 de maandproductie meer dan eens 800 t overtrof.

De politiek van credietrestrictie verhinderde evenals in de spinnerijen, het aanleggen van stocks. Van dat standpunt uit bleef de toestand der ondernemingen dus gezond en een heropleving van de vraag gedurende de zomer zou een onmiddellijke verhoging der bedrijvigheid mogelijk maken, te meer daar de vlassoogst in 1948 veel gunstiger vooruitzichten biedt dan in 1947.

De uitbreiding van de productie van jutegarens wordt nog steeds belemmerd door de schaarste aan grondstoffen. Doch bij het einde van de winter trad hierin een zekere ontspanning in. Het indexcijfer der garensproductie benadert 80 en dat der weverijen 100.

* * *

In de loop der laatste maanden bleef de bedrijvigheid in de *glasnijverheid* zich op een hoog peil handhaven.

In de sector van het *vensterglas* waren aan het einde van het eerste halfjaar van 1947 zeven bekkens in bedrijf: die van Lodelinsart, Gilly en Jemappes verbonden aan de « Union des Verreries mécaniques belges », twee bekkens te Mol en één te Houdeng afhankelijk van « Glaver » en het bekken van de Verreries Gobbe te Lodelinsart.

Deze zeven bekkens produceren maandelijks ca. 3.000.000 m² vensterglas van gewone dikte, zegge ongeveer 115 pCt. van de gemiddelde maandproductie der jaren 1936-1938.

Einde September 1947 werd het bekken van de « Union des Verreries mécaniques belges » te Gilly voor de uitvoering van herstellingswerken stilgelegd. Daar deze laatste twee maanden duurden, verminderde de gemiddelde maandproductie van gewoon vensterglas voor het gehele land met 500.000 m². Einde Februari 1948 staakten de Verreries Gobbe te Lodelinsart eveneens hun bedrijvigheid; men raamde de duur der herstellingswerken op ongeveer twee maanden.

In 1947 werd in drie bekkens de steenkool vervangen door stookolie voor de productie van vensterglas; het waren die van Jemappes, Houdeng en de Verreries Gobbe-Hocquemiller te Lodelinsart. De eerste twee kenden in den beginne sommige moeilijkheden, doch de productie was er weldra terug normaal.

Ongeveer 10 pCt. van de Belgische vensterglasproductie volstaat voor de binnenlandse vraag; het overige wordt uitgevoerd. Behalve in Augustus, was de maandelijks uitvoer in het tweede kwartaal van 1947 groter dan het maandgemiddelde van de uitvoer van 1938.

TABEL XXII

Uitvoer van de voornaamste producten der glas-, spiegelglas- en kristalfabrieken

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	Hoeveelheid (tonnen)				Waarde (duizenden franken)			
	Vensterglas	Gepolijst glas	Holglas	Flessen, flacons, grote flessen	Vensterglas	Gepolijst glas	Holglas	Flessen, flacons, grote flessen
	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)
1938 Jaar	122.939	28.946	11.404	5.243	177.749	177.022	74.562	5.960
Maandgemiddelde	10.245	2.412	950	437	14.812	14.752	6.213	497
1947 Jaar	116.407	32.031	11.126	9.353	873.681	509.365	413.364	53.561
Maandgemiddelde	9.701	2.669	927	779	72.807	42.447	34.447	4.463
1947 Januari	2.471	1.226	557	553	18.825	18.748	13.722	2.867
Februari	8.249	3.221	783	661	63.133	56.703	33.867	4.247
Maart	10.762	4.126	942	977	82.837	68.982	40.113	4.291
April	10.169	2.718	807	915	78.334	44.714	33.107	5.052
Mei	11.004	3.908	942	768	89.037	62.693	35.987	4.667
Juni	8.801	2.850	929	637	69.133	46.382	38.738	4.226
Juli	10.384	2.757	1.073	661	82.525	48.342	39.056	4.156
Augustus	6.470	1.337	608	435	50.813	21.876	22.228	3.098
September	14.037	3.113	1.355	527	110.719	47.690	43.972	3.303
October	11.888	2.546	1.140	818	81.651	36.129	37.782	5.076
November	10.581	2.305	848	1.151	70.961	30.672	39.208	5.582
December	11.591	1.924	922	1.250	75.713	26.434	35.604	6.996

Nummers van het tollartef :

- (1) Vensterglas : n^{rs} 834-835.
 (2) Gepolijst glas : n^{rs} 832, a, b, c-833.
 (3) Holglaswaren : n^{rs} 845-846-862.
 (4) Flessen, flacons, grote flessen : n^{rs} 842-843-844.

De buitenlandse markten hadden nog veel ruimere hoeveelheden kunnen afnemen, doch de Belgische fabrikanten konden, wegens gebrek aan Solvay soda, geen nieuwe ovens meer in bedrijf nemen. In de loop van de herfst vertegenwoordigden de bestellingen dan ook verscheidene maanden productie.

Tijdens de laatste zes maanden noopte de deviezen-schaarste er hoe langer hoe meer landen toe hun vensterglasinvoer in te krimpen, ondanks de dringende behoeften aan dit product. Doch gelet op de wanverhouding tussen vraag en aanbod werd de Belgische afzet er nog niet door getroffen.

De verzendingen kenden nochtans zekere transport-moeilijkheden : de staking in de haven van Antwerpen einde Juli 1947 en de daaropvolgende periode van

overstelpende drukte veroorzaakten een tijdlang vertraging in de verschepingen. In September had een zekere overlasting in de Zuidamerikaanse havens een ernstige vertraging der schepen en dan ook van het verkeer naar die landen ten gevolge. Wat het vervoer per spoor betreft, de glasblazerijen konden slechts met moeite het nodige rollend materieel verkrijgen.

Onder onze beste afzetgebieden voor de beschouwde periode dienen aangestipt : Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Canada, Zuid-Amerika, de Unie van Zuid-Afrika, China en Oceanië.

Tabel XXIII geeft een beeld van de uitvoer van vensterglas per continent en naar de voornaamste landen van bestemming in 1938 en in de loop van 1947.

TABEL XXIII

Uitvoer van vensterglas volgens land van bestemming

(hoeveelheid in tonnen).

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	Semestrieel gemiddelde 1938		Eerste halfjaar 1947		Tweede halfjaar 1947	
	Absolute getallen	In pCt. van het totaal	Absolute getallen	In pCt. van het totaal	Absolute getallen	In pCt. van het totaal
<i>Europa.</i>						
Frankrijk	82	0,1	82	0,2	10	—
Nederland	9.253	15,1	2.206	4,3	9.141	14,2
Verenigd Koninkrijk	14.937	24,3	2.792	5,4	4.203	6,5
Diversen	5.285	8,6	8.222	15,8	8.066	12,5
Totaal	29.557	48,1	13.302	25,7	21.420	33,2
<i>Azië</i>	8.107	13,2	12.231	23,6	13.927	21,5
<i>Afrika</i>	4.030	6,6	7.610	14,7	9.117	14,1
<i>Noord-Amerika.</i>						
U. S. A.	3.222	5,2	4	—	2	—
Canada	5.737	9,3	3.344	6,5	4.332	6,8
Totaal	8.959	14,5	3.348	6,5	4.334	6,8
<i>Mexico, Midden- en Zuid-Amerika</i>	8.713	14,2	12.887	24,8	11.909	18,5
<i>Oceanië</i>	2.103	3,4	2.455	4,7	3.867	5,9
EINDTOTAAL	61.469	100,0	51.833	100,0	64.574	100,0

In het laatste overzicht van de economische toestand van België (*Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting*, October 1947, blz. 140) werd er op gewezen dat de uitvoerstromingen in de loop van het eerste halfjaar van 1947, een gunstig verloop kenden; het aandeel van Europa in de totale verzendingen was veel minder groot dan vóór de oorlog. In de loop van het tweede halfjaar was de evolutie niet zo bevredigend. Het aandeel van Europa steeg inderdaad van het ene halfjaar op het andere van 25,7 tot 33,2 pCt. van het totaal, terwijl dat van Azië van 23,6 op 21,5 pCt. viel, dat van Afrika van 14,7 op 14,1 pCt. en dat van Amerika van 31,3 op 25,3 pCt. De uitvoer naar Oceanië steeg in lichte mate en wel van

4,7 tot 5,9 pCt. De verscheppingen naar Canada maakten vooruitgang, doch zij hebben nog op verre na niet hun vóór-oorlogspeil bereikt. De afzet in de Verenigde Staten daarentegen bleef onbeduidend.

Nadat de uitvoer van *gepolijst glas* van Februari tot Juli en in September 1947 afgetekend het peil van 1938 had overschreden, liep hij in October gevoelig terug, welke tendens zich in de loop der laatste maanden van het jaar nog scherper aftekende. In December bedroeg hij nog slechts 1.924 t tegen een maandgemiddelde van 2.412 t in 1938. Van 17.395 t in de loop van het eerste halfjaar van 1947 viel hij op 14.636 t in het tweede semester.

TABEL XXIV

Uitvoer van gepolijst glas volgens land van bestemming

(hoeveelheid in tonnen)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	Semestrieel gemiddelde 1938		Eerste halfjaar 1947 (1)		Tweede halfjaar 1947	
	Absolute getallen	In pCt. van het totaal	Absolute getallen	In pCt. van het totaal	Absolute getallen	In pCt. van het totaal
<i>Europa.</i>						
Frankrijk	470	3,2	2.402	13,8	193	1,0
Nederland	666	4,6	1.282	7,4	393	2,7
Verenigd Koninkrijk	5.679	39,1	1.540	8,8	2.856	19,5
Diversen	2.109	15,4	1.924	11,1	267	1,8
Totaal ...	9.014	62,3	7.148	41,1	3.669	25,0
<i>Azië</i>	660	4,6	1.827	10,5	3.470	23,7
<i>Afrika</i>	752	5,2	1.494	8,6	1.019	6,9
<i>Noord-Amerika.</i>						
U. S. A.	411	2,8	482	2,8	308	2,1
Canada	411	2,8	1.658	9,5	1.377	9,4
Totaal ...	822	5,6	2.140	12,3	1.685	11,5
<i>Mexico, Midden- en Zuid-Amerika</i>	1.380	9,6	2.895	16,6	2.673	18,3
<i>Oceanië</i>	1.844	12,7	1.891	10,9	2.120	14,6
EINDTOTAAL ...	14.472	100,0	17.395	100,0	14.636	100,0

(1) Verbeterde cijfers.

De richting van de uitvoer daarentegen, die reeds in de loop van het eerste semester van 1947 bevredigend was, verbeterde verder tijdens de laatste zes maanden van het jaar. Nadat het aandeel van Europa reeds gevallen was van 62,3 pCt. in 1938 tot 41,1 pCt. tijdens het eerste semester van 1947, daalde het tot 25 pCt. in de loop van het tweede halfjaar. Daartegenover steeg het aandeel van Azië van het ene halfjaar op het andere van 10,5 tot 23,7 pCt., dat van Amerika van 28,9 tot 29,8 pCt. en dat van Oceanië van 10,9 tot 14,6 pCt., aldus zijn peil van 1938 overschrijdend (12,7 pCt.). De uitvoer naar Afrika ging ietwat achteruit en wel van 8,6 tot 6,9 pCt. Ook in Canada en de Verenigde Staten ging de afzet enigszins terug. De verkoop in Canada overtreft even-

wel die van vóór de oorlog, maar in de Verenigde Staten bereikt hij nog slechts de 3/4 van zijn peil van 1938.

De uitvoer van *holglaswaren* kende van maand tot maand vrij grote schommelingen, doch het maandgemiddelde der laatste zes maanden van 1947 lag om en bij het peil van 1938; dit was eveneens het geval voor de periode Februari-Juni. Begin December bleken de ondernemingen ruim van bestellingen voorzien te zijn, doch de productie werd belemmerd door gebrek aan geschoolde arbeidskrachten.

Zeven *flessenfabrieken* waren in bedrijf in de loop van het tweede halfjaar van 1947: drie te Bennert,

twee te Merksem en twee in de « Verreries de la Campine » te Mol. De uitvoer van flessen, flacons en grote flessen, die sedert Mei 1947 gevoelig gedaald was, verbeterde merkbaar in de loop der laatste drie maanden van het jaar, en overschreed in November en December ruimschoots het hoge peil van Maart en April. Voor het gehele jaar 1947 bedroeg het maandgemiddelde 779 t tegen 437 t in 1938.

* * *

De *diamantnijverheid* kende tijdens de beschouwde periode een vrij ongeregeld verloop.

De gezamenlijke diamantimport bleef zeer hoog en overtrof zelfs vaak het maandgemiddelde van 1946 en 1947. Alleen de maand Januari 1948 maakte hierop uitzondering: de import liep toen aanzienlijk terug

vooral wat het ruw en in mindere mate het geslepen diamant betreft. De import van industriediamant en van boort bereikte daarentegen, althans in waarde, het hoogste cijfer sedert het einde van de oorlog.

De plotse inkrimping van de import in Januari staat in verband met de nieuwe politiek van het Belgisch-Luxemburgs Instituut voor de Wissel in zake toekenning van deviezen voor diamantimport; in de loop van December 1947 besloot het Instituut geen dollars meer te verstrekken voor de aankoop van *outside-stocks* in de Verenigde Staten.

Naderhand werd die maatregel verzacht; in Februari en Maart gaf het Instituut voor de Wissel zijn toestemming voor een uitgave van \$ 625.000 voor de aankoop van ruw diamant. Die beslissing leidde tot een belangrijke toename van de import tijdens de twee genoemde maanden.

TABEL XXV

Invoer van diamant

Tijdvak	Ruw diamant voor het slijpen		Boort en industriediamant		Geslepen diamant		Totaal	
	Hoeveelheid in karaat	Waarde in £	Hoeveelheid in karaat	Waarde in £	Hoeveelheid in karaat	Waarde in £	Hoeveelheid in karaat	Waarde in £
1946 Maandgemiddelde	170.895	955.893	43.199	8.716	—	—	214.094	964.609
1947 Maandgemiddelde	131.586	596.477	18.642	7.535	1.051	38.591	151.279	642.603
1947 Juli	138.697	330.088	5.959	7.494	932	36.127	145.588	373.709
Augustus	109.199	575.516	3.686	4.341	2.201	74.066	115.086	654.523
September	257.496	944.591	77.579	20.877	1.572	52.574	336.647	1.018.042
October	390.568	1.870.434	31.741	14.425	1.941	67.175	424.250	1.952.034
November	160.979	998.174	8.884	6.000	637	33.861	170.500	1.038.135
December	107.992	858.680	60.745	16.239	1.963	87.097	170.700	962.016
1948 Januari	6.930	43.883	43.858	23.947	280	12.928	51.068	80.758
Februari	192.350	1.122.042	25.441	7.450	58	2.036	217.849	1.131.528
Maart	206.090	1.317.461	39.745	18.694	634	17.539	246.469	1.353.694

In weerwil van een toereikende voorziening van ruw verminderde de officiële uitvoer van geslepen aanmerkelijk in Februari en Maart, dan wanneer hij tot

Januari 1948 op een vrij bevredigend peil gebleven was.

TABEL XXVI

Uitvoer van diamant

Tijdvak	Geslepen diamant		Industriediamant		Totaal	
	Hoeveelheid in karaat	Waarde in £	Hoeveelheid in karaat	Waarde in £	Hoeveelheid in karaat	Waarde in £
1946 Maandgemiddelde	24.562	1.068.873	20.401	46.129	44.963	1.115.002
1947 Maandgemiddelde	27.518	964.591	48.025	82.380	75.543	1.046.971
1947 Juli	21.927	673.973	52.765	89.318	74.692	763.291
Augustus	30.418	1.068.727	51.564	100.245	81.982	1.168.972
September	41.454	1.515.052	61.053	130.536	102.507	1.645.588
October	43.216	1.662.645	62.251	94.156	105.467	1.756.801
November	20.375	813.817	102.122	163.086	122.497	976.903
December	26.232	968.379	72.628	80.305	98.860	1.048.684
1948 Januari	28.571	1.110.075	89.553	86.607	118.124	1.196.682
Februari	19.353	686.791	71.620	77.948	90.973	764.739
Maart	14.584	557.278	72.462	98.236	87.046	645.514

In Februari en Maart beliep de uitvoer van geslepen nog slechts resp. 19.353 karaat ter waarde van £ 686.791 en 14.584 karaat ter waarde van £ 557.278, dan wanneer hij in 1947 gemiddeld 27.518 karaat ter waarde van £ 964.591 en in Januari 1948 28.571 karaat ter waarde van £ 1.110.075 bedroeg.

De uitvoer van industriediamant bleef daarentegen op een betrekkelijk hoog peil. Gelet evenwel op zijn mindere eenheidswaarde en de prijsdaling waaraan het onderhevig was, valt het te begrijpen dat de gezamenlijke diamantuitvoer tijdens de laatste twee maanden naar verhouding meer in waarde dan in hoeveelheid daalde.

Uit de indeling naar de voornaamste landen van bestemming blijkt dat Groot-Brittannië van het tweede kwartaal van 1947 af méér geslepen aankocht. Dit land doet inderdaad verder grote bestellingen in Antwerpen met het oog op de wederuitvoer naar

Brits-Indië waar belangrijke sterlingtegoeden aldus belegging vinden.

Thans bedraagt de uitvoer van geslepen diamant naar Groot-Brittannië ca. 24 pCt. van de gezamenlijke uitvoer tegen 13 pCt. in 1946.

Hoewel de Verenigde Staten onze voornaamste afzetmarkt voor geslepen blijven, liep het relatief belang hunner aankopen t.o.v. 1946 met ca. 20 pCt. terug.

Ofschoon Canada een minder belangrijke cliënt is, neemt het niettemin een steeds ruimer aandeel op van onze uitvoer van geslepen.

Voor industriediamant is het daarentegen Groot-Brittannië dat onder onze afnemers de eerste plaats blijft innemen; het ontvangt geregeld 70 pCt. van onze uitvoer waarvan evenwel een groot deel wederuitgevoerd wordt naar de Verenigde Staten die rechtstreeks van ons slechts minieme hoeveelheden kopen.

TABEL XXVII

Uitvoer van geslepen- en industriediamant naar de voornaamste landen van bestemming

Waarde (in duizenden £)

Land van bestemming	1946 Maandg.	1947 Maandg.	Juli 1947	Augustus 1947	Septemb. 1947	October 1947	Novemb. 1947	Decemb. 1947	Januari 1948	Februari 1948	Maart 1948
<i>A — Geslepen diamant</i>											
Verenigde Staten	871	572	419	660	1.020	1.236	576	736	685	399	338
Groot-Brittannië	142	236	172	289	410	313	126	66	320	234	136
Brits-Indië		65	4	—	—	—	—	31	—	—	—
Canada		25	13	18	43	42	18	38	65	23	47
Mexico	56	8	4	—	—	1	—	—	—	—	—
Singapoer		10	10	68	11	—	1	—	—	—	—
China		15	—	4	2	49	68	61	—	—	—
Andere landen		34	52	30	29	22	25	36	40	31	36
Totaal...	1.069	965	674	1.069	1.515	1.663	814	968	1.110	687	557
<i>B — Industriediamant</i>											
Verenigde Staten		9	11	18	13	15	18	6	15	4	9
Groot-Brittannië		61	56	73	88	70	127	54	62	60	63
Zweden		2	2	—	3	2	1	3	1	3	7
Nederland		3	3	2	9	5	2	5	3	7	6
Canada		1	1	1	1	—	3	2	2	1	—
Italië		2	12	—	7	—	(-2)	—	—	—	—
Frankrijk		2	2	3	4	1	4	8	4	—	—
Tsjechoslowakije		1	1	1	1	—	10	1	—	—	—
Andere landen		1	1	2	4	1	—	1	—	3	3
Totaal...	46	82	89	100	130	94	163	80	87	78	88

De diamantnijverheid en -handel vormden sedert de Bevrijding een belangrijke bron van deviezen en zelfs van sterke valuta's. Doch ingevolge de belangrijke stijging van de invoer in October en de daling van de uitvoer in November 1947, sloot tijdens die maanden de deviezenbalans met een tekort; in Februari en Maart 1948 was er opnieuw een deficit ten gevolge van de vermindering van de uitvoer.

Die daling van de officiële uitvoer van geslepen zou, naar in Antwerpse kringen beweerd wordt, aan twee hoofdoorzaken liggen: de bijzondere maatregelen door Nederland getroffen om zijn diamantuitvoer naar de Verenigde Staten op te voeren en de clandestiene diamantuitvoer die begunstigd wordt door de groeiende dispariteit tussen de officiële en vrije noteringen van de dollar.

TABEL XXVIII

Deviezenbeweging voortvloeiend uit de diamanthandel en -nijverheid

(miljoenen franken)

	Invoer van deviezen (1)			Uitvoer van deviezen (2)			Saldo		
	U. S.-\$	Andere deviezen	Totaal	U. S.-\$	Andere deviezen	Totaal	U. S.-\$	Andere deviezen	Totaal
1946 Maandgemiddelde	154	43	197	36	134	170	118	— 91	27
1947 Maandgemiddelde	108	77	185	30	84	114	78	— 7	71
1947 Januari	52	59	111	4	—	4	48	59	107
Februari	71	54	125	5	30	35	66	24	90
Maart	67	45	112	18	4	22	49	41	90
April	76	68	144	30	32	62	46	36	82
Mei	87	83	170	30	52	82	57	31	88
Juni	67	189	256	30	68	98	37	121	158
Juli	78	57	135	42	24	66	36	33	69
Augustus	122	84	206	19	97	116	103	— 13	90
September	186	105	291	36	144	180	150	— 39	111
October	231	79	310	103	242	345	128	—163	— 35
November	118	55	173	39	144	183	79	— 89	— 10
December	144	41	185	—	170	170	144	—129	15
1948 Januari	125	86	211	—	14	14	125	72	197
Februari	73	62	135	23	177	200	50	—115	— 65
Maart	62	62	114	5	234	239	57	—182	—125

(1) Uitvoer van geslepen-, industrie- en ruw diamant.

(2) Invoer van ruw, industriediamant, boort en geslepen.

Er is inderdaad noch een tekort aan grondstoffen noch een gebrek aan afzetmarkten voor geslepen en de organisatie van de markt blijkt bevrediging te schenken. Het is evenwel een feit dat de diamanthandel zeer onderhevig is aan zwarte-marktpraktijken, vooral omdat een zeer klein gewicht hier een grote waarde vertegenwoordigt. Hieruit volgt dat deze bedrijfstak, meer dan gelijk welke andere, buitenlandse deviezentegoeden, vooral in dollars, kan aanleggen. Het clandestien uitgevoerde diamant vindt inderdaad gemakkelijk afnemers op de Amerikaanse markt omdat het aldaar een weinig beneden de marktprijs kan verkocht worden ten gevolge van de winst — soms tot 25 pCt. van de officiële diamantprijs al naar gelang de zwarte dollarkoersen — die bij de omwisseling van dollars in Belgische franken verwezenlijkt wordt.

Doch, naast deze deviezenmoeilijkheden, vormt een andere ongunstige factor een hinderpaal voor de expansie onzer diamantindustrie; we bedoelen het *switch system* dat door de Hollanders toegepast wordt om hun diamantuitvoer naar de Verenigde Staten aan te moedigen. Het betreft hier een uitvoerprijs die gefinancierd wordt door winsten verkregen uit de verkoop aan hoge prijzen van zekere ingevoerde producten.

Om de huidige toestand te verhelpen stellen de diamanthandelaars de toepassing van het Franse systeem voor dat aan de uitvoerders vrije beschikking laat over de helft van de ontvangen dollars. Het ziet er evenwel naar uit dat die maatregel door de betrokken overheid niet zal aangenomen worden omdat het

hier om een vraagstuk van algemene monetaire politiek gaat.

België is nog steeds het voornaamste centrum van de diamantindustrie ter wereld en, in vergelijking met de andere traditionele centra, biedt de toekomst hier nog goede vooruitzichten. Doch de snelle ontwikkeling dier nijverheid in de Verenigde Staten en in zekere landen, zoals Palestina en Brazilië, kan in een verdere toekomst onze positie op de Amerikaanse markt in gevaar brengen.

TABEL XXIX

Aantal diamantbewerkers
in de verschillende productiecentra

Bron: Christelijke Diamantbewerdersbond.

	Vóór de oorlog	1948
België	24.000	17.000
Palestina	80	(1)
Nederland	4.000	1.800
Engeland	100	500
Frankrijk	500	450
Zuid-Afrika	400	450
Cuba	—	200
Brazilië	30	1.000
Verenigde Staten	1.000	4.000
Duitsland	8.000	—

(1) Vóór de vijandelijkheden werd het aantal diamantbewerkers op ca. 5.000 geraamd waarvan 2.500 aan het werk waren.

De Belgische productie blijft verder gedeeltelijk beperkt omdat het Directiecomité van het Syndicaat der Belgische diamantnijverheid van oordeel is dat productiebeperking geboden is ten einde een inzin-

king der prijzen en een hiermee gepaard gaande langdurige werkloosheid te vermijden. De Algemene Diamantbewerkerbond schijnt nochtans dit standpunt niet te delen. Hij is van oordeel dat dergelijke maatregel niet gelegen komt daar de werkloosheid nauwelijks 10 pCt. der effectieven treft.

Dit meningsverschil maakt het duidelijk waarom het stelsel van vrijwillige werkloosheid afwisselend met een periode van bedrijvigheid niet meer algemeen door de producenten wordt toegepast.

VERVOERWEZEN

Spoorwegen

Tijdens de laatste zes maanden hebben de *spoorwegen* het herstel van het rollend materieel en meer in het bijzonder van de wagons verder voltooid. Het aantal locomotieven toch was reeds op zijn vroeger peil gebracht. Te dien aanzien valt er dan ook weinig te zeggen. Hun totaalcijfer blijft zeer hoog, nl. 3.351 eenheden, terwijl het aantal bruikbare locomotieven sedert October een weinig achteruitging wegens de toeneming van de locomotieven in de herstellingswerkplaatsen. Dank zij het hoog aantal bruikbare locomotieven konden de spoorwegen gedurende de winter hun bedrijvigheid handhaven en zelfs uitbreiden in zoverre wagons beschikbaar waren.

Tijdens de maanden September tot November verminderde het aantal wagons op het Belgische net van 82.775 tot 80.231 eenheden. Op het ogenblik dat 's lands economische bedrijvigheid een hoogtepunt bereikte, veroorzaakte zulks een ernstige belemmering voor de bedrijvigheid van de spoorwegen en zelfs van enkele bedrijfstakken. Van November tot Maart trad er een snelle kentering in, dank zij het inleggen van nieuwe (625 in October, 849 in November, 1.048 in December, 1.010 in Januari, 905 in Februari en 911 in Maart) en de herstelling van beschadigde wagons. Het aantal aanwezige en bruikbare wagons steeg geregeld en wel van 80.231 aanwezige wagons in November tot 87.958 in Maart en van 72.401 bruikbare wagons in November tot 79.159 in Maart.

Door het herstel van het rollend materieel sedert midden November verdwenen de vervoermoeilijkheden, waarmede men tijdens de maanden September, October en November — periode van maximum-bedrijvigheid in het vervoer — te kampen had.

Sedert September 1947 ging de bedrijvigheid der spoorwegen er geregeld op vooruit om in November een toppunt te bereiken. Met ingang van December trad er een kleine verslapping in, die zich van Januari af plotseling scherper aftekende en tijdens de tweede week een dieptepunt bereikte. Daarna volgde weer een lichte kentering.

Aansluitend bij de in Augustus begonnen opwaartse beweging steeg het aantal gevraagde wagons van

15.877 eenheden per dag gedurende de week van 1 tot 7 September tot 19.907 wagons per dag gedurende de week van 3 tot 9 November. Oorzaak van die stijging was eerst de seizoenherneming in de industriële bedrijvigheid en daarna de suikerbietencampagne in de maanden October en November. Naast die normale factoren waren er evenwel andere met een meer bijzonder karakter. Zo werden de spoorwegen er toe genoodzaakt het vervoer dat normaal ten laste van de binnenscheepvaart viel zelf te verzekeren, omdat deze laatste door de lage waterstand belemmerd werd. Die factor bleef tot in November nawerken. De verhoogde aanvoer van goederen in de Antwerpse haven leidde op zijn beurt tot een vermeerdering der vraag naar wagons, en zulks te meer daar de binnenscheepvaart niet aan de evacuatie der geloste goederen kon meehelpen.

Het aanbod van wagons door de spoorwegen kon met die toegenomen vraag geen gelijke tred houden. Het beliep 13.127 eenheden per dag in de week van 1 tot 9 September en gemiddeld 14.711 eenheden in die van 27 October tot 2 November. Die stijging was mogelijk niet alleen, dank zij een vermeerdering van het aantal beschikbare wagons doch ook wegens een vermindering van de rotatieduur; deze laatste liep terug van 4,99 dagen tijdens de week van 15 tot 21 September tot 4,65 dagen tijdens de week van 27 October tot 2 November. Desondanks konden de spoorwegen de vraag niet bevredigen, zodat er dan ook een spanning intrad. De verhouding van de geleverde wagons tot de gevraagde wagons ging tijdens deze periode terug van 86 pCt. in de week van 15 tot 21 September 1947 tot 72 pCt. in de week van 3 tot 9 November 1947, waarmee een der laagste percentages sedert 1945 bereikt werd.

Die toestand hield gedurende heel de maand November aan. Dat de vraag naar wagons gemiddeld meer dan 18.000 bedroeg, lag aan verschillende oorzaken: naast de suikerbietencampagne konden tal van openluchtbedrijven ingevolge het zachte weder langer dan naar gewoonte aan het werk blijven; uit vrees voor een nieuwe strenge winter maakten de ondernemingen zich het schone weder ten nutte om wintervoorraden aan te leggen of te vermeerderen.

De leveringen van wagons, ten belope van ca. 14.000 per dag, volstonden nog niet om de vraag volledig te dekken, uit hoofde van de langere rotatieduur. Deze steeg van 4,85 in de week van 27 October tot 2 November tot 5,21 dagen in de week van 10 tot 16 November. Na een daling tot 4,74 dagen in de week van 17 tot 23 November vertraagde hij tot 5,58 dagen in de eerste week van December. De oorzaken hiervan zijn van velerlei aard. Wijzen wij in de eerste plaats op de feestdagen, tijdens dewelke de geladen wagons ter plaatse bleven staan, verder op de verzendingsmoeilijkheden naar Frankrijk in verband met de stakingen en de sociale troebelen die aldaar in November uitbraken. De overlasting aan

de haven van Antwerpen wegens massale goederen-aanvoer werkte eveneens ongunstig in op de rotatieduur.

Ten gevolge van deze verschillende factoren bleef het dekkingspercentage gedurende gans November op het lage peil van 73 tot 75 pCt.

Een dergelijke toestand mocht kritiek genoemd worden en kon in korte tijd 's lands economie lam leggen. Reeds ontvingen tal van ondernemingen de nodige grondstoffen niet meer om hun bedrijvigheid te handhaven en andere zagen zich verplicht hun afgewerkte producten in voorraad te houden.

De N.M.B.S. nam bijzondere doch tijdelijke maatregelen. Ze beperkte vooreerst de leveringen van wagons voor bepaalde doeleinden en schorste ze voor het vervoer van hout tijdens de feesten van Sint-Barbara. Ten slotte werden de kosten voor het achterhouden van wagons verhoogd tot *fr* 5 per uur en per wagon voor de eerste vier en twintig uren na het verstrijken van de gebruikstermijn en tot *fr* 7,5 voor verdere vertraging (*Belgisch Staatsblad* van 8-9 December 1947, blz. 11389). Deze maatregelen brachten een weinig ontspanning in de toestand tijdens de eerste helft van December.

Doch de grondige verbetering met ingang van de tweede helft dier maand dient in hoofdzaak toegeschreven aan een vermindering der vraag. Dit verschijnsel houdt verband met de seizoendaling in het vervoer der landbouwproducten. Sedert Januari leidde ook de afneming van de scheepvaart in de Antwerpse haven tot een vermindering der vraag naar wagons. Deze laatste liep dienvolgens terug tot een daggemiddelde van 16.532 in de week van 8 tot 14 December en tot 11.296 tijdens de week van 9 tot 15 Februari. Daarna trad een opwaartse beweging in tot 14.026 in de week van 22 tot 27 Maart.

De vraag kon des te beter worden bevredigd daar een groter aantal wagons op het net werden ingelegd. Die gunstige invloed werd nochtans te niet gedaan door de langere rotatieduur, die in December ingevolge de verzendingsmoeilijkheden naar Frankrijk en werkloosheid in de metaalnijverheid en de steengroeven, bijna steeds boven 5,19 dagen bleef. Van Januari af bewoog hij om en bij de 5 dagen.

Het aantal geleverde wagons liep terug van gemiddeld 14.016 eenheden per dag tijdens de week van 8 tot 14 December tot 11.245 eenheden tijdens de week van 9 tot 15 Februari. Sedertdien stegen ze tot 12.957 in de week van 23 tot 29 Februari 1948.

Ingevolge die verbeteringen verhoogde het dekkingspercentage opnieuw van 72-73 pCt. einde November tot 89 pCt. einde December en tot 97 pCt. einde Januari. In Februari handhaafde dit percentage zich voortdurend op 99 pCt.; einde Maart daalde het tot 97 pCt., wat over het geheel op een aanmerkelijk betere toestand wijst.

Het kan ons evenwel niet ontgaan dat de verbetering sedert December niet hoofdzakelijk aan maat-

regelen der N.M.B.S. dient toegeschreven, doch wel aan een achteruitgang der vraag. Het is niet uitgesloten dat een dergelijke kritieke toestand zich opnieuw zou voordoen zo geen ingrijpende maatregelen getroffen worden om het vervoervermogen der spoorweg een zeer abnormale toestand doormaakte de eerste plaats zo spoedig mogelijk dienen aangevuld door de 10.000 nieuwe wagons die in 1946 besteld werden. Vervolgens zou de productiviteit kunnen opgevoerd ten einde aan het vervoer een sneller verloop te geven. Evenwel mag men niet vergeten dat de spoorweg een zeer abnormale toestand doormaakte, en dat het vervoerde gewicht tijdens die periode het bewijs levert dat hij aan kritieke toestanden het hoofd kan bieden en belangrijke prestaties kan leveren.

TABEL XXX

Spoorweg
Vervoerde gewicht
(duizenden tonnen)

Bronnen: Nationaal Bureau voor Regeling van het Vervoer en N.M.B.S.

	1938	1947	1948	Vergelijking in pCt.	
				1947/1938	1948/1938
Januari	6.125	4.557	5.580	74	91
Februari	5.827	4.212		72	
Maart	6.467	5.027		78	
April	6.007	5.192		86	
Mei	5.966	4.894		82	
Juni	5.919	4.862		82	
Juli	5.702	4.727		83	
Augustus	5.831	4.830		83	
September	6.360	5.149		81	
October	6.827	5.841		86	
November	6.860	5.330		78	
December	6.146	5.432		88	

TABEL XXXI

Aantal vervoerde tonkilometers
(duizenden ton-kilometer)

Bronnen: Nationaal Bureau voor Regeling van het Vervoer en N.M.B.S.

	1938	1947	1948	Vergelijking in pCt.	
				1947/1938	1948/1938
Januari	481.762	445.540	558.757	93	115
Februari	450.538	427.156		95	
Maart	482.723	509.256		106	
April	434.358	496.018		114	
Mei	425.152	451.706		106	
Juni	420.911	453.745		108	
Juli	404.443	453.945		112	
Augustus	415.567	483.088		116	
September	476.648	524.616		110	
October	497.144	579.563		117	
November	506.961	518.348		102	
December	499.871	527.961		106	

Het aantal ton-kilometers nam tijdens het laatste kwartaal van 1947 nog toe en in October werd een nieuw na-oorlogs topcijfer bereikt, zegge 580 miljoen. Hoewel er daarna tot Maart een lichte daling intrad, bleef het nochtans op een hoog peil. Dit

dient in zekere mate toegeschreven aan een verlen-
ging van de gemiddelde afgelegde afstand per ton.
In 1947 bedroeg deze laatste inderdaad gemiddeld
18 pCt. meer dan de resp. maandcijfers van 1946. De
hoofdoorzaak evenwel is de vermeerdering van het
aantal vervoerde tonnen : in October werd een
na-oorlogs topcijfer van 5.330 duizend ton bereikt.
Dan volgde in Februari een daling in verband met de
seizoenvermindering van de landbouwbedrijvigheid.

In ieder geval werd het vervoer per spoor van het
jaar 1946 overtroffen. Dit is grotendeels een gevolg
van het toegenomen vervoer van brandstoffen,
ertsen, groeve- en metaalproducten. Vermelden wij
daarbij de aanhoudende stijging van het vervoer van
olie, industriële vetstoffen en chemische producten
boven het peil van 1938. Het vervoer van landbouw-
producten verminderde daarentegen t.o.v. het jaar
1946 wegens de mislukte bietenoogst.

TABEL XXXII

Verdeling van het verkeer tussen binnenlands-, internationaal- en transitoverkeer in 1938, 1947 en 1948

(duizenden tonnen)

Bronnen : Nationaal Bureau voor Regeling van het Vervoer en N.M.B.S.

Maand	Binnenlands verkeer				Internationaal verkeer				Transitoverkeer				Totaal							
	1938	1947	1948	Vergelij- king in pCt.		1938	1947	1948	Vergelij- king in pCt.		1938	1947	1948	Vergelij- king in pCt.						
				1947/1938	1948/1938				1947/1938	1948/1938				1947/1938	1948/1938					
Januari	3.907	3.016	3.394	77	87	1.701	1.154	1.742	68	102	517	387	444	75	86	6.125	4.557	5.580	74	91
Februari	3.806	2.657		70		1.543	1.159		75		478	396		83		5.827	4.212		72	
Maart	4.387	3.132		71		1.590	1.418		89		490	477		97		6.467	5.027		78	
April	3.294	3.442		104		1.336	1.298		97		457	452		99		5.087	5.192		102	
Mei	3.300	3.312		100		1.297	1.255		97		450	327		73		5.047	4.894		97	
Juni	4.091	3.211		78		1.393	1.353		97		436	298		68		5.920	4.862		82	
Juli	3.933	3.130		80		1.334	1.315		99		435	282		65		5.702	4.727		83	
Augustus	3.991	2.925		73		1.434	1.537		107		405	368		91		5.831	4.830		83	
September	4.304	3.226		75		1.590	1.430		90		466	493		106		6.360	5.149		81	
October	4.620	3.679		80		1.715	1.624		95		492	538		109		6.827	5.841		86	
November	4.686	3.357		72		1.603	1.483		93		570	490		86		6.859	5.330		78	
December	3.882	3.263		84		1.635	1.615		99		629	554		88		6.146	5.432		88	

Het goederenvervoer per spoor bleef niettemin in
1947 lager dan in 1938 ten gevolge van de moeilijk-
heden in het internationaal- en vooral in het transito-
verkeer, alsook in verband met de vermindering van
het vervoer van brandstoffen.

De grootste vermindering deed zich voor in het
transitoverkeer uit hoofde van de verdwijning van de
doorvoer op Duitsland. Het internationaal verkeer
daarentegen was bijna even druk en overtrof zelfs
gedurende enkele maanden het cijfer van de overeen-
stemmende maanden in 1938. Die toestand vloeit
klaarblijkelijk voort uit de toegenomen bedrijvigheid
van de zeescheepvaart op de havens te Gent en Ant-
werpen, vooral tijdens het tweede halfjaar.

In tegenstelling met het goederenvervoer ging het
reizigersverkeer, na in September een nieuw
na-oorlogs toppunt te hebben bereikt, tijdens de
laatste maanden bij voortdurend achteruit. De resul-
taten van September waren inderdaad 21 miljoen
reizigers en 679 miljoen reizigers-kilometers. Hoewel
dan tot Februari een lichte daling intrad, bleef het
verkeer toch nog drukker dan in 1946 : het aantal
reizigers bedroeg 3 pCt. meer en dat der reizigers-
kilometers 7 pCt.

De stabiliteit van het reizigersverkeer en de stij-
ging van het goederenvervoer hadden een gunstige
weerslag op de ontvangsten der spoorwegen.

De ontvangsten uit het goederenvervoer bereikten
in October een toppunt, deze uit het reizigersver-
keer gingen daarentegen achteruit, na in Augustus
een hoogtepunt te hebben bereikt. Hoewel deze
laatste een weinig beneden die van 1946 lagen, bleven
de opbrengsten uit dien hoofde nochtans op een hoog
peil. Die vermindering wijst op de uitbreiding van
het autoverkeer.

In tegenstelling met 1946 waren de totale ontvang-
sten in 1947 zeer stabiel.

Hetzelfde kan gezegd van de uitgaven; ze gingen
tijdens het verlopen jaar in geringe mate naar
omhoog. Er dient evenwel rekening gehouden met de
tussenkost van de Staat, die het verschil tussen de
brandstofprijzen van 1 Juli 1946 en de huidige
prijzen bijlegt. Die subsidie steeg geleidelijk en
bereikte fr 73.783.000 in December en fr 75,2 mil-
lioen in Januari. Dit was een voorname factor van
stabiliteit in de uitgaven.

Ten gevolge van de verhoging der ontvangsten en
de stabiliteit der uitgaven, werd het maandelijks
tekort verminderd van fr 82,8 miljoen in 1946 tot
fr 60,9 miljoen in 1947. De exploitatiecoëfficiënt liep
zijnerzijds terug van 113,50 in 1946 tot 108,76 in 1947.

* * *

Zo de *binnenscheepvaart* tijdens de zomer door de droogte ten eerste werd gehinderd, kon zij tijdens de zachte winter haar verlies goedmaken.

TABEL XXXIII

Vervoer langs de waterweg

Bron: *Nationaal Instituut voor de Statistiek.*

Maand	Vervoerde gewicht (duizenden tonnen)	Aantal tonkilometers (miljoenen)	Aangewende schepen
1947 Januari	1.369	127	5.403
Februari	278	18	987
Maart	1.399	121	5.292
April	2.076	189	7.795
Mei	2.293	199	8.157
Juni	2.376	199	8.403
Juli	2.133	178	7.853
Augustus	2.276	198	8.869
September	2.169	188	8.769
October	2.252	209	9.271
November	2.212	195	8.808
December	2.369	200	9.020
1948 Januari	1.947	166	7.017

De herneming in de binnenscheepvaart nam van September af een trage aanzet. Het aantal vervoerde tonnen steeg van 2.169 duizend in laatstgenoemde maand tot 2.369 duizend tonnen in December, zegge een vermeerdering van 9 pCt. dan wanneer in normale omstandigheden een seizoensdaling in October intreedt. Het cijfer der bevrachtingen wijst van Januari tot Maart op een stabiele bedrijvigheid. Doch, naast de buitengewoon zachte winter deden andere factoren hun invloed gelden, waardoor het verkeer in 1947 en begin 1948 boven dat van 1946 uitging. Vermelden wij in dat opzicht, de verhoging der industriële bedrijvigheid, die tijdens het laatste kwartaal merkwaardige resultaten boekte. Het meest treffende feit was echter de herneming van het internationaal verkeer. Het maandgemiddelde van het goederenvervoer voor export steeg van 230 duizend t in 1946 tot 377 duizend t in 1947, d.w.z. een vermeerdering van 64 pCt. Het maandgemiddelde van het transitovervoer steeg eveneens t.o.v. het verlopen jaar met 31 pCt. en bereikte 641 duizend t in 1947 tegen 412,7 duizend t in 1946. Het inkomende goederenvervoer ging met 17 pCt. omhoog en wel van 338 duizend t in 1946 tot 396 duizend t in 1947.

Het drukste verkeer geschiedde met Frankrijk. Dit land ontvangt langs de binnenwateren steenkool uit de Verenigde Staten, zand, cement en metaal. Op de tweede plaats komt Nederland, waar de binnenscheepvaart vooral cement, zavel en groeveproducten uit Midden-België invoert. Dan volgt Zwitserland waarheen bestelgoederen — die een zeer voordelige vracht vormen —, broodgranen en steenkool worden uitgevoerd. Ten slotte dient Duitsland vermeld, dat meststoffen, broodgranen en andere voedingsproducten voor het Frans bezettingsgebied ontvangt.

België ontvangt langs de binnenwateren vooral steenkool uit de Ruhr, zand en grint uit de Rijnstreek, chemische- en landbouwproducten.

Ingevolge de aangroei van het internationaal goederenverkeer verminderde het aandeel van het binnenslands verkeer in het totaal van 70 pCt. in 1946 tot 58 pCt. in 1947 in weerwil van de omstandigheid dat zijn volume zelf tijdens het laatste jaar met 11 pCt. steeg.

De uitbreiding van de binnenvaart dient vooral toegeschreven aan een toeneming van het steenkoolvervoer ten gevolge van de stijging van de binnenslandse productie en aan een toegenomen aanvoer van Amerikaanse en Duitse steenkool voor België en Frankrijk. Steenkool is het voornaamste product dat vervoerd wordt langs de binnenwateren: haar aandeel bedroeg 42 pCt. van het totaal tegen 35 à 40 pCt. langs de spoorweg. Ten gevolge van de hoge bedrijvigheid in de bouwnijverheid in België en vooral in Nederland, steeg het vervoer van cement, glas, hout en groeveproducten in aanmerkelijke mate: 20 pCt. voor de groeveproducten en 6 pCt. voor de bouwmaterialen. Ze leveren resp. 14 en 12 pCt. van het vervoerde goederengewicht. Samen met het steenkoolvervoer vertegenwoordigen ze dus 2/3 van het gezamenlijk vervoer langs de waterweg.

Er valt eveneens een aanmerkelijke stijging in het vervoer van chemische producten waar te nemen en wel van 116 duizend ton-kilometers in 1946 tot 150 duizend ton-kilometers in 1947: oorzaak hiervan zijn de toegenomen verzendingen van meststoffen, industriële vetstoffen en olie. Voor de spoorwegen konden wij te dien aanzien op een gelijkaardig verloop wijzen. De binnenscheepvaart blijft in ieder geval het aangewezen vervoermiddel voor zware goederen.

Doch zij werd niet alleen als vervoermiddel aangewend; vaak diende zij aan de Antwerpse haven tot tijdelijke opslagplaats voor de goederen.

Tijdens de laatste maanden van het jaar was de goederenaanvoer aan de Antwerpse haven zo belangrijk dat niet al de goederen met de vereiste spoed konden verzonden, noch in entrepôt opgeslagen werden. Er werden dan ook talrijke binnenschepen gebruikt als tijdelijke opslagplaats voor steenkool, graangewassen en veekoeken. Met dat doel waren einde Februari 889 eenheden bevracht tegen 646 op 5 December en 716 einde Januari. Einde Maart beliep het gewicht van de aldus bevrachte goederen 450.000 t. Die toestand heeft natuurlijk een uitzonderingskarakter, docht het blijft niettemin waar dat hierdoor aan de binnenscheepvaart haar voornaamste taak onttrokken wordt, d.w.z. het goederenvervoer en vooral de verdeling er van over het Antwerpse hinterland.

* * *

De aanmerkelijke uitbreiding van de bedrijvigheid aan de *Antwerpse haven*, die zich in Maart 1947 begon af te tekenen, hield aan tot in December,

tijdens welke maand een na-oorlogs hoogtepunt bereikt werd. In Januari en Februari trad er dan een plotse daling in waarop in Maart andermaal een her-neming volgde. Vergeleken met de overeenstemmende

maanden van 1947 bleef de bedrijvigheid niettemin aanzienlijk.

Dit verloop was evenzeer bij de zeescheepvaart als bij binnenvaart en spoorweg merkbaar.

TABEL XXXIV

Ladingen en lossingen aan de haven te Antwerpen

(duizenden tonnen)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand	Ladingen				Lossingen				
	Uitvoer	Weder- uitvoer	Transito	Totaal	In verbruik gegeven	Tijdelijke invoer	In entrepôt opgeslagen	Transito	Totaal
1947 Januari	121,4	1,6	48,3	171,3	719,3	43,5	54,4	100,0	917,2
Februari	333,8	3,1	68,6	405,5	698,1	21,2	60,6	182,2	962,1
Maart	457,4	3,0	86,8	547,2	772,7	41,9	52,9	185,8	1.053,3
April	461,4	2,3	59,8	523,5	885,6	66,6	75,8	234,8	1.262,9
Mei	474,8	2,2	141,0	618,0	1.113,2	42,0	64,7	217,8	1.437,8
Juni	478,3	2,9	203,4	684,6	1.077,6	51,2	60,1	262,6	1.451,5
Juli	514,7	2,5	101,4	618,6	918,8	49,4	47,9	295,6	1.311,7
Augustus	294,8	2,4	129,4	426,6	1.188,5	26,5	99,2	274,0	1.588,2
September	569,7	2,8	79,2	651,6	1.031,5	50,4	70,7	196,2	1.348,8
October	519,0	4,3	98,6	621,9	1.198,4	31,3	73,0	179,0	1.481,7
November	451,2	6,3	53,4	510,9	1.118,5	21,7	84,1	287,8	1.512,1
December	403,5	5,6	46,7	455,8	1.243,1	67,1	126,3	206,5	1.643,0
1948 Januari	532,6		63,4	595,9	1.134,6		40,3	671,5	1.845,4

Het aantal binnengekomen schepen in de haven steeg van 662 in September tot 815 in December; de tonnemaat bedroeg resp. 1.675 duizend t en 2.208 duizend t. In Januari liep het aantal binnengekomen schepen terug tot 676 met een tonnemaat van 1.724 duizend t. Doch in Maart waren die respectieve cijfers opnieuw tot 759 en 1.982 duizend gestegen.

Die stijging vóór Januari is in de eerste plaats het gevolg van seizoenfactoren. Om die tijd worden over het algemeen grote hoeveelheden broodgraan van overzee ingevoerd. Verder was er een massale invoer van Amerikaanse steenkool voor de komende winter. Naast die seizoenfactoren dient ook met een psychologische factor rekening gehouden. Tal van Belgische invoerders hebben inderdaad hun invoer vóór 1 Januari verhoogd omdat op die datum het nieuwe *Benelux*-toltarief van kracht werd.

Bovengenoemde oorzaken vielen in Januari groten-deels weg, zodat de zeescheepvaart dan ook een tijdelijke inzinking kende. De omstandigheid nochtans dat het aantal binnengekomen schepen tijdens het eerste kwartaal van 1948 hoger lag dan in 1947, wijst op een vaste vooruitgang en weerspiegelt het economische herstel van België en Europa.

Die stabiliteit komt eveneens tot uiting in het verloop van de indeling der schepen volgens het land van herkomst.

In verband met de aanzienlijke aanvoer van graan en steenkool steeg het aantal schepen uit de Verenigde Staten bij voortdoring van September tot December en wel van 143 tot 198 eenheden. In Februari liep het vervolgens terug tot 121, doch het

klom opnieuw tot 151 in Maart. Het aantal schepen uit Groot-Brittannië vermeerde ononderbroken nl. van 200 in September tot 226 in December en 242 in Maart 1948.

De helft van het aantal binnengekomen schepen kwam van de twee laatstgenoemde landen. Toch trad er ook verdere verbetering in het zeeverkeer met Nederland, Skandinavië, Portugal, Spanje, Italië en het Verre Oosten. Anderzijds steeg het aantal geregelde lijnen tijdens de laatste maanden van 159 per 30 September 1947 tot 179 per 31 Maart 1948. Die aanhoudende vermeerdering stelde de aantrekkingskracht der Antwerpse haven duidelijk in het licht. De geregelde lijnen bieden bovendien nog dit voordeel voor de Antwerpse haven dat ze de goederen voor overzeese verzending aantrekken en aldus het uitgaande verkeer van geladen schepen begunstigen.

Tijdens de laatste drie maanden van het jaar liep het aantal dezer laatste een weinig terug, terwijl dat van de op ballast uitvarende schepen snel steeg. In December bedroeg het percentage der op ballast uitvarende schepen 35 pCt. van het totaal der uitgevaren schepen. Dit hoog percentage is te wijten aan de talrijke aankomsten van schepen uit Amerika en vooral uit de Verenigde Staten. Deze schepen vinden weinig retourvracht wegens de geringe Europese uitvoer naar de Verenigde Staten en de andere landen van Amerika.

De scherpe vermindering van de invoer uit die landen en de vermeerdering van het aantal geregelde lijnen met ingang van Januari hebben die toestand volkomen gewijzigd. Het aantal uitgevaren schepen

met lading steeg terwijl dat van de op ballast vertrokken schepen verminderde van 35 pCt. in December tot 27,6 pCt. in Januari en 22,8 pCt. in Maart. Dit laatste cijfer is het laagste sedert de Bevrijding en weerspiegelt de sedertdien gemaakte vooruitgang.

Zoals uit het binnenkomend en uitgaand verkeer blijkt, bereikte de maritieme bedrijvigheid, wegens het economisch herstel van België en Europa, een zeer hoog peil. Dat de vooruitgang ten anderen zeer stabiel is, mag hieruit blijken dat na de seizoenvermindering in Januari en Februari reeds in Maart een herneming intrad. Hiermee ging een geleidelijke terugkeer naar evenwicht tussen binnenkomende en uitgaande schepen gepaard, die uit de vermindering van het aantal op ballast uitvarende schepen naar voren treedt.

Dat desondanks de vóór-oorlogse toestand, inzonderheid bij de inscheping, tot dusver niet hersteld werd, is in hoofdzaak te wijten aan de vermindering van het internationaal goederenvervoer en van het transitoverkeer.

De lossingen namen bij voortdurend uitbreiding en bereikten een toppunt in Januari. Het peil van de jaren 1936-1938 werd hier afgetekend overschreden ten gevolge van de bijkomende invoer ter dekking van het tekort der Europese productie. Een groot aandeel er van bestond uit verzendingen van voedingsmiddelen en brandstoffen; beide goederengroepen vertegenwoordigden 50 pCt. der gezamenlijke lossingen; onmiddellijk daarna kwamen de ertsen en de minerale oliën. Al de bovengenoemde producten samen maakten 80 pCt. uit van de gezamenlijke ontschepingen in de Antwerpse haven: deze laatste is dus vooral een ontschepingshaven van grondstoffen voor België en West-Europa geworden.

De invoer van over zee voor de Belgische economie vertegenwoordigt drie vierden van de ontschepingen. Het transitoverkeer ging er tijdens de volgende drie maanden goed op vooruit en bereikte een hoog peil, zegge 287,8 duizend t in November 1947. Hierbij mag niet vergeten worden dat ten gevolge van de verzendingsmoeilijkheden in binnenscheepvaart en spoorweg, een steeds groter deel transitogoederen in entrepôt moest gebracht worden. In December waren er 126,3 duizend t opgeslagen. Tijdens de daling in Januari en de ontspanning in de Antwerpse haven, liep die hoeveelheid terug tot 40,3 duizend t, terwijl anderzijds het transitoverkeer opnieuw tot 671,5 duizend t steeg, d.i. het na-oorlogsmaximum.

In tegenstelling met de lossingen gingen de ladingen tot December voordurend achteruit en wel van 651,6 duizend t in September tot 455,8 duizend t in December, d.w.z. een vermindering van 20 pCt.; deze werd vooral veroorzaakt door een vermindering in de verzendingen van ijzer en staal, welke beide producten 30 pCt. van de gezamenlijke inschepingen leveren. Andere belangrijke verzendingen als cement, brandstof, minerale oliën en chemische producten

gingen eveneens achteruit, in verband met de daling van onze uitvoer die het voornaamste aandeel in de inschepingen inneemt.

Onze overzeese uitvoer liep inderdaad terug van 569,7 duizend t in September tot 403,5 duizend t in December. Thans vertegenwoordigt hij 87 pCt. van de gezamenlijke inschepingen tegen 50 pCt. vóór de oorlog. Overigens bereikte de uitvoer langs de zee weg bijna opnieuw zijn vóór-oorlogspeil. Dit hoog percentage dient in hoofdzaak toegeschreven aan de geringe omvang van de doorvoer.

Deze laatste ging tijdens de laatste drie maanden van het jaar achteruit. In December bedroeg hij nog slechts 46,7 duizend t, zegge nauwelijks één tiende van het maandcijfer van 1938. Die inzinking is natuurlijk in de eerste plaats te wijten aan het verlies van het Rijnverkeer, dat in 1938 1,5 miljoen t ijzer en staal en 2,2 miljoen t steenkool aanvoerde. Doch de jongste daling wijst er op dat ook andere oorzaken een rol speelden. De heropening van de haven van Duinkerken en de toenemende bedrijvigheid van andere Franse havens ontnemen ons een deel der Franse producten. De verbeterde concurrentie der Middellandse zeehavens Genua, Livorno, Marseille, die in vereniging optreden, ontnam ons een deel van het transitoverkeer uit Zwitserland. Tsjechoslowakije ten slotte zendt producten over Triëst en Stettin, in weerwil van de pogingen die door de overheid werden ondernomen om het verkeer naar onze haven aan te trekken.

De vermeerdering van de lossingen en de vermindering van de ladingen gedurende het laatste kwartaal van 1947 hebben de wanverhouding nog verscherpt, zoals blijkt uit het groot aantal schepen die op ballast uitvaren. Ze geeft een sprekend beeld van de toestand der Europese economie, die haar uitvoer maar niet kan herstellen, doch verplicht is grote hoeveelheden grondstoffen voor haar industrieën en voedingswaren voor haar bevolking in te voeren. Deze sterke wanverhouding is mede een gevolg van de uitschakeling van Duitsland als groot productieland. Blijkens de jongste statistieken betreffende het zeeverkeer, de binnenvaart en het vervoer per spoor, is hier nochtans een neiging tot verbetering merkbaar.

De binnenvaart ontwikkelde zich tijdens de laatste zes maanden en vooral tijdens het vierde kwartaal van 1947. Oorzaak hiervan was tot December 1947 in de eerste plaats de ruime aanvoer van Amerikaanse steenkool, graangewassen en veekeuken, voor het binnenland. De schaarste aan spoorwagons aan de Antwerpse haven droeg mede bij tot een verhoogde vraag naar binnenschepen. In November en begin December ontstond eveneens een schaarste aan binnenschepen in de haven, die des te meer nijpend was daar één tiende van de Belgische binnenvloot in de haven vastgehouden werd als tijdelijke opslagplaats voor goederen.

De uitgaande binnenscheepvaart nam tot December een zekere uitbreiding, dank zij een belangrijke herneming van de betrekkingen met het Rijnland. De vaart op Frankrijk ging daarentegen in October en November snel achteruit ten gevolge van sociale troebelen daar te lande. In December had dit verkeer zijn normaal peil herwonnen, ook al konden de verliezen van de twee vorige maanden niet worden goedgeemaakt. De binnenscheepvaart op Nederland bleef zeer druk, hoewel in mindere mate dan vóór de oorlog. In verband met de inkrimping der handelsbetrekkingen tussen beide landen heeft dit verkeer meer een gewestelijk karakter.

De binnenscheepvaart van en naar het buitenland heeft aldus ook bijgedragen tot de herneming van de gezamenlijke binnenscheepvaart. Met ingang van Januari trad een kentering in. De plotse daling van het zeeverkeer in die maand liet zich vlug in de binnenscheepvaart gevoelen, doch het herstel was eveneens zo snel dat in Maart het ingaand verkeer reeds bijna het topcijfer van December bereikte; ook het uitgaand verkeer vertoonde een geringe verbetering t.o.v. Januari, doch ten gevolge van de sterke vermindering der lossingen bleef het nog ver beneden het peil van December.

De binnenscheepvaart met binnenlandse bestemming vertoonde een sterke vermindering ten gevolge van de inkrimping der lossingen van Amerikaanse steenkool. Dit product toch levert één derde van de bevrachtingen in de Antwerpse haven. De hoeveelheden die in de haven langs de waterweg verzonden werden liepen terug van 603 duizend t in December tot 494 duizend t in Januari en 487 duizend t in Maart. In Januari trad aldus een plotse daling in, waarna het vervoer zich kon handhaven ingevolge een aanhoudende aanvoer van broodgranen en veekeuken. Ook in het ingaand verkeer trad een — zij het ook kleinere — daling in en wel van 211 duizend t in December tot 175 duizend t in Januari en 159 duizend t in Februari. Ten gevolge van de aangroei van onze overzeese uitvoer steeg dit cijfer in Maart opnieuw tot 210 duizend t, zegge het peil van December.

De in- en uitgaande binnenscheepvaart was over het geheel gunstiger dan het verkeer met het binnenland.

Het verkeer naar of van de Rijnstreek, en vooral met Duitsland, vertoonde een aanmerkelijke herneming. De aanvoer langs de waterweg uit dit land na van 75 duizend t in December tot 36 duizend t in Januari te zijn gedaald, steeg tot 76,7 duizend t in Februari en 95 duizend t in Maart. Het uitgaand verkeer naar genoemd land beliep 42,9 duizend t in November, 56 duizend t in Januari, 58 duizend t in Februari en 59 duizend t in Maart.

Deze herneming schijnt sommige verwachtingen te hebben overtroffen. Thans wordt dit verkeer op de Rijn stroomafwaarts gevoed door steenkool met

bestemming naar België, Griekenland en Portugal, door Borth-zouten voor onze chemische fabrieken, door Rijngrint en schroot. Stroomopwaarts worden meststoffen vervoerd voor de Dubbelzone en broodgraan voor de Franse zone.

Het Rijnverkeer met Zwitserland nam tijdens de laatste drie maanden verder uitbreiding; het vertoonde echter weinig evenwicht. Het bereikte slechts bij de aanvoer een maximum van 5,5 duizend t in Februari en Maart, en was hoofdzakelijk samengesteld uit diverse goederen. Het uitgaande verkeer daarentegen beliep achtereenvolgens 61 duizend t in Januari, 71 duizend t in Februari en 93,7 duizend t in Maart: het omvatte vooral brandstoffen, broodgranen en koolwaterstoffen. Overigens was het Rijnverkeer met Zwitserland het enige dat in 1947 omvangrijker was dan vóór 1939.

Het Rijnverkeer met Frankrijk verminderde tijdens de laatste maanden een weinig in vergelijking met de vorige, inzonderheid wat het vervoer naar dit land betreft; dit laatste bereikte slechts een maandcijfer van 20.000 à 30.000 t. De aanvoer is nauwelijks hoger en omvat vooral potas uit de Elzas.

Concluderend kunnen we zeggen dat het Rijnverkeer, hoewel nog ver beneden zijn vóór-oorlogspeil, tijdens de laatste maanden een goede vooruitgang maakte, vooral in verband met een herleving der Duitse economie. Die herneming, die zich trouwens niet alleen tot de Rijnvaart beperkt, heeft de inkrimping van het verkeer met Frankrijk ruim goedgeemaakt.

Sedert Januari gaf immers de binnenscheepvaart op Frankrijk een afgetekende vermindering te zien. We kunnen hier de eerste gevolgen waarnemen van de inspanningen om de binnenscheepvaart van de departementen in Noord- en Oost-Frankrijk naar Franse havens te richten en vooral naar die van Duinkerken.

De binnenvaart met Nederland, vooral in de richting België, was in vergelijking met het laatste kwartaal van 1947, zeer druk.

Kortom, in de binnenscheepvaart aan de Antwerpse haven zijn twee scherp afgescheiden stadia te onderscheiden die met de bedrijvigheid in de zeevaart overeenstemmen: eerst was er een snelle opwaartse beweging gesteund op de behoeften van het Belgisch hinterland; na een plotse inzinking in Januari brak dan opnieuw een herneming baan die gevoed werd door het internationaal verkeer en vooral door een herneming der Rijnvaart. De enige ongunstige factor was de inkrimping van het verkeer met Frankrijk.

Dit alles wijst op de grote stabiliteit van de binnenvaart aan de Antwerpse haven en haar nauwe verbondenheid met het zeeverkeer. Die stabiliteit kwam nog scherper tot uitdrukking tijdens de tweede periode, toen de aanvoer naar verhouding meer steeg dan de afvoer, de wanverhouding tussen beide verkeersrichtingen hierdoor afnam en aldus een beter rendement aan onze binnenvloot werd verzekerd.

Het vervoer per spoor gaf een zelfde verloop te zien. In December werden 21.832 geladen wagons aan-gevoerd en 295 duizend t van wagon op schip overge-laden; in Februari beliepen de cijfers resp. 19.301 wa-gons en 254 duizend t. De gegevens voor Maart, zegge 20.990 geladen wagons en 285 duizend t, wijzen op een afgetekende herneming. Ten aanzien van de aanvoer was het spoorwegverkeer bijgevolg zeer stabiel.

Hetzelfde kon niet gezegd van het uitgaande spoor-wegverkeer. In December werden 46.243 geladen wagons verzonden en 749 duizend t van schip op wagon overgeladen. Dit zijn maxima-cijfers die duide-lijk door de omvangrijke lossingen beïnvloed werden. Toen deze laatste tijdens de eerste maanden van het jaar afnamen werd het uitgaande spoorwegverkeer uiteraard in deze beweging meegetrokken. In Februari werden inderdaad slechts 31.284 wagons verzonden en 470 duizend t overgeladen, d.w.z. 37 pCt. minder dan in December. In Maart trad er een lichte herneming in die echter nog ver beneden de resul-taten van December bleef.

De Antwerpse haven onderhoudt vooral een spoor-wegverkeer met Frankrijk; de aanvoer uit dat land overtreft een weinig de uitvoer daarheen. Het ver-voer naar Zwitserland is weinig belangrijk terwijl de aanvoer uit dat land daarentegen de eerste plaats inneemt; in de binnenvaart was die beweging tegen-overgesteld. Andere belangrijke landen, waarmee de haven een spoorwegverkeer onderhoudt, zijn : de Westelijke bezettingszones in Duitsland, Tsjechoslo-wakije, Italië en Nederland.

Tijdens de beschouwde periode kenden het spoor-wegverkeer, de binnenscheepvaart en de zeevaart een parallel verloop. Laatstgenoemd verkeer is thans de hoofdfactor in de havenbedrijvigheid. Zoals blijkt uit de grotere omvang van het uitgaand verkeer zijn de binnenscheepvaart en de spoorweg inderdaad vooral aangewezen op de verdeling der van over zee ingevoerde goederen over het hinterland van de Antwerpse haven.

Zowel het ingaande als het uitgaande verkeer zijn nagenoeg gelijkelijk over binnenscheepvaart en spoor-wegen verdeeld.

In beide richtingen wordt 45 pCt. van het goede-renvervoer door de spoorweg waargenomen. In Maart evenwel gingen de verzendingen langs de binnen-scheepvaart een weinig omhoog en bereikten 59 pCt. Doch het zou voorbarig zijn om hier reeds van een verschuiving in het vervoer te gewagen.

Samenvattend mag gezegd dat tijdens de laatste maanden een zeer hoge bedrijvigheid aan de Ant-werpse haven werd bereikt, vooral ten gevolge van 's lands economisch herstel. Doch tussen het ingaande en uitgaande verkeer bestaat er een scherpe wanverhouding; nochtans viel er sedert Januari op dit punt een kentering waar te nemen die een gevoelige verbetering en een stabiliteit van

de bedrijvigheid aan de Antwerpse haven weerspie-gelt.

Deze wanverhouding zal evenwel nog enkele tijd aanhouden omdat ze hoofdzakelijk te wijten is aan de economische chaos van Duitsland en aan de al te trage herneming van de andere Europese volkshuis-houdingen. Aldus lijdt de Antwerpse haven nog steeds aan de economische naweeën van de oorlog.

De bedrijvigheid aan de *haven te Gent* nam tijdens het jaar 1947 een gevoelige uitbreiding. Voor het eerst sedert vele maanden bereikte in Augustus 1947 de tonnemaat der binnenkomende schepen het maand-gemiddelde van de jaren 1936-1938. Gedurende de herfstmaanden en in Februari 1948 werd dat gemid-delde duidelijk overtroffen. Die verbetering vloeit grotendeels hieruit voort dat vele schepen wegens de overlasting aan de Antwerpse haven verplicht waren tot Gent te varen.

Daar de gemiddelde tonnemaat der schepen merk-baar hoger is dan vóór de oorlog, blijft het binnenko-mende aantal schepen beneden het maandgemiddelde van 1936-1938.

Naar rangorde van nationaliteit neemt de Engelse vlag de eerste plaats in; tijdens de periode Juli-Octo-ber 1947 werd hij evenwel door de Zweedse verdrong-en. Na de twee bovengenoemde landen volgen Grie-kenland, de andere Scandinavische landen (Noor-wegen, Denemarken, Finland) en de U.S.A. Tijdens November en December 1947 vaarden 11 Duitse schepen met geringe tonnemaat de haven binnen.

De voornaamste geladen en geloste goederen zijn nagenoeg dezelfde gebleven als in 1946. Vermelden wij onder de geloste goederen vooral steenkool uit de Verenigde Staten en Polen, ijzererts uit Noor-wegen, fosphaten uit Marokko, Tunijs en de U.S.S.R. en mijnhout uit Finland. Geladen werden vooral steenkool voor Italië, cokes en ijzer voor Zweden en verder chemische producten : fosphaten, superfosphaten en zwavelzure ammonium. De Gentse haven hernam aldus vrijwel haar vóór-oorlogs uitzicht.

Zeer veel schepen verlaten nog steeds de Gentse haven op ballast. Gedurende gans 1947 en het eerste kwartaal van 1948 bedroegen zij meer dan 50 pCt. van de uitgaande tonnemaat; tijdens de laatste maanden verergerde die toestand nog.

De toeneming van de lossingen in de *autonome haven te Luik* tijdens de maanden Augustus-Novem-ber 1946 maakte in 1947 geen verdere voortgang. Het maandgemiddelde der ladingen overtrof tijdens laatst-genoemd jaar slechts met 25 pCt. dat van 1946 en bereikte slechts 40 pCt. van dat in 1938.

Nadat het maandgemiddelde van de lossingen reeds in 1946 nagenoeg even hoog lag als in 1938, steeg het in 1947 nog met meer dan 40 pCt.

Aldus werd de wanverhouding tussen ladingen en lossingen in 1947 nog groter. In 1947 vertegenwoordigde het geladen gewicht 28 pCt. van het geloste tegen 33 pCt. in 1946. Vóór de oorlog was er evenwicht.

Tijdens de laatste zes maanden van 1938 werden vooral steenkool, metaalproducten, ertsen en bouwmaterialen geladen. De eerste drie producten bleven in 1946 beneden hun gewicht van 1938, doch de bouwmaterialen bereikten meer dan het dubbel. In 1947 vermeerderden de ladingen van steenkool in belangrijke mate zonder evenwel hun vóór-oorlogspeil te bereiken.

Voornaamste geloste producten tijdens de eerste zes maanden van 1938 waren : bouwmaterialen, steenkool en ceramische producten. Voor al deze producten was het gewicht der lossingen in 1946 lager dan in 1938. Anders was het met producten die in 1938 op een minder belangrijke plaats kwamen : landbouwproducten, metallurgische producten en ertsen. De lossingen van alle bovengenoemde goederen, met uitzondering van de landbouwproducten, namen in 1947 toe.

WERKKRACHTEN

De Belgische economie staat nog steeds in het teken van de volledige werkgelegenheid. De laatste maanden gaven nochtans een stijging van de gecontroleerde werkloosheid te zien, die een afgetekende vertraging in de bedrijvigheid van sommige belangrijke industrieën te kennen geeft.

Uit tabel xxxv blijkt inderdaad dat het daggemiddelde der gecontroleerde werklozen van November 1947 tot April 1948 gevoelig het peil der overeenkomstige maanden van het voorgaande jaar overschreed, in weerwil van de gunstige weersomstan-

digheden deze winter die slechts een minimum seizoenonderbrekingen veroorzaakten.

TABEL XXXV

Daggemiddelde der gecontroleerde werklozen

Bron : *Steunfonds voor onvrijwillige werklozen.*

Maand	Totaal	Geheel	Gedeeltelijk
	1	werklozen 2	werklozen 3
1946 September	36.705	26.937	9.768
October	37.204	26.076	11.128
November	43.391	28.647	14.744
December	80.742	36.986	43.756
1947 Januari	90.241	40.364	49.877
Februari	130.979	43.786	87.193
Maart	93.649	42.991	50.658
April	51.154	32.449	18.705
Mei	45.169	28.872	16.297
Juni	46.259	26.465	17.794
Juli	54.904	28.543	26.361
Augustus	48.737	27.891	20.846
September	45.476	29.963	15.513
October	47.742	30.913	16.829
November	61.108	39.984	21.124
December	97.271	57.079	40.192
1948 Januari	105.290	68.328	36.962
Februari	135.724	71.854	63.870
Maart	95.451	64.113	31.338
April	94.679	61.562	33.117

Een eenvoudige vergelijking van de tweede en derde kolom brengt het conjunctureel karakter van de toegenomen werkloosheid duidelijk aan het licht.

Hieruit blijkt dat de vermeerdering van het aantal tijdelijk of gedeeltelijk werklozen veel gematigder was dan voorgaand jaar. Ook hun gemiddeld aantal lag voortdurend beneden dat der geheel werklozen; daarentegen vertoonden deze laatste een zeer duidelijke tendens tot stijgen.

Werden inzonderheid door deze beweging getroffen : de houtindustrie (borstelfabricage, meubels), de lederindustrie (schoenen), de textielindustrie (breigoed, tapijten, confectie), het vervoer, de ijzer- en metaalindustrie.

TABEL XXXVI

Indeling der geheel werklozen per bedrijfsgroep

(per einde maand)

Bron : *Steunfonds voor onvrijwillige werklozen.*

Bedrijfsgroep	1947						1948			
	1 ^{ste}	2 ^e	3 ^e	October	November	December	Januari	Februari	Maart	April
	kwartaal	kwartaal	kwartaal							
	maandgemiddelde									
Landbouw	1.647	819	866	621	2.474	3.440	4.222	4.170	3.385	3.231
Diamant	3.655	3.028	1.476	740	740	830	780	1.501	1.630	2.117
Bouwbedrijf	3.333	1.260	1.523	1.787	4.296	6.704	8.545	7.949	5.260	4.286
Hout	1.808	1.542	1.565	1.476	2.241	3.107	3.849	3.702	3.014	2.787
Metaalnijverheid	2.284	1.628	1.649	1.626	2.279	3.078	4.361	4.845	4.402	4.750
Textielproductie	1.522	1.272	1.367	1.375	1.985	2.618	3.371	3.499	3.479	3.598
Kleding	645	563	984	800	1.498	2.425	3.538	2.551	1.809	1.520
Leder	479	451	661	492	667	1.051	1.439	1.258	1.073	939
Voeding	1.619	849	859	823	1.039	1.348	1.912	2.111	1.900	1.932
Vervoer	2.516	2.059	2.026	2.112	2.597	3.126	3.755	4.058	3.809	3.847
Ongeschoolden	15.002	10.204	10.561	11.839	17.606	17.606	23.788	25.496	23.371	22.837
Bedienden	2.053	2.050	2.396	2.583	2.857	2.925	3.627	3.977	3.908	3.904

Afgezien van de ijzer- en staalindustrie, weerspiegelt deze stijging een vertraging in de bedrijvigheid, waarvan de oorzaken min of meer dezelfde zijn : te hoge prijzen in vergelijking met de buitenlandse, relatieve verzadiging van de binnenlandse markt waarbij de beperkte koopkracht en de buitenlandse invoer eveneens een rol spelen, inkrimping der vreemde afzetgebieden en in bepaalde gevallen aanhoudende voorzieningsmoeilijkheden voor sommige grondstoffen.

De zwakkere bedrijvigheid in de industrieën die met genoemde factoren af te rekenen hebben, is reeds van vrij lange duur; in het Aprilnummer van 1947 wezen wij al op de eerste voortekenen hiervan. Zij hield gans het jaar, nu eens met mindere dan weer met meerdere scherpte aan. Aanvankelijk viel vooral een toeneming van de gedeeltelijke werkloosheid waar te nemen, daar sommige ondernemingen het toebeurtstelsel gingen toepassen. Doch sedert het einde van het jaar deden een reeks afdankingen de curve van de volledige werkloosheid gevoelig stijgen.

De toenemende werkloosheid in de metaalindustrie is aan gans verschillende oorzaken te wijten. Het gezamenlijk aantal werkkrachten in de metaalnijverheid nam voortdurend toe, terwijl de afdankingen wegens moeilijkheden van economische aard uitzondering waren. Maar van den anderen kant werden in sommige gevallen Belgische arbeiders door vreemde werkkrachten vervangen, die aldus de rangen der steun genietende werklozen kwamen aanvullen. Bij deze laatsten komen de werklieden die niet aan de gestelde eisen van de werkgevers voldoen (zwaar werk) nog steeds in sterke verhouding voor.

De bedrijvigheid in de diamantindustrie, die sedert September-October 1947 verbeterd was, ging sedert 1948 geleidelijk achteruit. Toch was het aantal werklozen in April van dit jaar lager dan het gemiddelde van het eerste kwartaal van 1947.

Wat de stijging van het aantal landbouwarbeiders betreft die als geheel werklozen bij het Steunfonds werden ingeschreven, zij is hoofdzakelijk te wijten aan seizoenomstandigheden en aan het feit dat de werkgevers hun arbeiders tijdens het stille seizoen gemakkelijker afdanken, nu zij aan de Sociale Zekerheid onderworpen zijn. Vroeger hielden de patroons hun werklieden tijdens deze periode, voor minder belangrijke bezigheden in dienst om zich aldus hun medewerking voor het volgend seizoen te verzekeren.

LANDBOUW

De landbouwtelling van 1 Januari 1948 weerspiegelt de gevolgen van de ruwe winter en de overmatige droogte van het voorgaande jaar (1).

(1) De resultaten dezer telling moeten echter niet als absoluut juist worden beschouwd. Zij viel samen met de algemene volkstelling van het Rijk, zodat de gemeentebesturen met werk overladen waren en zodoende de tijd niet hadden de verklaringen der landbouwers aan een streng onderzoek te onderwerpen. De getallen moeten bijgevolg met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd en, wegens de vele onderschattingen, als een minimum worden beschouwd.

Daar de droogte tot November aanhield, konden de landbouwers, wegens de dorre grond, niet de gehele herfstuitzaai uitvoeren. Anderzijds deed de vrees voor een tweede harde en rampspoedige winter vele landbouwers er toe besluiten pas in de lente te zaaien. Het gevolg hiervan was dat, in tegenstelling met de overige landen, de winteruitzaai hier te lande, vergeleken met de landbouwtelling van 1 Januari 1947, met ca. 10 pCt. verminderde. Naast deze twee algemene oorzaken, dient tevens rekening gehouden met andere factoren, die al naar gelang de streek en de teelten verschillen. Aldus tonen de landbouwers in Vlaanderen een grotere voorkeur voor de vlas- en koolzaadteelt, wegens de voordeliger prijzen die voor deze producten betaald worden. Blijkens een raming die onlangs gedaan werd, zouden er dit jaar 45.000 ha oppervlakte met vlas bezaaid worden.

TABEL XXXVII

Vergelijking der resultaten van de land- en tuinbouwtellingen op 1 Januari 1947 en 1948

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	1947	1948
	(hectaren)	
Wintertarwe.....	126.571	120.555
Spelt.....	6.082	4.323
Masteluin.....	1.540	1.388
Rogge.....	87.221	79.726
Wintergerst.....	28.044	18.670
Winterkoolzaad.....	1.631	1.678
Winterrapen.....	29	21
Winterruitzaai.....	251.718	226.301

De scherpe vermindering van het wintergerstareaal is te wijten aan een duidelijke voorkeur der landbouwers voor de voorjaarsgerst, inzonderheid voor de Keniagerst — wier teelt veel lonender is en voordelig kan worden afgezet in de brouwerijen.

Nochtans zal pas de telling van 15 Mei uitmaken of geen andere oorzaken, namelijk de uitbreiding van het weiland, de landbouwers er toe brachten het areaal voor wintergraan te verminderen.

De telling van 1 Januari is van groot belang voor de evolutie van onze veestapel, vermits zij geschiedde op een ogenblik dat hij tot een minimum gevallen was. De veestapel werd inderdaad zeer door de droogte getroffen en de vermindering van het aantal stuks is een gevolg van de talrijke slachtingen wegens gebrek aan veevoeder. Deze kwade factor ten spijt, komen de grote tendenzen van de na-oorlogse evolutie der veeteelt, nl. de inkrimping van het kleinvee tot zijn vóór-oorlogse verhoudingen en de oorzaken die een definitief herstel van onze grootveestapel verhinderen, duidelijk aan het licht.

Vergelijking der resultaten van de land-
en tuinbouwstellingen op 1 Januari 1947 en 1948

Hoevedieren

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	1947	1948
	(duizend stuks)	
Paarden	304	288
Runderen	1.652	1.588
waarvan uitsluitend melk- koeien	704	656
Schapen	144	107
Varkens	776	648
Geiten	74	56
Pluimvee	5.484	5.641

Ten gevolge van de toenemende motortractie in de landbouw en de moeilijkheden bij de uitvoer, wordt de paardenteelt stilaan prijsgegeven. De twee bovengenoemde factoren verklaren de vermindering van de paardenstapel en voornamelijk van het aantal veulens van minder dan één jaar. Bij gebrek aan buitenlandse afzet werden veel paarden geslacht, waarvan het vlees hier te lande als aanvulling van de overige vleesrantsoenen vlot werd verkocht.

De schapen- en geitenteelt verminderen naarmate de vlees- en boterbevoorrading verbeterden. Vooral het aantal schapen daalde sterk en wel met 25 pCt. in een jaar tijds.

Doch de voornaamste evolutie in onze landbouw geschiedde in de runder- en varkensteelt die een rijke bron van inkomsten voor de kleine landbouwbedrijven vormen en hun bestaan verzekeren.

De runderteelt leed sterk onder de droogte en vóór zij terug op stal werden gebracht moesten talrijke dieren, bij gebrek aan veevoeder, worden geslacht. De daling was het sterkst bij de runderen van minder dan één jaar. Het aantal melkkoeien daalde nog gedurende gans het jaar 1947. De runderstapel verminderde aldus van 1.652.000 stuks per 1 Januari 1947 tot 1.588.000 stuks per 1 Januari 1948. Spijt deze daling bleef de veestapel op een hoog peil en de tendens tot herstel komt duidelijk tot uiting in de aangroei van het aantal runderen van één jaar tot minder dan twee jaar en van vaarzen boven de twee jaar. Doch sedert het herstel van de vrije handel is de ontwikkeling van de rundveestapel nauw verbonden met de prijs voor veevoeder en de vlees-prijzen op de Belgische markt. Gelet op de lonende prijzen die sedert 1 Februari voor het varkensvlees betaald worden, is het goed mogelijk dat de kleine landbouwbedrijven zich meer op de varkensteelt gaan toeleggen.

De varkensstapel onderging de minst gunstige evolutie. Ondanks het tekort aan varkensvlees, dat in België op grote schaal verbruikt wordt (vóór de oorlog bedroeg dit 45 pCt. van het totale vleesverbruik), toont de varkenstapel geen neiging tot uitbreiding.

Integendeel, het heeft er alle schijn van dat de landbouwers deze teelt hebben verwaarloosd; dit blijkt duidelijk uit de vermindering van het aantal zeugen en varkens van minder dan zes maanden. Het herstel van onze varkensstapel in de loop der volgende maanden zal hierdoor niet worden vergemakkelijkt.

Deze quantitatieve achteruitgang en het tekort aan veevoeder waren anderdeels oorzaak van de sterke vermindering van het aantal slacht- en mestvarkens van het ene jaar op het andere.

De landbouwers achten deze teelt weinig renderend wegens de hoge veevoederprijzen en het feit dat de officiële prijzen van het varkensvlees geenszins aan de hoge productiekosten zijn aangepast. Het herstel van de vrije vleeshandel had echter een onmiddellijke prijsverhoging van het varkensvlees tot gevolg, zodat de landbouwers weer belangstelling voor de varkens-teelt schijnen te betonen. De beren waren deze laatste tijden zeer prijzig.

Concluderend kunnen wij zeggen dat de telling van 1 Januari 1948, al geeft zij slechts een fragmentarisch overzicht der teelten, toch duidelijk aantoonde dat de landbouwers tot dusver weinig geneigd waren het tarweareaal uit te breiden, ondanks de regeringspremie van fr 120 voor elke bijkomende ha.

Voorts kon een sterke achteruitgang van de veestapel ten gevolge van de droogte worden vastgesteld.

Het kleinvee verminderde verder en werd teruggevoerd tot zijn vóór-oorlogse betekenis. Daarentegen werden de belangrijkste teelten nog niet terug op peil gebracht, voornamelijk wegens de schaarste aan veevoeder en het kleinere rendement dat hiervan het gevolg is. De verbetering van de graanvoorziening op de wereldmarkt in Februari laat verhopen dat de veeteelt zal kunnen opgevoerd worden en haar rendement verhoogd. Hierdoor zullen de productiekosten kunnen verlaagd worden, wat des te meer wenselijk is nu de schaarste-economie in voedingsmiddelen hier te lande nagenoeg verdwenen is en zij door een régime van concurrentie zal worden gevolgd die wegens de douaneovereenkomst met Nederland ongetwijfeld scherper tot uitdrukking zal komen.

Deze nieuwe toestand bracht de Regering er toe de landbouwprijzen geleidelijk van elke reglementering los te maken en onze binnenlandse landbouwprijzen aan de wereldprijzen aan te passen door de opheffing van de regeringssubsidiën op een reeks ingevoerde landbouwproducten.

Sedert de eerste vrije prijsvorming van enkele landbouwproducten in Juli jl. vertoonde de evolutie van het indexcijfer der landbouwprijzen dan ook voortdurend een opwaartse tendens.

Van September tot Januari 1948 steeg het indexcijfer in lichte mate en wel van 380,6 (1936-1938 = 100) tot 403,5, zegge een verhoging met 6 pCt. Deze vermeerdering werd veroorzaakt door de prijsstijging der akkerbouwproducten, terwijl de verder aan reglementering onderworpen veeteeltproducten stabiel bleven.

Oorzaak van deze verhoging was hoofdzakelijk de veevoederschaarste ten gevolge van de zomerdroogte. Aldus steeg de prijs voor tarwestroo — vrijgelaten bij ministerieel besluit van 4 November 1947 — van fr 60 per 100 kg in September tot fr 123,89 in Januari. De prijs voor aardappelen, een zeer voordelige teelt voor middelgrote landbouwbedrijven, vermeerderde van fr 187 tot fr 209,7 per 100 kg in Januari. De aardappelmarkt kwam vrij door ministerieel besluit van 30 Mei 1947 (*Belgisch Staatsblad* van 6 Juni). De prijs voor paardenbonen verhoogde van fr 389 in November tot fr 930 per 100 kg in Januari. Deze stijging van de voederprijzen was in de eerste plaats voordelig voor het grote bedrijf, dat zich vooral op de intensieve cultuur van graan- en voedergewassen toelegt. De kleine en middelgrote ondernemingen daarentegen, die zich nagenoeg uitsluitend met de veeteelt bezighouden, beschikken niet over voldoende eigen veevoeder voor het onderhoud van hun vee tijdens de wintermaanden, zodat zij genoodzaakt zijn het voeder tegen hoge prijzen aan te schaffen. Hieruit ontstond een verschuiving der inkomens van de middelgrote en kleine bedrijven uit de weidestroken en Laag België naar de grote uit de kleistreek.

Ook de prijs voor het vlas ging aanhoudend opwaarts na de seizoendaling die in Mei haar minimum had bereikt. Sedertdien steeg het indexcijfer van de vlasprijs in een vlug tempo wegens de schaarste van het product ten gevolge van de misoogst in 1947. In September 1947 bereikte het 316,8, in Januari 368,5.

Uit het bovenstaande blijkt dat de verhoging van het indexcijfer der landbouwprijzen van September tot Januari hoofdzakelijk te wijten was aan de voederschaarste die het prijsindexcijfer der akkerbouwproducten beïnvloedde.

Onder de veehouderijproducten steeg alleen de boterprijs sedert 24 September ten gevolge van de vervroegde inwerkingtreding van de winterprijs voor melk — normaal gesproken moest hij pas op 1 October aanvangen — wegens de droogte.

De maand Februari kende een zeer gevoelige prijsstijging van de veeteeltproducten, zodat het indexcijfer der landbouwprijzen vermeerderde van 403,5 in Januari tot 442,7 in Februari (9,7 pCt.).

De vermeerdering der vleesprijzen was geboden wegens de afschaffing der toelagen op de invoer van veevoeder, welke post zwaar op de begroting drukte. Anderdeels herstelde de Regering de vrije vleeshandel daar de betere marktvoorziening de terugkeer tot een meer normale toestand wettigde; ook het veevoeder werd vrijgegeven, behalve lijnkoeken, vlas en zemelen die nog steeds zeldzame producten zijn.

Het herstel van de vrije handel in deze producten veroorzaakte een stijging der vleesprijzen, vooral van het varkensvlees, dat in verband met de sterke vraag naar dit product gemiddeld 6,5 maal duurder werd dan in 1936-1938.

In tegenstelling met de prijzen der veeteeltproducten daalde het indexcijfer der landbouwproducten sedert de maand Januari, en wel van 425,9 in Januari tot 422,3 in Maart. Zulks weerspiegelt de verbetering van de veevoedervoorziening en de inkrimping der transacties. Wegens de buitengewoon zachte winter verminderde de vraag naar veevoeder vanwege de kleine bedrijven; deze laatste hopen hun vee weldra naar de goed voorziene weiden te kunnen zenden. Deswege daalde ook de gemiddelde prijs voor tarwestroo van fr 123,89 per 100 kg in Januari tot fr 99,39 in Maart, terwijl anderzijds de bietwortelprijs terugliep van fr 73,90 in Januari tot fr 54,44 in Maart (100 kg).

Aldus ging de verhoging der landbouwprijzen sedert September van de veeteelt uit. Vooreerst veroorzaakte de veevoederschaarste in binnen- en buitenland een prijsstijging van deze producten en derhalve ook een hausse van het indexcijfer der akkerbouwproducten en vervolgens ook een belangrijke verhoging der vleesprijzen bij het herstel van de vrije handel en de afschaffing der toelagen. Vandaar de belangrijke vermeerdering van het prijsindexcijfer der veeteeltproducten en, *a fortiori*, der landbouwproducten.

Laatstgenoemd indexcijfer stemt thans overeen met de landbouwprijzen op de wereldmarkt. Dank zij de afschaffing van de meeste subsidiën en reglementeringen, zal het thans veel vrijer bewegen en het indexcijfer der productiekosten zal duidelijker het prijsverloop op de wereldmarkt weerspiegelen.

Sedert September verhoogde ook laatstgenoemd indexcijfer en wel van 364,9 tot 372,3 in Januari (2 pCt.), en van 372,3 in Januari tot 426 in Maart (14,4 pCt.).

De trage stijging tot Februari was te wijten aan de vermeerdering der algemene onkosten in verband met de voortdurende prijzenhausse. Voorts bracht de halfjaarlijkse enquête over de landbouwlonen een nieuwe verhoging aan het licht zodat het indexcijfer der productiekosten opnieuw diende aangepast. Op de huidige stond bedraagt het loonindexcijfer 464,7 punten (basis 1936-1938 = 100).

De stijging van het indexcijfer der productiekosten in Februari is het rechtstreeks gevolg van de afschaffing der toelagen voor veevoeder. Het indexcijfer der veevoederprijzen steeg inderdaad van 388,1 in Januari tot 647,7 in Februari.

De hoge productiekosten in de landbouw zijn het gevolg eensdeels van de hoge lonen wegens de schaarste aan arbeidskrachten, de trek naar de steden en anderdeels van de hoge prijs van het veevoeder op de wereldmarkten. Men raamt de lonen op 36 pCt. en het veevoeder op 17 pCt. van het totaal der landbouwproductiekosten. Deze laatste worden verder belast — althans tijdelijk — wegens de mindere opbrengst van de veestapel. Zo wij de rendabiliteit van onze landbouw willen behouden is het onontbeerlijk de kostprijzen zoveel mogelijk neer te drukken,

door een verhoogd rendement, een betere kwaliteit en vooral door een daling der productiekosten.

De opvoering van het rendement zal worden verkregen door veredeling van onze veestapel en een betere voorbereiding en gebruik van de zaden die aan de verschillende gronden zijn aangepast.

In de landbouwkringen wordt er naar gestreefd de productiekosten, vooral in de veeteelt, te verlagen. Wegens de duurte der voedergewassen trachten de landbouwers en de proefstations van de verschillende vakgroeperingen en van de Staat een rationele methode voor de veevoeding te vinden en het wei- en grasland productiever te maken.

Verder is de duurte van de arbeidskrachten oorzaak van de mechanisatie der teelten in de grote bedrijven. Voor de kleinere bedrijven is dit evenwel moeilijker en minder renderend; toch zoeken de machineconstructeurs naar middelen om de prijs der landbouwmachines te verlagen en ze aan de bijzondere toestand dezer bedrijven aan te passen. Anderdeels groeperen zich sommige kleine landbouwers om samen landbouwmachines en tractoren aan te kopen. Niettegenstaande de hulp van de Regering kent deze vorm van coöperatie nog tal van moeilijkheden.

Kortom, de afschaffing der reglementering samen met het herstel van de vrije handel in landbouwproducten, zijn nagenoeg voltrokken. De na-oorlogse overgangperiode wordt aldus afgesloten. Alleen graangewassen en melk zijn nog gereguleerd. De terugkeer tot een normale toestand stelt niettemin ernstige problemen van aanpassing aan de wereldstromingen, waaraan wij niet kunnen ontkomen. Het belang van deze problemen, vooral die van de prijzen, ontging niet aan de landbouwers, die, in de mate van het mogelijke, hun productiekosten trachten in te krimpen, hetzij door een valorisatie van hun producten, hetzij door nieuwe teelten, om zodoende de beweeglijkheid der prijzen te verhogen en hun vóór de oorlog zeer wisselvallig landbouwkomen te stabiliseren. Deze pogingen gaan voornamelijk uit van het privaat initiatief en van beroepsverenigingen; een samenhangende en soepele landbouwpolitiek ware hier ten zeerste gewenst. Evenals de industriële politiek zou zij een integrerend deel van de algemene economische politiek dienen uit te maken.

DE ZEEVISSERIJ IN 1947

Einde 1947 waren de effectieven van de Belgische visserijvloot nagenoeg hersteld. Hiermee gingen belangrijke wijzigingen gepaard die bij de vóór-oorlogse evolutie aansloten. Onze visserijvloot evolueerde sinds 1939 als volgt :

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	1939	1946	1947
Garnalenscheepjes	236	250	226
Kustvaartuigen	85	72	78
Middelslagtreilers	123	108	112
Diepzeetreibers	66	49	68
a) met beperkte actieradius	44	35	48
b) met onbeperkte actieradius	22	14	20
	510	479	484

Hierbij dienen nog 17 schepen gevoegd die per 31 December 1947 in aanbouw waren : 7 middelslagtreilers en 10 diepzeetreibers.

De garnalenvloot, die tijdens de oorlog toenam, kromp gestadig in en is thans kleiner dan in 1939. Ook het aantal kustvaartuigen bleef onder het vóór-oorlogs cijfer, hoewel het in de loop der laatste drie maanden vermeerdeerde. De middelslagtreilers zullen na het van stapel lopen der zeven in aanbouw zijnde schepen, heel dicht hun aantal van 1939 benaderen. Rekening houdend met de schepen in aanbouw overtreffen de diepzeetreibers daarentegen met 12 eenheden het cijfer van 1939. Hieruit blijkt dat de diepzeevloot zich uitbreidt, terwijl de kustvloot vermindert.

Thans zijn de vaartuigen beter uitgerust en hun capaciteit verhoogd. Zij werden tevens voor verder afgelegde tochten ingericht en hun snelheid vergroot om zodoende de duur der reizen heen en terug te verkorten en de kosten te verlagen. Kortom, onze visserij is thans beter uitgerust dan voorheen en is meer op de diepzeervisvangst ingesteld.

Onze visserijvloot bezit thans een veel grotere capaciteit dan in 1939, terwijl de visvangst gemakkelijker en overvloediger is. Tijdens de vijf oorlogsjaren zijn de visgronden in de Noordzee zeer rijk geworden. Deze biologische factor en de vermeerdeerde capaciteit van onze vloot verklaren de grote visaanvoer tijdens de jaren 1946 en 1947 in vergelijking met vóór de oorlog.

In 1938 telde men 91.387 afwezigheidsdagen en 73.538 visserijdagen. Zij voerde 39 miljoen kg vis aan ter waarde van fr 123 miljoen. De gemiddelde visvangst per schip en per visserijdag bedroeg 532 kg ter waarde van fr 1.678. In 1946 bedroeg het aantal afwezigheidsdagen en het aantal visserijdagen resp. 56.597 en 52.177. De vloot bracht 69 miljoen kg aan ter waarde van fr 445,8 miljoen. De gemiddelde visvangst per schip en per visserijdag bedroeg 1.355 kg ter waarde van fr 8.545. In 1947 vermeerdeerde het aantal afwezigheidsdagen (66.420) in vergelijking met 1946, terwijl het aantal visserijdagen (59.337) toenam, doch in mindere mate daar de schepen verplicht zijn verder in zee te varen wegens de geleidelijke uitputting der nabije visgronden. In laatstgenoemd jaar werden 75.370.222 kg vis voor een globale waarde van fr 549,3 miljoen gevangen. De gemiddelde visvangst per schip en per visserijdag verminderde in vergelijking met het voorgaande jaar : 1.270 kg ter waarde van fr 9.258.

De vermeerdeerde aanvoer in 1947 is een gevolg van de herneming der haringvangst — vooral tijdens

de herfst op de visgrond « Fladen » — en van een sterk toegenomen vangst in de IJslandse wateren, inzonderheid van kabeljauw. De vangst langs de kust daalde gevoelig, maar bleef toch de eerste rang bewaren. De visgronden langs de Portugese, Spaanse, Franse kusten en van het Bristolkanaal, die vóór de oorlog veel bevist werden, worden thans door onze vissers verlaten.

De veranderingen in de verdeling der visgronden bracht ook een wijziging mee in de verdeling van de visaanvoer naar soort.

TABEL XXXIX

**Hoeveelheden en gemiddelde prijzen
der voornaamste vissoorten rechtstreeks in België
aangevoerd in 1947**

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

	Hoeveelheden (tonnen) Totaal		Gemiddelde prijzen rechtstreeks aan de visser betaald (in franken per kg)		
	1946	1947	1936-1938	1946	1947
Kabeljauw	4,9	9,4	4,32 (1)	11,05	9,50
Bot	6,3	6,3	4,74 (1)	7,45	10,05
Rog	3,8	4,6	2,29	6,25	6,60
Schelvis.....	2,2	3,2	5,32 (1)	5,65	7,50
Tarbot.....	0,7	0,8	12,38 (1)	25,65	26,—
Tong	3,1	2,6	13,38 (1)	29,40	34,85
Haring	37,1	32,4	0,84	2,55	2,85

(1) Betreft alleen de grote vis.

De haringvangst is nog steeds de meest belangrijke visvangst. Haring wordt vooral in de kustwateren en tijdens de herfst op de visgrond « Fladen » gevangen. De verminderde haringaanvoer in 1947 is het rechtstreeks gevolg van de verminderde vangst in de kustwateren die hoofdzakelijk ijle haring leveren.

Daar de wateren rond IJsland thans meer worden bevist komt er meer kabeljauw en schelvis op de markt.

Over het algemeen waren de gemiddelde prijzen in 1947 hoger dan die in 1946, behalve voor kabeljauw.

Niettegenstaande deze belangrijke productie is de invoer van levende, bevroren en toebereide vis sterk toegenomen in vergelijking met vóór de oorlog. In 1938 was de invoer van gewone en toebereide vis, schaal- en weekdieren streng gecontingenteerd en bereikte slechts 160 miljoen kg ter waarde van fr 184 miljoen. Na de oorlog werd de invoer van gewone en toebereide vis niet meer aan contingentering onderworpen en 80 miljoen kg voor een globale waarde van fr 1.332 miljoen werden ingevoerd.

Doch ook onze visserij voerde meer gewone en toebereide vis uit: in 1947 werden 22,9 miljoen kg voor een waarde van fr 246 miljoen uitgevoerd. In 1938

bedroegen de uitvoercijfers resp. 177 miljoen kg ter waarde van fr 48 miljoen.

Dank zij deze verhoogde uitvoer en het toegenomen binnenlands verbruik werd een crisis van overproductie vermeden; de visprijs steeg zelfs in lichte mate. Doch in de loop van dit jaar vertoonde de uitvoer een minder gunstig verloop. Hij kromp aanhoudend in wegens de deviezenmoeilijkheden bij onze naburen. Dat is met name het geval voor Frankrijk en Groot-Brittannië, terwijl naar andere landen zoals Oostenrijk en Italië de uitvoercontingenten voorzien in de handelsaccorden niet konden worden verzonden wegens gebrek aan betaalmiddelen. Zo deze evolutie aanhoudt en de visproductie en -invoer zich op het huidig peil handhaven, mag een scherpe daling der prijzen verwacht worden en zal onze visserij wegens gebrek aan rendabiliteit haar bedrijvigheid moeten stilleggen.

Verscheidene maatregelen dienen getroffen om deze gang van zaken te bestrijden. In de eerste plaats kan het binnenlands verbruik opgevoerd worden. Op dit ogenblik worden er 13 kg vis per inwoner en per jaar verbruikt, terwijl dit vóór de oorlog 4 kg bedroeg. Deze verhoging is waarschijnlijk het gevolg van de tot nog toe bestaande vlees- en eierschaarste. Doch zij bewijst ook dat de Belgische bevolking de gewoonte heeft aangenomen meer vis te verbruiken. Een doeltreffende propaganda en lagere prijzen op de vismarkten in de grote centra zouden stellig het binnenlands visverbruik doen stijgen.

Voorts is meer voorzichtigheid bij de invoer gewenst. Zonder ons daarom aan een strenge contingentering en aan een rampspoedig protectionisme te houden, zouden we nochtans de massale invoer van vis kunnen tegengaan door een minder liberale politiek.

Onze visuitvoer zou ten slotte kunnen verhoogd worden door de opening van de belangrijkste markt, n.l. Duitsland. Reeds sloot Noorwegen handelsaccorden met de bezettende overheid ten einde vis in de dubbelzone te kunnen afzetten. Anderzijds zal de Westeuropese politiek van economische samenwerking wellicht de uitwisseling van goederen door betalingsfaciliteiten bevorderen en ons de Franse, Engelse en Italiaanse markten openen, die naast Duitsland onze voornaamste afnemers van vis zijn.

VOEDINGSBEDRIJVEN EN RAVITALLERING

De voedselvoorziening van de bevolking verbetert geregeld en stelt geen enkel ernstig probleem meer. Dank zij de aanvoer van 400.000 t Russisch graan kon de voor October en November voorgenomen vermindering van het broodrantsoen vermeden worden; de kwaliteit er van werd zelfs verbeterd. Ingevolge de betere vooruitzichten op de wereldmarkten konden de meelproducten en beschuiten gans vrijgegeven worden.

Op 1 Februari 1938 kwam ook het vlees vrij. Alleen brood, suiker, vetstoffen, boter en tafelolie blijven nog gerantsoeneerd. Afgezien van de vetstoffen beantwoorden de toegekende hoeveelheden evenwel aan het vóór-oorlogs verbruik. Het broodrantsoen bleef sedert Juli 1946 op 300 gr gehandhaafd.

De veeslachten namen tijdens het vierde kwartaal van 1947 toe. Het gewicht van de geslachte dieren bereikte in 1947 170.555 t tegen 138.721 t in 1946. Die aangroei van 22 pCt. is een gevolg van de omvangrijke invoer van slachtvee door de Regering. In 1947 werden 64.486 stuks ingevoerd uit Denemarken en 30.290 uit Ierland tegen resp. 32.290 en 4.712 stuks in 1946. Ten gevolge van de droogte en de daarmee verband houdende voederschaarste dienden talrijke slachten gedaan. Het gemiddeld gewicht der dieren ten slotte was in 1947 hoger dan in 1946.

De slachten van grootvee stegen van 70.563 t in 1946 tot 92.076 t in 1947, terwijl die van paarden bijna verdubbelden : 9.328 t in 1946 tot 18.294 t in 1947. Dit wijst op de vermindering van de paardenstapel uit hoofde van de uitvoermoeilijkheden. De varkensslachten ten slotte stegen een weinig, en wel van 43.730 t in 1946 tot 47.690 t in 1947. Vooral in het eerste halfjaar werd tot slachten overgegaan ten gevolge van een te lage prijsnotering.

Daar de liquidatie van de schapen- en geitenstapel nagenoeg beëindigd is, liepen de slachten daarentegen in 1947 aanzienlijk terug en wel tot 3.149 t tegen 4.411 t in 1946. Die van kalveren daalden van 10.689 t tot 9.346 t.

Zo de slachten over het geheel t.o.v. 1946 vermeerderden, werd nochtans het gemiddelde der jaren 1935-1938, zegge 314.032 t, tot dusver niet bereikt. Die toestand is een gevolg van de verminderde slachten van varkens en hoornvee, die resp. slechts 31 pCt. en 69 pCt. van het gemiddelde van 1935-1938 bereikten.

Het aantal afgeslachte paarden beliep evenwel 239 pCt. van het gemiddelde der jaren 1935-1938. Doch die aangroei vermag het tekort der andere categorieën niet te dekken.

Vóór de oorlog bedroeg het vleesverbruik ca. 330.000 t, wat met een dagrantsoen van 109 gr per inwoner overeenstemde. In 1947 bedroeg bedoeld verbruik 210.747 t : het werd gedekt ten belope van 170.555 t door eigen voortbrenging en ten belope van 40.192 t door invoer, vooral van bevroren vlees.

Dit gezamenlijke verbruik per jaar vertegenwoordigt een dagelijks rantsoen van 69 gr per inwoner, zegge 63,3 pCt. van het gemiddeld rantsoen der jaren 1935-1938. Het normale peil zal pas worden bereikt wanneer de varkensstapel en de -afslachten hun vóór-oorlogse omvang zullen hebben bereikt. Nochtans dient rekening gehouden met een verschuiving in de verbruiksgewoonten en wel met een toenemend verbruik van vis en eieren.

De margarineproductie steeg in 1947 en overtrof het gemiddelde peil van vóór de oorlog. In 1947 werden 61.651 t margarine voortgebracht, zegge een maandgemiddelde van 5.138 t. In 1946 bedroeg de jaarproductie 51.558 t. Deze stijging evenals de hogere productie en invoer van boter maakten het mogelijk het rantsoen vetstoffen voor de bevolking te vermeerderen. Het gewone rantsoen beliep 1.100 gr in Februari 1947; het steeg tot 1.130 gr in Mei en tot 1.150 gr in October. Sinds Februari 1948 werd het op 1.200 gr gebracht. Vóór de oorlog werd maandelijks 1 1/2 kg per inwoner verbruikt.

Het rantsoen vetstoffen bevat 50 pCt. margarine en 30 pCt. boter. De resterende 20 pCt. bevatten reuzel of spijsolie.

De suikerproductie ondervond de terugslag van de mislukte bietenoogst in 1947.

Zij bedroeg toen 133.362 t ruwe suiker tegen 210.000 t in 1946. De omvang der productie van raffineerde suiker beliep in 1947 142.576 t mede dank zij de invoer. De productie van witte suiker van de binnenlandse bietenoogst bedroeg 120.000 t in 1947. In 1946 was ze 210.000 t groot. Wegens de ontoereikende binnenlandse productie voor de dekking der eigen behoeften (230.000 t) besloot de Regering 100.000 t suiker in te voeren en de suikerrantsoenering tot in October 1948 te handhaven.

BUITENLANDSE HANDEL

Sedert Januari 1947 werd in dit *Tijdschrift* geen afzonderlijke rubriek meer gewijd aan het gezamenlijk verloop van de buitenlandse handel der Belgisch-Luxemburgse Economische Unie. Wij achten het dan ook gelegen de grote trekken dezer ontwikkeling sedert 1947 te belichten vooraleer het verloop tijdens de eerste maanden van 1948 van dichtbij te beschouwen.

Tabel XL weerspiegelt, in vergelijking met de maandeijfers van in- en uitvoer in 1936-1938 en 1946, de resultaten van de buitenlandse handel der Belgisch-Luxemburgse Economische Unie tijdens het jaar 1947 en het eerste kwartaal van 1948, zoals ze in de douanestatistieken opgenomen zijn.

Zo de buitenlandse handel in 1947 over het algemeen bevrediging schonk, bleek de toestand tijdens het laatste kwartaal evenwel een enigszins ongunstiger wending te nemen ten gevolge van de aanzienlijke stijging van de invoer.

Verscheidene omstandigheden waren oorzaak dat het invoercijfer, dat sedert einde 1946 nagenoeg stabiel gebleven was, sedertdien een abnormale stijging vertoonde.

Vermelden wij de verhoging der wereldprijzen en verder een zuiver boekhoudkundige oorzaak, met name de geleidelijke vermindering of afschaffing van de subsidies bij de invoer wier bedrag in de douanestatistieken niet opgenomen is.

TABEL XL

Speciale handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

	Invoer		Uitvoer		Handelsbalans (miljoenen franken)	Verhouding uitvoer-invoer in pCt.
	Hoeveelheid (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)	Hoeveelheid (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)		
1936-1938 Maandgemiddelde	2.868	3.019	1.912	1.859	— 160	92,08
1946 Maandgemiddelde	1.644	4.380	619	2.471	—1.909	56,40
1947 Maandgemiddelde	2.311	7.070	1.068	5.114	—1.958	72,33
1947 Januari	1.720	6.040	605	2.673	—3.367	44,25
Februari	1.419	5.257	706	4.308	— 949	81,94
Maart	1.788	6.040	905	4.831	—1.209	79,98
April	2.261	6.583	1.100	5.341	—1.242	81,13
Mei	2.496	6.247	1.184	5.430	— 817	86,92
Juni	2.416	6.368	1.173	5.787	— 581	90,87
Juli	2.425	6.139	1.343	5.775	— 364	94,07
Augustus	2.606	7.190	997	3.890	—3.200	54,10
September	2.441	6.865	1.275	6.145	— 720	89,51
October	2.818	8.752	1.305	6.292	—2.460	71,89
November	2.650	8.887	1.098	5.352	—3.535	60,22
December	2.678	10.483	1.126	5.571	—4.912	53,14
1948 Januari	2.608	7.438	1.241	6.194	—1.244	83,28
Februari	2.132	6.489	964	5.208	—1.281	80,26
Maart	2.515	7.719	1.166	5.671	—2.048	73,47

Voorts dient er gewezen op overhaaste invoer ten einde te ontkomen aan de toepassing van het nieuwe douanetarief; ook het vooruitzicht op beperkingsmaatregelen in zake dollaraankopen stimuleerde de invoer evenals het aanleggen van huishoudelijke voorraden uit vrees voor voedselschaarste. Ten gevolge van de hausse tijdens de laatste maanden van 1947 steeg het maandgemiddelde van de invoer van *fr* 6.089 miljoen in het eerste halfjaar van 1947 tot *fr* 8.050 miljoen in het tweede halfjaar, en van *fr* 4.380 miljoen in 1946 tot *fr* 7.070 miljoen in 1947, zegge een vermeerdering van ca. 62 pCt. van het ene jaar tot het andere.

Het maandgemiddelde van de uitvoer steeg zijner-

zijds van *fr* 2.471 miljoen in 1946 tot *fr* 5.114 miljoen in 1947, d.w.z. een vermeerdering van ca. 107 pCt.

Daar de uitvoer er naar verhouding meer op vooruitging dan de invoer bedroeg het dekkingspercentage in 1947 72 pCt. tegen slechts 56 pCt. in 1946.

Het tekort op de handelsbalans bleef niettemin aanzienlijk; afgezien van de subsidies beliep het in 1947 ca. *fr* 23,5 milliard, d.i. nagenoeg evenveel als in 1946.

Hoewel de in- en uitvoer in 1947 een grotere verscheidenheid vertoonde, had hij toch nagenoeg hetzelfde uitzicht als in 1946; de afwijking van de vóór-oorlogse samenstelling van onze buitenlandse handel werd evenwel nog groter.

TABEL XLI

Aard van de verhandelde goederen

	Voedingsmiddelen en dranken		Ruwe of eenvoudig bewerkte stoffen		Fabrikaten	
	Miljoenen franken	pCt. van het totaal	Miljoenen franken	pCt. van het totaal	Miljoenen franken	pCt. van het totaal
<i>Invoer</i>						
1936-1938 Maandgemiddelde	408	20,20	1.112	55,11	460	22,77
1946 Maandgemiddelde	1.185	24,86	1.859	39,—	1.673	35,11
1947 Maandgemiddelde	1.645	23,07	2.835	39,76	2.552	35,79
1948 Januari	1.713	23,14	3.531	47,71	2.103	28,41
Februari	1.516	23,49	2.977	46,14	1.898	29,41
Maart	2.143	25,93	3.568	43,13	2.508	30,35
<i>Uitvoer</i>						
1936-1938 Maandgemiddelde	49	5,34	841	44,71	902	48,52
1946 Maandgemiddelde	77	3,11	870	35,—	1.525	61,34
1947 Maandgemiddelde	149	2,89	1.693	32,96	3.258	63,42
1948 Januari	189	3,04	1.753	28,29	4.248	68,54
Februari	129	2,50	1.471	28,50	3.535	63,49
Maart	192	3,34	1.649	28,69	3.877	67,45

Vergeleken met vóór de oorlog namen de fabrieken in de gezamenlijke handel een veel grotere plaats in, zowel wat de in- als wat de uitvoer betreft.

Zo het gezamenlijk verloop en de aard van in- en uitvoer in 1947 eerder bevrediging schonken, kon jammer genoeg hetzelfde niet gezegd van de geografische verdeling onzer handelsstromingen. Onze aankopen in de Verenigde Staten namen t.o.v. 1946 aanmerkelijk toe en bereikten gemiddeld 26 pCt. van onze totale invoer, dan wanneer het aandeel van de meeste andere landen nagenoeg op hetzelfde peil bleef.

Onze uitvoer naar de Verenigde Staten liep daarentegen t.o.v. het vorig jaar naar verhouding sterk terug en bereikte nog slechts 4 pCt. van het totaalcijfer. Vermelden we daarnaast voor 1947 een gelijklopende daling van onze afzet in Frankrijk en Nederland, een aanzienlijke stijging van de uitvoer naar Groot-Brittannië en een zekere herneming van de handelsbetrekkingen met Duitsland.

De groeiende wanverhouding van onze handel met de Verenigde Staten en de inconvertibiliteit van het pond sterling noopten België er toe bij het einde van 1947 zekere beperkingsmaatregelen in zake invoer uit de dollar-zone te treffen.

Tijdens het eerste kwartaal van 1948 was het verloop van de buitenlandse handel in menig opzicht verschillend van de evolutie in 1947.

Hoewel de invoer betrekkelijk hoog bleef, en wel dicht bij het gemiddelde van 1947, gaf hij nochtans, blijkens tabel XL, een aanzienlijke vermindering te zien t.o.v. de laatste maanden van 1947.

Gelet op het toevallig karakter der stijging van de invoer tijdens het laatste kwartaal van 1947 en op de omstandigheid dat de belangrijke voorraden gedeeltelijk dienen afgezet vooraleer tot nieuwe aankopen in

het buitenland kan worden overgegaan, is die inkrimping trouwens normaal te noemen.

Anderzijds is het mogelijk dat het nieuwe *Benelux*-tarief, dat op 1 Januari van kracht werd en over het geheel meer protectionistisch is dan het vorige tarief, een remmende invloed op de invoer uitoefent.

Daarentegen wil het ons voorkomen dat de uitvoer tijdens het eerste kwartaal van 1948 vrij geregeld het peil der laatste drie maanden van 1947 hield.

Hieruit blijkt dat vooral dank zij de daling van de invoer het tekort op de handelsbalans tot meer redelijke verhoudingen kon worden teruggevoerd en de invoer aldus in ruimere mate dan in 1947 door de opbrengst van uitvoer kon worden gefinancierd.

Wat de aard der goederen betreft die tijdens het eerste kwartaal van 1948 uit het buitenland werden betrokken, toont tabel XLI aan dat t.o.v. 1947 de invoer van grondstoffen en eenvoudig bewerkte stoffen een zekere stijging vertoonde terwijl die van fabrieken gevoelig terugliep.

Dit ligt hieraan dat het nieuwe *Benelux*-tarief, evenals de beperkingen op de invoer uit de dollar-zone, vooral de fabrieken treffen en de invoerders vóór de toepassing dier maatregelen grote hoeveelheden van de betrokken producten hadden aangekocht.

Zijnerzijds liep de uitvoer van ruwe of eenvoudig bewerkte stoffen vrij gevoelig terug, terwijl die van fabrieken toenam. Op het eerste gezicht blijkt dit een gunstige factor te zijn omdat aldus een groter deel der Belgische werkkrachten voor de uitvoer zijn te werk gesteld.

Ook wat de richting onzer handelsstromingen betreft vallen er tijdens het eerste kwartaal van 1948 tamelijk belangrijke wijzigingen op te merken.

TABEL XLII

Landen van herkomst en bestemming

(in waarde)

	Frankrijk		Nederland		Verenigd-Koninkrijk		Verenigde Staten		Belgisch-Kongo		Duitsland	
	mil-lioenen franken	pCt. van het totaal	mil-lioenen franken	pCt. van het totaal	mil-lioenen franken	pCt. van het totaal	mil-lioenen franken	pCt. van het totaal	mil-lioenen franken	pCt. van het totaal	mil-lioenen franken	pCt. van het totaal
<i>Invoer</i>												
1936-1938 Maandgemiddelde	268	13,27	175	8,67	169	8,37	176	8,72	159	7,87	229	11,34
1946 Maandgemiddelde	641	13,52	248	5,23	806	17,—	968	20,42	312	6,58	124	2,62
1947 Maandgemiddelde	808	11,34	419	5,88	661	9,27	1.888	26,49	519	7,28	190	2,66
1948 Januari	552	7,46	347	4,69	585	7,90	1.807	24,41	571	7,71	309	4,17
Februari	498	7,72	438	6,79	748	11,59	1.357	21,03	516	8,—	339	5,25
Maart	685	8,29	642	7,77	837	10,13	1.700	20,57	520	6,29	332	4,02
<i>Uitvoer</i>												
1936-1938 Maandgemiddelde	312	16,78	216	11,62	259	13,93	137	7,37	29	1,56	208	11,19
1946 Maandgemiddelde	371	14,92	375	15,08	161	6,48	269	10,82	56	2,25	14	0,56
1947 Maandgemiddelde	636	12,39	656	12,78	505	9,34	226	4,40	120	2,30	79	1,54
1948 Januari	890	14,36	910	14,68	578	9,33	288	4,65	244	3,94	83	1,34
Februari	559	10,83	852	16,50	619	11,99	205	3,97	203	3,93	113	2,19
Maart	477	8,30	957	16,65	640	11,13	200	3,48	303	5,27	104	3,38

De invoer uit de Verenigde Staten en Frankrijk ging achteruit, terwijl daarentegen Nederland, het Verenigd-Koninkrijk en Duitsland hun leveringen aan de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie konden verhogen.

De verzendingen naar de Verenigde Staten daalden sterk in Februari en Maart, nadat ze in Januari een weinig het maandgemiddelde van 1947 hadden overtroffen. Wegens verminderde uitvoer naar Frankrijk,

in verband met de aldaar getroffen beperkingsmaatregelen op de invoer van Belgische producten, werd Nederland onze beste cliënt. Onze afzet in het Verenigd-Koninkrijk groeide een weinig aan terwijl die in Kongo en Duitsland steeds meer aan belangrijkheid wint.

Uit dit alles blijkt dat het deficit met de dollar-zone het zwakke punt van onze buitenlandse handel blijft.

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan er van te vergemakkelijken, hebben wij hoger bedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — Algemene economische en sociale wetgeving
- II. — Geld-, bank- en financieuzen
- III. — Landbouw
- IV. — Nijverheid
- V. — Arbeid
- VI. — Binnenlandse handel
- VII. — Buitenlandse handel
- VIII. — Verkeerswezen
- IX. — Prijzen en lonen
- X. — Rantsoenering en ravitaillering
- XI. — Wederopbouw en oorlogsschade.

I — ALGEMENE ECONOMISCHE EN SOCIALE WETGEVING

Wet van 31 December 1947

houdende goedkeuring van de schikking betreffende de instandhouding of het herstel der door de tweede wereldoorlog getroffen rechten van nijverheids-eigendom, getekend op 8 Februari 1947, te Neuchâtel (Staatsblad, 6 Maart 1948, blz. 1808).

Besluit van de Regent van 5 Februari 1948

betreffende de zekerheidstelling van de tussenpersonen die er toe gemachtigd zijn termijnorders aangaande goederen en waren te ontvangen (Staatsblad, 1-2 Maart 1948, blz. 1696).

Besluit van de Regent van 19 Februari 1948

houdende vaststelling van minima-winsten belastbaar in de bedrijfsbelasting in hoofde van buitenlandse firma's die in België zaken doen (Staatsblad, 1-2 Maart 1948, blz. 1697).

Ministerieel besluit van 27 Februari 1948

waarbij een jaarlijkse statistiek van de voortbrenging in de papiernijverheid wordt voorgeschreven (Staatsblad, 12 Maart 1948, blz. 2011).

Ministerieel besluit van 5 Maart 1948

waarbij een maandelijks statistiek van de bedrijvigheid en de beweging der voorraden bij de in- en uitvoerders en de raffinadeurs van petroleum en petroleumderivaten wordt voorgeschreven (Staatsblad, 12 Maart 1948, blz. 2012).

Besluit van de Regent van 8 Maart 1948

betreffende de medische en pharmaceutische kosten in zake arbeidsongevallen (Staatsblad, 18 Maart 1948, blz. 2176).

Ministerieel besluit van 11 Maart 1948

in zake het fiscaal régime van alcohol en bier (Staatsblad, 12 Maart 1948, blz. 2003).

Besluit van de Regent van 12 Maart 1948

houdende wijziging van het besluit van de Regent van 17 April 1945, houdende bepaling van de Rijkstoe-lage ten behoeve van de verzekeringsorganismen van de verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit (Staatsblad, 18 Maart 1948, blz. 2186).

Ministerieel besluit van 15 Maart 1948

betreffende de bons voor compensatievergoeding voor de maanden April-Mei 1948 (Staatsblad, 19 Maart 1948, blz. 2211).

Wet van 17 Maart 1948

houdende vermindering van zekere op de begroting van het dienstjaar 1947 ingeschreven credieten (Staatsblad, 24 Maart 1948, blz. 2352).

Wet van 26 Maart 1948

houdende verschuiving tot 30 Juni 1948 van het afsluiten der verrichtingen betreffende het vereffen en het betaalbaarstellen van de uitgaven met betrekking tot het dienstjaar 1947 (Staatsblad, 28 Maart 1948, blz. 2512).

Wet van 26 Maart 1948

houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het dienstjaar 1948 (Staatsblad, 28 Maart 1948, blz. 2513).

II — GELD-, BANK- EN FINANCIËWEZEN

Besluit van de Regent van 21 Februari 1948

betreffende de uitgifte van een lening groot \$ 50.000.000 op halflange termijn in de Verenigde Staten van Amerika (Staatsblad, 1-2 Maart 1948, blz. 1698).

Gelet op artikel 5 der wet van 28 December 1946, waarbij de Regering ertoe gemachtigd wordt het excedent van de uitgaven op de ontvangsten der begroting van het dienstjaar 1947 door in België of in het buitenland te emitteren leningen te dekken en tevens aan deze leningen alle belastingontheffingen te verbinden;

Op de voordracht van de Minister van Financiën,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — De Minister van Financiën wordt ertoe gemachtigd een lening nominaal groot vijftig miljoen dollars van de Verenigde Staten te emitteren in de Verenigde Staten van Amerika.

Art. 2. — De lening mag worden bewerkstelligd door de cessie van Schatkistpromessen luidend in dollars en betaalbaar aan de order van de Nationale Bank van België, die ze à pari zal verkopen na ze aan toonder te hebben geëndosseerd.

Art. 3. — Deze promessen worden gedagtekend op de uitgiftedag en dragen 3 1/2 pCt. rente 's jaars met ingang van die datum.

Art. 4. — De lening is aflosbaar in tien gelijke halfjaarlijkse uitkeringen van \$ 5.000.000 ieder, waarvan de eerste vervalt zes maanden na de datum van uitgifte van de promessen.

Art. 5. — De intresten op de promessen zijn halfjaarlijks betaalbaar, en voor de eerste maal zes maanden na de uitgiftedatum.

Art. 6. — Gedurende de ganse looptijd van de lening zijn de hoofdsom en de intresten van de promessen vrij van alle, om het even welke, tegenwoordige of toekomstige belastingen of taxes ten bate van de Belgische Staat, de provinciën en de gemeenten.

Art. 7. — De uitkering van de intresten en de aflossing van de hoofdsom der promessen geschieden in dollars U.S.A. in de kassen van de Chase National Bank, te New-York.

Art. 8. — De vorm der promessen en de deelstukken gecreëerd ter vertegenwoordiging van de lening worden vastgesteld in overleg met de nemers.

Art. 9. — De promessen worden ondertekend door de Ambassadeur van België te Washington of door elke andere, daartoe door de Minister van Financiën gedelegeerde persoon.

Art. 10. — De Belgische Staat behoudt zich voor de lening te allen tijde vervroegd af te lossen, met preeadvies van 30 dagen vóór de datum van de vervroegde aflossing, alsmede de uitkering van het tot op die datum verschenen renteporata.

Art. 11. — De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in werking treedt de dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* wordt gepubliceerd.

Ministerieel besluit van 9 Maart 1948

tot wijziging van het model der promessen uitgereikt ter vertegenwoordiging van de in de Verenigde Staten van Amerika te emitteren Lening groot \$ 50.000.000 op halflange termijn (Staatsblad, 12 Maart 1948, blz. 2004).

III — LANDBOUW

Besluit van 14 Februari 1948

houdende afschaffing van het besluit van 25 September 1946 betreffende de verdeling van aardappelpootgoed (Staatsblad, 4 Maart 1948, blz. 1766).

Besluit van 1 Maart 1948

Telling der op 15 Maart 1948 beteelde gronden, voorbereidend tot de land- en tuinbouwtelling van 15 Mei 1948 (Staatsblad, 5 Maart 1948, blz. 1786).

Besluit van 27 Maart 1948

waarbij een telling van sommige veevoeders wordt voorgeschreven (Staatsblad, 28 Maart 1948, blz. 2539).

Ministerieel besluit van 25 Februari 1948

houdende wijziging van het ministerieel besluit van 15 Juni 1947 tot intrekking en ter vervanging van het ministerieel besluit van 5 Augustus 1946 tot samenordering van de reglementering der steenkolendistributie (Staatsblad, 17 Maart 1948, blz. 2130).

Ministerieel besluit van 27 Februari 1948

waarbij een jaarlijkse statistiek van de voortbrenging in de papiernijverheid wordt voorgeschreven (Staatsblad, 12 Maart 1948, blz. 2011).

Ministerieel besluit van 5 Maart 1948

waarbij een maandelijks statistiek van de bedrijvigheid en de beweging der voorraden bij de in- en uitvoerders en de raffinadeurs van petroleum en petroleumderivaten wordt voorgeschreven (Staatsblad, 12 Maart 1948, blz. 2012).

Ministerieel besluit van 9 Maart 1948

met betrekking tot de fabricatie en de prijs van zekere luxe-bieren (Staatsblad, 12 Maart 1948, blz. 2013).

Ministerieel besluit van 12 Maart 1948

houdende intrekking van het ministerieel besluit van 23 Juli 1947, beperkingen voorschrijvend in zake levering en verbruik van elektrische energie (Staatsblad, 19 Maart 1948, blz. 2210).

Ministerieel besluit van 12 Maart 1948

houdende wijziging van het besluit van 8 December 1946, houdende beperking van het verbruik van elektrische energie voor verlichting van reclames en lichtgevend uithangborden (Staatsblad, 19 Maart 1948, blz. 2211).

Ministerieel besluit van 19 Maart 1948

houdende verplichting tot een voorafgaande aangifte bij oprichting en uitbreiding van de ondernemingen in zekere bedrijfstakken (Staatsblad, 20 Maart 1948, blz. 2261).

Gelet op de besluitwet van 22 Januari 1945, gewijzigd en aangevuld door de besluitwetten van 14 en 18 Mei en van 7 en 29 Juni 1946 en door de wet van 14 Februari 1948, betreffende de beteugeling der inbreuken op de reglementering in zake 's lands bevoorrading en inzonderheid op artikel 3 van deze besluitwet;

Overwegende, dat het nodig is dat de Regering, ten einde het doorvoeren harer economische politiek te vergemakkelijken, een documentatie te harer beschikking heeft, betrekking hebbend op 's lands industriële ontwikkeling,

Besluit :

Artikel 1. — Alle personen, die het inzicht hebben een onderneming op te richten of uit te breiden in de bedrijfstakken, bepaald in navolgend artikel 2, dienen,

alvorens tot de verwezenlijking van de ontworpen oprichting of uitbreiding over te gaan, hieromtrent bij de Minister van Economische Zaken en Middenstand aangifte te doen.

Onder uitbreiding van een onderneming, zoals bedoeld in onderhavig besluit, dient verstaan iedere vergroting van de gevestigde inrichtingen, d.w.z. van deze die een volledig, homogeen, gans uitgerust en bedrijfsklaar geheel van toestellen en materieel vormen, dienend tot de uitoefening van de hoofd- of bijkomstige bedrijvigheid van de producent, die de aangifte indient.

In de in bovenstaand eerste lid voorziene aangifte, welke in dubbel exemplaar moet worden overgemaakt, dienen navolgende gegevens verstrekt te worden :

A. Gegevens van algemene aard.

1° naam, voornamen en nationaliteit, wanneer het één of meer natuurlijke personen betreft;

rechtsvorm der vennootschap, firmanaam, datum en nummer van de bijlagen van het *Belgisch Staatsblad*, waarin de akte van oprichting vervat zijn, wanneer het een rechtspersoon betreft;

2° adres of maatschappelijke zetel;

3° wanneer het een rechtspersoon betreft, samenstelling van de bestuursraad onder vermelding van de persoon (personen), die de bevoegdheid bezitten om uit naam van de vennootschap te handelen;

4° plaats van inschrijving in en nummer van het handelsregister.

B. Gegevens van technische aard.

Alle technische gegevens welke van die aard zijn dat de Regering er door in staat gesteld wordt, om zich een mening te vormen omtrent aard, belangrijkheid en betekenis van de voorgenomen oprichting of vergroting evenals het soort van producten die men zinnens is te vervaardigen.

Art. 2. — De in artikel 1 van onderhavig besluit bedoelde bedrijfstakken zijn :

1. De vensterglasnijverheid.
2. De koolzuurnijverheid.
3. De kopersulfaatnijverheid.
4. De nijverheid voor de fabricage van springstoffen en van aanverwante producten.
5. De nijverheid voor de fabricage van cellulosepellen, met uitzondering van deze bestemd voor de photographische nijverheid.
6. De steenkolenmijnen.
7. De cokesnijverheid.
8. De stikstofnijverheid.
9. De nijverheid voor de fabricage van natriumcarbonaat.
10. De staalnijverheid.
11. De nijverheid voor de fabricage van kogellagers en kogels.
12. De nijverheid voor de fabricage van rijwieltettingen en andere.
13. De nijverheid voor de fabricage van triplex en multiplex.
14. De meubelnijverheid.
15. De strokartonnijverheid.
16. De cementnijverheid.
17. De asbest-cementnijverheid.
18. De rubbernijverheid.
19. De suikerfabrieken en raffinaderijen.
20. De rijstfabrieken.
21. De oliefabrieken (plantaardige oliën).
22. De maalnijverheid.
23. De brouwerijnijverheid.

Art. 3. — De inbreuken op de beschikkingen van onderhavig besluit worden opgespoord, vastgesteld, vervolgd en bestraft, overeenkomstig de beschikkingen van de hoofdstukken II en III van de besluitwet van 22 Januari 1945, gewijzigd en aangevuld bij de besluitwetten van 14 en 18 Mei en van 7 en 29 Juni 1946 en de wet van 14 Februari 1948, betreffende de beteugeling van de inbreuken op de reglementering inzake 's lands bevoorrading.

Art. 4. — Onderhavig besluit treedt in werking de dag van zijn bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

V — ARBEID

Besluit van de Regent van 3 Maart 1948

Wet van 18 Juni 1930, betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood der bedienden. — Toekenning van een bijkomende toelage over het jaar 1947 aan de personen die bij het Toelagenfonds voor Bedienden een ouderdoms-, weduwe-, invaliditeits- of wezen-toelage genieten (Staatsblad, 12 Maart 1948, blz. 2015).

Besluit van de Regent van 5 Maart 1948

tot instelling van een Fonds voor Bestaanszekerheid voor de arbeiders van het scheepsherstellingsbedrijf der haven van Antwerpen (Staatsblad, 13 Maart 1948, blz. 2038).

Besluit van de Regent van 5 Maart 1948

tot wijziging van het besluit van de Regent van 9 September 1947 tot instelling van een « Fonds voor Bestaanszekerheid » voor de arbeiders van de kolenhandel van Antwerpen en omliggende (Staatsblad, 13 Maart 1948, blz. 2040).

Ministerieel besluit van 5 Maart 1948

betreffende het toekennen van sommige voordelen in speciën of in natura aan de werklozen in beroepsherscholing. — Wijziging van het ministerieel besluit van 20 December 1945 (Staatsblad, 18 Maart 1948, blz. 2187).

Besluit van de Regent van 8 Maart 1948

tot vaststelling van bijzondere toepassingsmodaliteiten van de besluitwet dd. 25 Februari 1947, betreffende het toekennen aan de arbeiders van loon voor tien feestdagen per jaar, voor verschillende nijverheidstakken (Staatsblad, 13 Maart 1948, blz. 2041).

Besluit van de Regent van 17 Maart 1948

houdende aanvulling van dat van 5 Januari 1948 tot vaststelling der bijdrage voor het dienstjaar 1947, te betalen door de bedrijfshoofden aan de wet van 24 Juli 1927, betreffende schadeloosstelling in zake beroepsziekten, onderworpen (Staatsblad, 26 Maart 1948, blz. 2451).

VI — BINNENLANDSE HANDEL

Besluit van 14 Februari 1948

houdende afschaffing van het besluit van 25 September 1946 betreffende de verdeling van aardappelpootgoed (Staatsblad, 4 Maart 1948, blz. 1766).

Ministerieel besluit van 20 Februari 1948

tot wijziging van het besluit dd. 27 December 1947 betreffende de spijshuizen (Staatsblad, 1-2 Maart 1948, blz. 1706).

Ministerieel besluit van 6 Maart 1948

houdende reglementering van de verkoop van benzine (Staatsblad, 14 Maart 1948, blz. 2070).

Ministerieel besluit van 10 Maart 1948

tot wijziging van het ministerieel besluit van 11 Februari 1948, betreffende de bijzondere voorwaarden voor het verlenen van vergunningen aan de kleinhandelaars in vleeswaren, aan de beenhouwers en aan de spekslagers (Staatsblad, 14 Maart 1948, blz. 2070).

Ministerieel besluit van 15 Maart 1948

tot wijziging van dat van 15 December 1947 houdende organisatie van de beroepsopleiding en -volmaking in de ambachten en neringen (Staatsblad, 20 Maart 1948, blz. 2260).

VIII — VERKEERSWEZEN

Ministerieel besluit van 10 December 1947

betreffende de sleeplonen toe te passen voor elk sleepcontract afgesloten door bemiddeling van de Belgische Sleepvaartgroepering. — Erratum (Staatsblad, 10 Maart 1948, blz. 1923).

Besluit van de Regent van 18 Maart 1948

Laad- en lostijd en bedrag van het liggeld in zake rivierbevrachting (Staatsblad, 26 Maart 1948, blz. 2453).

Ministerieel besluit van 18 Maart 1948

betreffende de algemene toepassingsvoorwaarden der vrachtenbarema's van de Dienst voor Regeling der Binnenvaart (Staatsblad, 26 Maart 1948, blz. 2455).

IX — PRIJZEN EN LONEN

Ministerieel besluit van 10 December 1947

betreffende de sleeplonen toe te passen voor elk sleepcontract afgesloten door bemiddeling van de Belgische Sleepvaartgroeping. — Erratum (Staatsblad, 10 Maart 1948, blz. 1923).

Ministerieel besluit van 31 December 1947

houdende wijziging der prijzen voor het vervoer van reizigers op de tram- en trolleybuslijnen (Staatsblad, 6 Maart 1948, blz. 1814).

Besluit van 7 Februari 1948

Buurtspoorwegen geconcedeerd aan de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen. — Prijzen te heffen voor het vervoer van reizigers (Staatsblad, 6 Maart 1948, blz. 1815).

Ministerieel besluit van 1 Maart 1948

houdende regeling van de prijs van de cyanamide (Staatsblad, 6 Maart 1948, blz. 1815).

Ministerieel besluit van 6 Maart 1948

houdende vaststelling van een kwaliteitstoelag op zekere brandstoffen, en houdende afschaffing van de overprijs op de eierkolen (Staatsblad, 8-9 Maart 1948, blz. 1889).

Ministerieel besluit van 9 Maart 1948

met betrekking tot de fabricatie en de prijs van zekere luxe-bieren (Staatsblad, 12 Maart 1948, blz. 2013).

Ministerieel besluit van 15 Maart 1948

betreffende de bons voor compensatievergoeding voor de maanden April-Mei 1948 (Staatsblad, 19 Maart 1948, blz. 2211).

Ministerieel besluit van 18 Maart 1948

houdende afschaffing en vervanging van de ministeriële besluiten van 13 Februari, 7 Maart en 3 Mei 1947, houdende vaststelling der maxima-prijzen voor de prestaties in de ververijen (Staatsblad, 27 Maart 1948, blz. 2485).

Ministerieel besluit van 19 Maart 1948

houdende wijziging der prijzen van zekere minerale vaste brandstoffen (Staatsblad, 20 Maart 1948, blz. 2262).

Besluit van de Regent van 22 Maart 1948

tot aanvulling van dat van 5 September 1947 houdende wijziging van deze van 22 Maart en 24 Juni 1947 houdende vaststelling van de toelagen in het kader van de politiek van tussenkomst in zake 's lands ravitaillering (Staatsblad, 29-30-31 Maart 1948, blz. 2563).

Krachtens dit besluit wordt er een bijkomende vergoeding van fr 1,50 toegekend per kilogram boter op wettelijke wijze samengesteld, vervaardigd door de zuivel-fabrieken in de loop van de periode van 1 Augustus tot en met 23 September 1947, voor zover ten minste 80 pCt. van de opgehaalde melk of het æquivalent in geval van verkrijging van room of gecombineerde leveringen, werkelijk gediend hebben tot de vervaardiging van de boter tijdens de hiervoren bedoelde periode.

Ministerieel besluit van 23 Maart 1948

houdende reglementering van de prijzen van bevroren vlees en van koopwaren bestemd voor veevoeding (Staatsblad, 29-30-31 Maart 1948, blz. 2562).

Ministerieel besluit van 23 Maart 1948

houdende reglementering van de prijs van sommige koopwaren, bestemd voor veevoeding (Staatsblad, 28 Maart 1948, blz. 2531).

Ministerieel besluit van 25 Maart 1948

houdende vaststelling der maxima-prijzen van de gerantsoeneerde zepen (Staatsblad, 28 Maart 1948, blz. 2530).

X — RANTSOENERING EN RAVITAILLERING

Besluit van 27 Februari 1948

houdende wijziging van het besluit van 20 Augustus 1947, waarbij het verbruik wordt beperkt van de banket- en bakkerijproducten andere dan het wettelijke brood (Staatsblad, 4 Maart 1948, blz. 1767).

Ministerieel besluit van 25 Maart 1948

houdende verbod van slachten van rundvee van 12 April tot 9 Mei 1948 (Staatsblad, 29-30-31 Maart 1948, blz. 2564).

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud, zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

I — RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELENINGEN (in pCt.)

TIJDVAK	OFFICIËLE RENTETARIEVEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË											CALL- GELD
	Disconto					Beleningen van en voorschotten op : (*)						
	Door de N.B.B. vooraf geveiseerde bankaccepten, geaccept. en documentaire wissels uit hoofde v. goederen- en uitvoer (1)	Bij de bank gedomicilleerde accepten en warrants	Bij de bank niet gedomicilleerde accepten	Niet geaccepteerde wissels	Promessen	Schatkiscertificaten met ten hoogste 120 dagen looptijd	Schatkiscertificaten met ten hoogste 8 maanden looptijd	Schatkiscertificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd	Schatkiscertificaten met een looptijd van meer dan 12 maanden	Vijfjarige Schatkiscertificaten (1941) 3 1/2 % en Schatkiscertif. ter regeling van Belgische financiële vorderingen op het buitenland	Andere overheidsfondsen	
1946 Jaargemiddelde	1,17	1,67	1,92	2,87	3,17	2,—	2,1875	2,375	3,17	3,59	3,17	0,58
1947 Jaargemiddelde	2,67	3,17	3,42	4,17	4,87	2,—	2,1875	2,375	4,67	4,67	4,67	1,08
1947 Februari	2,50	3,—	3,25	4,—	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	4,50	1,—
Maart	2,50	3,—	3,25	4,—	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	4,50	1,—
April	2,50	3,—	3,25	4,—	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	4,50	1,—
Mei	2,50	3,—	3,25	4,—	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	4,50	1,—
Juni	2,50	3,—	3,25	4,—	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	4,50	1,—
Juli	2,50	3,—	3,25	4,—	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	4,50	1,—
Augustus (van 28 af)	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
September	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
October	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
November	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
December	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
1948 Januari	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
Februari	3,— (2)	3,50(3)	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
Maart	3,— (2)	3,50(3)	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
April	3,— (2)	3,50(3)	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25

(1) Met ingang van 16 December 1946 worden de geaccepteerde of documentaire wissels uit hoofde van goederenimport of uitvoer in disconto genomen tegen de discontorente toepasselijk op de bij de bank gedomicilleerde accepten en warrants.

(2) Met ingang van 19 Februari 1948 alleen: geveiseerde bankaccepten uit hoofde van uitvoer.

(3) Met ingang van 19 Februari 1948 is dit percentage ook toepasselijk op de geveiseerde bankaccepten uit hoofde van invoer.

(*) Quotiteit van het voorschot in April 1948 :

Schatkiscertificaten op korte termijn	95 pCt.	Ander overheidspapier	80 pCt.
Tienjaarsobligaties (1940-1950)	90 pCt.	3 1/2 pCt. vijfjaars-schatkiscertificaten (besluit van 25 October 1941).	90 pCt.
3 1/2 pCt. Schatkiscertificaten met ten hoogste 15 jaar looptijd (1942)	90 pCt.	Schatkiscertificaten uitgegeven ter regeling van Belgische financiële vorderingen op het buitenland (besluit van 3 Februari 1942).	
3 1/2 pCt. Schatkiscertificaten met 5, 10 of 20 jaar looptijd (1943)	90 pCt.	Voorschot enkel ingewilligd in de door de Nationale Bank van België toegestane bijzondere gevallen.	
3 1/2 pCt. Schatkiscertificaten met 10 jaar looptijd (1944)	90 pCt.		
4 pCt. Schatkiscertificaten met 5 of 10 jaar looptijd (1947)	90 pCt.		

II — RENTESTANDEN VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOED TER ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

TIJDVAK	Banken — Depositoreningen (*)					Algemene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)			Nat. Maat. voor Krediet aan de Nijverheid
	zicht	15 dagen voor-opzegging	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot fr. 50.000 (1)	fr. 50.000 tot 100.000 (1)	boven fr. 100.000	
Jaargemiddelden :									
1946	0,50	0,81	1,01	1,27	1,53	3,—	1,50	0,50	2,—
1947	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,46
Maandgemiddelden :									
1947 Februari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Maart	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
April	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Mei	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Juli	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Augustus	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
September	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
October	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
November	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
December	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
1948 Januari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Februari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Maart	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
April	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)

(*) Gemiddelde van vier banken.

(1) Van 1 Juli 1946 tot 30 Juni 1947, bedroeg de depositorente pCt. tot fr 30.000 en 1,5 pCt. van fr 30.000 tot fr 100.000.

(2) Depositoreningen op één jaar en meer.

VALUTAMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN

I — NOTERING DER EDELE METALEN

9

TIJDVAK	GOUd				ZILVER			
	LONDEN sh. en d. per oz. fijn	NEW-YORK dollars per oz. fijn	BOMBAY		LONDEN d. per oz. fijn.	NEW-YORK cents per oz. fijn	BOMBAY	
			roupies en annas per Fine Tola	Omrkening in sh. en d. per oz. fijn			roupies en annas per 100 Fine Tola	Omrkening in pence per oz. fijn
1938 31 December	149/7 1/2	35			(1) 20,0825	42 3/4		
1946 31 December	172/3	35	102. 4	409/0	55,50	88 1/2	159. 4	76
1947 31 December	172/3	35	105. 2	420/6	45,—	74 5/8	170. 3	82
Maandgemiddelden :								
1947 Februari	172/3	35	105 0	420/0	44,47	72 1/4	156. 7	75
Maart	172/3	35	104. 0	416/0	47,08	77,34	163. 1	78
April	172/3	35	106. 2	424/6	45,83	76,63	169. 5	81
Mei	172/3	35	109.11	438/9	44,10	72,62	168. 4	81
Juni	172/3	35	113. 9	454/3	41,45	68,99	172. 1	83
Juli	172/3	35	110.14	443/6	38,84	63,57	171.15	83
Augustus	172/3	35	109.15	439/9	39,95	65,65	175.10	84
September	172/3	35	110. 3	440/9	42,73	70,55	167.13	81
October	172/3	35	102.13	411/3	43,37	71,62	158. 6	76
November	172/3	35	104.15	419/9	45,02	74,62	159. 7	77
December	172/3	35	105. 8	422/0	45,—	74,62	167. 7	80
1948 Januari	172/3	35	105.13	423/3	45,—	74,62	168. 8	81
Februari	172/3	35	106. 1	424/3	45,—	74,62	150. 1	72
Maart	172/3	35	110. 1	440/3	45,—	74,62	163. 8	78
April	172/3	35	115. 4	461/2	45,—	74,62	171. 1	82

(1) Notering per stand. oz.

N. B. — 1 oz. troy = 31,1035 gram; 1 tola = 11,6638 gram; 1 roupie = 16 annas; 1 roupie = 18 pence.

II — OFFICIËLE WISSELKOERSEN PER 30 APRIL 1948

vastgesteld door de Nationale Bank van België

krachtens besluit nr 6 genomen door de Ministerraad te Londen op 1 Mei 1944

(« Belgisch Staatsblad » van 5 September 1944, nr 22)

(in Belgische franken)

10

VALUTA	Contractuële koers	Transfers		Biljetten	
		Aankoopkoers	Verkoopkoers	Aankoopkoers	Verkoopkoers
1 pond sterling	176,625	176,50	176,75	175,85	176,80
1 U. S.-dollar	—	43,70	43,96	43,50	44,—
1 Canadese dollar	—	43,96	44,06	43,75	44,25
100 Franse franc	20,4427	20,41	20,48	20,20	20,55
100 Nederlandse gulden	1.652,—	1.650,—	1.654,—	1.635,—	1.662,—
100 Congolese frank	—	100,—	100,—	—	—
100 Luxemburgse frank	—	100,—	100,—	—	—
1 Zweedse kroon	12,1936	12,16	12,23	12,10	12,25
1 Zwitserse frank	10,1275	10,10	10,15	10,05	10,20
1 Deense kroon	9,1326	9,10	9,16	9,05	9,25
1 Noorweegse kroon	8,83125	8,80	8,85	8,75	8,90
100 escudos	176,625	175,75	177,60	175,—	178,—
100 Tsjechoslowaakse kroon	87,655	87,39	87,92	86,80	88,50
100 lira	—	Veranderlijke koers, om de tien dagen vastgesteld door het Ufficio Italiano dei Cambì.		—	—
100 pesetas	400,—	Toe te passen koers voor de stortingen in Bfr., op de rekening van het Instituto Español de Moneda Extranjera.		—	—

KAPITAALMARKT

I — NOTERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN — VERGELIJKENDE TABEL

14

AARD DER EFFECTIEN	Notering voor	NOTERING PER				
		1 Decemb. 1947	5 Januari 1948	2 Februari 1948	1 Maart 1948	1 April 1948
I. — Rechtstr. Belgische binnenl. Staatsschuld (Rente bij te rekenen).						
2 ½ pCt. Schuld	100,—	59,60	58,50	57,55	57,50	57,70
3 pCt. Schuld, 2 ^e reeks	100,—	86,15	86,50	87,—	87,70	87,20
3 ½ pCt. Schuld 1937	100,—	79,60	79,30	79,15	78,55	78,20
3 ½ pCt. Schuld 1943	100,—	74,—	74,60	74,25	73,55	73,40
Geunificeerde 4 pCt. Schuld	100,—	84,30	84,85	84,50	84,40	84,55
Bevrijdingslening, 4 % 1945	100,—	80,20	81,65	81,60	81,20	81,35
Tienjaarsobligaties (1940-1950), 4 pCt.	100,—	100,30	100,25	100,35	100,35	100,10
Vijftienjaars- (ten hoogste) schatkijscertificaten, 3 ½ pCt., 1942	100,—	101,20	101,40	101,45	101,15	101,25
Vijf-, tien- twintigjaarschatskijscertificaten, 3 ½ pCt., 1943	100,—	100,75	100,90	100,40	100,25	100,40
Tienjaarschatskijscertificaten, 3 ½ pCt., 1944	100,—	94,40	94,70	94,70	94,70	94,65
Vijf- of tienjaarschatskijscertificaten, 4 %, 1947	100,—	98,30	98,30	98,25	98,35	98,15
4 pCt. Lotenlening van 1933	1.050,—	1.005,—	1.018,—	1.023,—	1.042,—	1.031,—
Lotenlening 1938 (3 ½ pCt. tot 1947; daarna 4 pCt.)	500,—	464,—	471,—	473,—	476,—	471,—
Lotenlen. 1938 (3 pCt. tot 1946; 3 ½ pCt. van 1946 tot 1951; daarna 4 pCt.)	1.000,—	855,—	848,—	852,—	856,—	842,—
II. — Indirecte Staatsschuld en door de Staat gewaarborgde schuld (Rente bij te rekenen).						
4 pCt. Lotenlening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	495,—	497,—	500,—	534,—	501,—
2 pCt. Lening tot Wederopbouw 1 ^{ste} trim. 1947	1.000,—	—	—	1.004,—	1.005,—	1.002,—
6 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maatsch. van Belg. Spoorw. (Zwits. schijf) ..	500,—	584,—	587,—	578,—	587,—	578,—
6 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maatschappij van Belgische Spoorw. (Ned. schijf)	500,—	575,—	565,—	574,—	581,—	568,—
4 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maatschappij van Belgische Spoorw. (Belg. schijf)	500,—	471,—	489,—	465,—	467,—	468,—
(*) 3 pCt. Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, coup. Januari-Juli ..	100,—	72,30	72,45	72,20	71,90	71,—
3 ½ pCt. Beheer van Telegraaf en Telefoon, 1943	100,—	75,80	75,40	75,25	75,10	75,20
III. — Rechtstreekse Koloniale Schuld.						
Renteloos : Belgisch Congo, Lotenlening 1888	100,—	265,—	255,—	253,—	257,—	252,—
Rij te rekenen rente :						
3 pCt. Koloniale Schuld 1904	100,—	76,—	89,—	75,—	74,75	74,40
4 pCt. Koloniale Schuld 1936	100,—	85,30	85,70	86,20	86,60	87,70
(*) 3 ½ pCt. Koloniale Schuld 1937	100,—	79,60	79,30	79,20	79,—	79,10

(*) In de regel zijn de coupons der leningen belastvrij; de coupons waarop 2 pCt. belasting wordt betaald, zijn met een sterretje getekend.

II — MAANDINDEXCIJFERS DER NOTERINGEN TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN

15

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

DATUM	Algemeen indexcijfer	Verzekeringsmaats., banken, beleggingsmaats.	Onroerende en hypoth. ondern. Hotelbedrijven	Tranwegen en buurtspoorwegen	Trusts v. tramwegen en electriciteitsondern.	Gas- en electriciteitsondernemingen	Metaalindustrieën	Zink- en loodbedrijven, mijnen	Chemicaliën	Steenkolennijn en cokesoovens	Spiegelglasfabrieken	Glasfabrieken	Bouwbedrijf	Textiel- en zijdenijverheid	Koloniale ondernemingen	Voeding	Diversen
-------	----------------------	--	--	------------------------------	--	-------------------------------------	-------------------	--------------------------------	-------------	-------------------------------	----------------------	---------------	-------------	-----------------------------	-------------------------	---------	----------

Indexcijfers t.o.v. de noteringen der voorgaande maand

1948 1 Maart	104	102	97	94	107	101	102	114	102	97	93	95	108	106	110	107	111
1 April	95	92	95	94	83	95	93	87	94	96	91	89	92	93	99	88	94

Indexcijfers t.o.v. de periode 1936 tot 1938 = 100

1947 3 Februari ..	211	175	255	115	123	128	213	145	244	206	186	364	313	315	308	263	
3 Maart	199	169	247	110	112	120	200	135	240	192	187	351	307	313	286	253	
1 April	192	161	229	103	113	118	190	122	223	173	171	332	290	304	283	238	
2 Mei	194	165	228	102	113	121	194	139	225	180	160	327	286	308	287	237	
2 Juni	166	144	199	93	96	107	171	122	194	157	142	272	243	259	237	205	205
1 Juli	162	140	193	91	99	106	167	124	181	142	140	256	232	251	233	191	200
1 Augustus ...	164	143	184	92	98	102	171	117	195	148	129	244	221	245	240	190	196
1 September ..	170	148	187	89	96	103	179	118	198	144	133	254	245	258	257	190	199
1 October ...	165	147	185	87	93	103	174	110	187	136	133	238	231	250	253	182	193
3 November ..	181	143	174	85	84	102	168	101	191	138	123	217	218	235	252	181	184
1 December ..	151	133	169	76	82	100	161	100	168	125	116	200	188	222	239	169	160
1948 5 Januari ...	155	135	164	78	80	99	165	102	184	132	114	196	185	222	242	165	157
2 Februari ...	170	149	174	90	99	110	186	113	198	138	139	228	196	245	262	169	168
1 Maart	176	152	169	85	106	111	190	129	202	134	129	216	212	260	288	180	186
1 April	167	140	160	80	88	105	177	112	190	129	118	192	194	241	286	159	174

III — OMZET TER BEURZE VAN BRUSSEL

Bron : Bulletin mensuel des statistiques publié par la Commission de la Bourse de Bruxelles.

15

TIJDVAK	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandelen		Totaal	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)
1946.....	245	253	234	6.300	11.145	6.553	11.379
1947.....	246	191	172	4.112	4.988	4.303	5.160
1947 Februari.....	20	16	14	331	504	347	518
Maart.....	20	18	16	377	554	395	570
April.....	20	16	15	327	443	343	458
Mei.....	18	14	12	264	345	278	357
Juni.....	21	16	14	364	410	380	424
Juli.....	22	15	14	339	325	354	339
Augustus.....	20	13	11	357	415	370	426
September.....	22	16	14	335	358	351	372
October.....	23	16	15	403	402	419	417
November.....	18	13	12	293	295	306	307
December.....	21	17	15	348	330	365	345
1948 Januari.....	20	18	16	398	406	416	422
Februari.....	20	19	17	719	814	738	831
Maart.....	21	20	18	691	802	711	820
April.....	22	19	17	578	590	597	607

IV — NOTERING EN RENDEMENT VAN DE VOORNAAMSTE OBLIGATIETYPEN

16

DATUM	TOONAANGEVENDE TYPEN								OBLIGATIES VAN MAATSCHAPPIJEN Allerlei typen	
	Koers				Rendement (t. o. v. de koers alleen)				Gemiddelde beurswaarde	Gemiddeld netto-rendement
	I	II	III	IV	I	II	III	IV		
	Geünific. Schuld 4 pCt.	Koloniale Schuld 1936 4 pCt.	Provinc., steden en gemeenten 4 pCt. (1)	Nijverheids- en handels- ondernemingen 4 pCt. (1) 4½ pCt. (1)	Geünific. Schuld 4 pCt.	Koloniale Schuld 1936 4 pCt.	Provinc., steden en gemeenten 4 pCt. (1)	Nijverheids- en handels- ondernemingen 4 pCt. (1) 4½ pCt. (1)	(1)	(1)
1947 3 Februari.....	91,15	91,—	92,18	89,81 98,50	4,39	4,40	4,36	4,45 4,57	95,23	4,54
3 Maart.....	91,40	91,40	91,98	89,86 98,51	4,38	4,38	4,35	4,45 4,57	95,20	4,54
1 April.....	91,55	91,55	92,36	90,43 98,50	4,37	4,37	4,33	4,42 4,57	95,57	4,53
2 Mei.....	92,—	91,85	92,32	89,82 98,34	4,35	4,35	4,33	4,45 4,57	95,09	4,54
2 Juni.....	92,35	92,15	92,19	88,48 97,31	4,33	4,34	4,34	4,52 4,62	93,98	4,60
1 Juli.....	92,45	92,40	91,54	88,99 96,39	4,33	4,33	4,37	4,49 4,67	93,57	4,62
1 Augustus.....	92,35	92,40	91,38	86,80 97,69	4,33	4,33	4,38	4,61 4,60	94,05	4,60
1 September.....	91,25	92,45	91,01	87,56 98,20	4,38	4,33	4,40	4,57 4,68	94,42	4,58
1 October.....	88,—	89,60	89,84	86,77 97,35	4,55	4,46	4,46	4,61 4,62	93,53	4,63
3 November.....	85,45	86,30	89,03	85,96 94,54	4,68	4,63	4,50	4,65 4,76	91,78	4,71
1 December.....	84,30	85,30	88,45	85,78 93,23	4,74	4,69	4,53	4,66 4,68	90,34	4,79
1948 5 Januari.....	84,85	85,70	87,94	85,27 92,97	4,71	4,67	4,55	4,69 4,84	90,50	4,78
2 Februari.....	84,50	86,20	v 86,29	v 85,51 v 93,29	4,73	4,64	v 4,63	v 4,68 v 4,82	v 92,05	v 4,82
1 Maart.....	84,40	86,60	v 85,96	v 86,55 v 93,65	4,74	4,62	v 4,65	v 4,62 v 4,81	v 92,50	v 4,80
1 April.....	84,55	87,70	v 85,77	v 84,62 v 93,02	4,73	4,56	v 4,66	v 4,73 v 4,84	v 91,50	v 4,86

N. B. — Voor de samenstelling: zie Maartnummer 1939, op blz. 193.

(1) De cijfers werden gewijzigd van Februari 1947 tot Januari 1948 volgens de gedetailleerde berekeningen gedaan op 5 Januari 1948.

V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLESE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN (*)

Retrospectief overzicht

(duizenden franken)

TIJDVAK	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN						KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamloze vennootschappen) (Commandit. vennootschappen op aandelen) (Personenvennootsch. met beperkte aanspraak.)			
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nomin. waarde
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde				
1945.....	870	749.335	512.803	1.542	423.196	382.670	279	1.307.065	602.026	482.024
1946.....	1.372	1.900.554	1.388.573	2.096	623.881	560.783	651	3.595.613	3.195.352	2.587.184
1947.....	1.366	1.377.114	1.183.493	1.553	537.550	502.369	750	5.998.629	6.599.616	(6) 6.022.826
1946 December.....	189	245.563	201.397	208	62.725	57.313	126	861.488	841.011	823.151
(*) 1947 Januari.....	116	175.043	151.507	139	39.280	37.257	56	630.747	409.567	281.023
Februari.....	111	95.110	66.235	166	42.347	41.098	42	183.474	253.755	215.392
Maart.....	112	140.056	124.485	166	53.376	49.715	68	1.205.261	1.805.035	1.430.239
April.....	119	94.234	85.598	144	43.642	41.946	68	362.060	170.822	127.919
Mei.....	93	123.825	81.029	112	35.099	31.794	70	396.377	291.438	220.123
Juni.....	104	88.369	78.045	95	42.207	37.132	67	672.047	881.768	563.847
Juli.....	110	101.313	89.767	121	32.789	30.500	59	222.126	450.655	371.412
Augustus.....	67	54.310	45.287	85	22.488	20.390	32	54.200	53.486	40.335
September.....	83	52.130	44.695	115	41.230	35.567	67	1.498.388	1.062.655	1.009.721
October.....	114	118.431	105.287	125	41.068	37.717	43	148.660	222.215	173.137
November.....	107	116.248	88.254	98	32.603	31.251	49	161.621	256.900	143.509
December.....	230	218.045	204.704	187	111.421	108.002	129	403.668	741.272	537.461
1948 Januari.....	108	192.420	131.946	132	51.375	50.241	40	1.388.764	2.432.807	2.384.675
Februari.....	94	338.576	127.223	116	49.869	48.748	41	382.470	344.735	331.822

TIJDVAK	OBLIGATIE-UITGIFFEN		Gezamen- lijke uitgiften	UITGIFTE- PREMIËN (1)	STORTINGEN ANDERE DAN IN GELD		UITGIFFEN bestemd voor aflossing van oude leningen (4)	Netto- uitgiften (5)
	Aantal	Nominaal bedrag			Nominaal bedrag	Inbreng in natura (2)		
1945.....	30	1.093.840	2.869.297	140.699	647.526	17.065	11.989	1.935.456
1946.....	41	880.800	6.600.587	156.550	1.312.739	1.122.416	14.008	3.125.727
1947.....	55	(6) 1.483.700	(6) 9.897.980	47.079	1.156.511	3.559.775	—	(6) 4.503.181
1946 December.....	5	89.500	1.238.799	4.278	273.113	596.377	—	306.649
(*) 1947 Januari.....	3	150.000	773.890	—	134.544	33.635	—	451.604
Februari.....	5	256.000	647.212	5.073	59.187	143.591	—	381.020
Maart.....	3	34.000	2.032.517	25.128	142.015	940.308	—	581.248
April.....	2	22.500	331.198	756	67.841	63.721	—	147.157
Mei.....	6	100.000	550.360	4.030	71.389	99.193	—	266.394
Juni.....	3	174.000	1.186.344	621	65.232	440.075	—	348.338
Juli.....	3	20.000	604.757	5.278	83.219	300.623	—	133.115
Augustus.....	7	106.000	236.284	4.205	43.680	15.904	—	156.833
September.....	2	22.500	1.178.515	—	58.078	936.022	—	118.383
October.....	6	237.500	819.214	200	75.097	119.810	—	359.534
November.....	2	150.000	555.751	150	80.805	82.460	—	247.899
December.....	5	38.000	1.108.738	1.638	275.424	384.433	—	229.948
1948 Januari.....	5	78.800	2.755.402	70	97.313	2.269.730	—	278.689
Februari.....	2	160.000	893.180	—	92.403	267.460	—	307.930

(1) In de gestorte bedragen niet begrepen.

(2) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.

(3) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

(4) In de kapitaalsverhogingen en de obligatieuitgiften begrepen.

(5) Omvatten de volgestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiften, de uitgiftepremiën, verminderd met de stortingen andere dan in geld en de emissies tot terugbetaling van vroegere leningen.

(6) Wegens verbetering der cijfers, is het jaarbedrag groter dan het totaal der overeenstemmende twaalf maandbedragen.

(*) Sedert Januari 1947, werden de gegevens van deze tabel ons verstrekt door het Nationaal Instituut voor de Statistiek.

V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLESE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Detail der emissies

(duizenden franken)

17

FEBRUARI 1948

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

299

BEDRIJFSKLASSE	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1)						KAPITAALSVERHOOGINGEN (naamloze vennootschap.) (command. vennoot. op aand.) (personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)			OBLIGATIE-UITGIFTEN			STORTINGEN ANDERE DAN IN SPECIE				ONTBINDINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1) (naamlooze) (commandit. op aand.) (personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)				KAPITAALS-VERBINDINGEN (naamloze vennoot.) (com. ven. op aandeel. (personenvennoot. m. beperk. aansprak.)			
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nomin. verhoging	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	waarvan conversie-leningen	Inbreng in natura		Bijvoeging van reserves (in de kapitaalsverhogingen begrepen)	Liquidaties		Samensmeltingen		Aantal	Bedrag		
	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde								Oprichtingen van vennootsch.	Kapitaalsverhogingen		Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag				
													naamloze en commanditaire op aandelen	personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid										
Banken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verzekeringen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Financiële- en immobielverrichting.	6	10.000	9.200	2	2.050	2.050	4	97.500	35.500	35.500	—	—	—	—	7.100	1.690	500	1.500	7	3.352	1	3.500	—	—
Kleinhandel	2	1.100	1.100	18	3.640	3.504	4	11.290	11.360	3.360	—	—	—	—	605	1.849	—	850	6	639	—	—	—	—
Groothandel en buitenl. handel	24	12.759	12.429	33	11.008	10.855	6	11.085	14.615	13.815	—	—	—	—	6.715	7.736	—	150	4	535	—	—	—	—
Metaalverwerkende nijverheid	8	228.735	66.664	3	647	647	2	280	1.220	1.220	—	—	—	—	25.490	200	—	—	2	570	—	—	—	—
IJzer- en staalvoortbrengende nijverh.	1	300	300	—	—	—	2	154.000	19.000	19.000	1	150.000	—	—	120	—	—	15.000	—	—	—	—	—	—
Non-ferro metaalnijverheid	2	1.100	928	—	—	—	2	7.160	3.200	3.200	—	—	—	—	785	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Textielnijverheid	8	50.450	11.530	5	1.848	1.848	5	77.850	235.350	235.150	—	—	—	—	1.027	1.321	—	234.000	3	600	—	—	—	—
Voedingsnijverheid	1	2.000	2.000	5	15.473	15.473	2	13.400	14.460	14.460	1	10.000	—	—	1.850	15.212	—	14.460	3	300	—	2	20.70	—
Houtnijverheid	4	1.475	1.475	4	2.390	2.390	1	1.000	1.500	300	—	—	—	—	868	1.707	—	—	1	100	—	—	—	—
Scheikundige nijverheid	9	7.762	4.627	3	1.300	500	2	3.500	2.525	1.362	—	—	—	—	816	—	—	—	2	350	—	—	—	—
Glasnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	2	1.500	1.500	1	700	700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	575	—	—	—	—	—	—	—	—
Papiernijv. en grafische bedrijven ..	2	1.100	1.100	3	650	650	—	—	—	—	—	—	—	—	1.090	47	—	—	1	600	—	—	—	—
Verkeer	4	3.975	3.455	1	2.878	2.878	1	50	500	500	—	—	—	—	2.310	1.734	—	—	4	3.566	—	—	—	—
Toerisme	2	1.500	1.100	4	626	626	1	100	75	75	—	—	—	—	1.000	240	—	—	—	—	—	1	100	—
Tussenhandel	4	1.525	1.481	3	620	610	—	—	—	—	—	—	—	—	658	490	—	—	1	400	—	—	—	—
Oude en afvalgoederen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bouwbedrijf	2	650	650	6	1.205	1.205	3	2.100	2.150	1.950	—	—	—	—	314	1.005	—	1.500	1	50	—	—	—	—
Kolennijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kleinnijverheid	—	—	—	1	400	400	1	700	200	200	—	—	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—
Cement- en aanverwante nijverheden	1	250	90	—	—	—	1	750	2.250	900	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Groeven	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalknijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keramische nijverheid	—	—	—	1	600	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tabaksnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diamantnijverheid	1	250	250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	1	350	265	4	775	752	1	50	50	50	—	—	—	—	180	642	—	—	2	270	—	—	—	—
Film, schouwburgen	1	1.290	1.290	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.284	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ambachtswezen	5	3.700	2.984	9	2.600	2.600	1	30	30	30	—	—	—	—	1.775	1.168	—	—	3	280	—	—	—	—
Landb., tuinb., visserij, veeteelt ..	1	6.000	2.000	1	100	100	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000	100	—	—	1	500	—	—	—	—
Diversen (niet genoemd)	3	805	805	3	360	360	2	1.625	750	750	—	—	—	—	—	250	500	—	1	750	—	—	—	—
TOTALEN	94	338.576	127.223	116	49.869	48.748	41	382.470	344.735	331.822	2	160.000	—	—	55.037	36.366	1.000	267.460	42	12.862	1	3.500	3	20.800

(1) Coöperatieven : 28 vennootschappen opgericht met een minimumkapitaal van fr 1.536.000; 2 vennootschappen ontbonden met een minimumkapitaal van fr 38.600.

V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLESE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Ingedeeld naar de ligging en naar de belangrijkheid van het nominaal uitgegeven of vernietigd kapitaal

17

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(duizenden franken)

FEBRUARI 1948

OMSCHRIJVING	OPRICHTING. VAN VENNOOTSCH.						KAPITAALSVERHOOGINGEN. (naamloze vennootsch.) (command. vennootsch. op aandelen) (personenvenn. met beperkte aansprakelijk- heid)			OBLIGATIE- UITGIFTEN		UITGIFTREMËN (in de gestorte bedragen niet begrepen)	STORTINGEN ANDERE DAN IN SPECIE		ONTBIN- DINGEN		KAPITAALSVERMINDERINGEN Bedrag	
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvenn. met beperkte aansprakelijk- heid			Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag		waaraan conversie- leningen	Inbreng in natura (1)	Bijvoeging van reserves (2)	Liquidaties		Samensmeltingen
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde												

1 — Naar hun geographische ligging

België	92	284.576	115.623	116	49.868	48.748	40	310.470	116.735	103.822	2	160.000	—	—	91.403	39.460	10.862	3.500	20.800
België en buitenl. Belgisch Congo ..	2	54.000	11.600	—	—	—	1	72.000	228.000	228.000	—	—	—	—	1.000	228.000	2.000	—	—
TOTAAL...	94	338.576	127.223	116	49.868	48.748	41	382.470	344.735	331.822	2	160.000	—	—	92.403	267.460	12.862	3.500	20.800

2 — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 mill. en minder.	78	32.386	28.468	111	27.550	26.430	23	46.285	9.060	8.260	—	—	—	—	29.845	1.000	7.862	—	100
van 1 tot 5 mill.	13	27.190	23.670	4	7.975	7.975	9	61.750	21.750	17.637	—	—	—	—	24.109	3.000	5.000	3.500	—
van 5 tot 10 mill.	1	6.000	2.000	—	—	—	6	27.435	45.925	37.925	1	10.000	—	—	1.000	20.460	—	—	5.100
van 10 tot 20 mill.	—	—	—	1	14.343	14.343	1	150.000	15.000	15.000	—	—	—	—	14.343	15.000	—	—	15.600
van 20 tot 50 mill.	1	48.000	9.600	—	—	—	1	25.000	25.000	25.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
van 50 tot 100 mill.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
meer dan 100 mill.	1	225.000	63.485	—	—	—	1	72.000	228.000	228.000	1	150.000	—	—	23.106	228.000	—	—	—
TOTAAL...	94	338.576	127.223	116	49.868	48.748	41	382.470	344.735	331.822	2	160.000	—	—	92.403	267.460	12.862	3.500	20.800

- (1) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.
(2) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

VI — LENINGEN UITGE-
GEGEN DOOR DE OVER-
HEID EN DOOR INSTELL.
V. OPENBAAR NUT (1)

(Leningen op lange en halflange
termijn door openbare uitgifte
geplaatst.)

TIJDVAK	in België	in het buitenland
	millioenen franken	millioenen
1946.....	65.629	\$ Can. 34 \$ U.S. 100
1947.....	10.058	Zw. fr. 100 U.S. \$ 9
1947 Juni	3.558	Can. \$ 10
Juli	—	—
Augustus ..	—	—
September ..	—	—
October ..	—	Can. \$ 1
November..	500	Can. \$ 2
December ..	3.745	Can. \$ 1 U.S. \$ 9 Zw. fr. 50
1948 Januari	830	—
Februari...	50	—
Maart	—	U.S. \$ 50
April	—	—

VII — BANKOPERATIES
VAN HET GEMEENTEKREDIET

(Voorschotten en terugbetalingen op leningen
aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen
van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

TIJDVAK	BUITENGEWONE UITGAVEN		GEWONE UITGAVEN	
	Uit rekening genomen	Netto terugbetaald	Netto- voorschotten	Netto terugbetaald
	(duizenden franken)			
1946.....	1.154.595	678.381	1.208.349	896.085
1947.....	1.673.082	377.541	1.433.740	2.297.206 (3)
1947 Januari ..	97.251	122.185	161.848	219.904
Februari ..	93.598	51.292	228.325	293.099
Maart ..	88.149	13.654	181.642	132.131
April ..	78.093	47.593	82.904	145.781
Mei	60.192	60.458	96.208	45.973
Juni	96.836	3.165	40.960	188.854
Juli	121.485	3.455	50.707	53.070
Augustus..	166.344	4.071	88.369	21.422
Septemb..	191.600	3.285	96.207	17.780
October ..	176.314	21.240	121.874	53.715
November	170.299	4.696	105.000	45.768
December	332.921	42.447	179.696	1.079.709 (3)
1948 Januari ..	197.865	10.145	261.627	— (4)
Februari ..	124.337	7.273	404.439	—
Maart	153.381	1.122.367	556.020	—
April	214.090	6.762	329.102	—

VIII — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN (2)

TIJDVAK	Bedrag naar de goedge- inschrijvings- rechten
	(duizenden franken)
1946 Maandgemid. ...	648.151
1947 Maandgemid. ...	742.080
1947 Januari	701.445
Februari	617.267
Maart	707.193
April	680.214
Mei	735.505
Juni	768.137
Juli	877.473
Augustus	720.272
September	781.782
October	866.651
November	683.075
December	765.951
1948 Januari	804.628
Februari	721.803
Maart	790.928
April	870.755

- (1) Leningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz.
(2) Incl. de hernieuwingen aan het einde van het vijftiende jaar; deze belopen ongeveer 1 pCt. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheeken.
(3) Incl. eenvoudige overboekingen op interne rekeningen ten belope van fr 949 miljoen.
(4) De terugbetalingen op credietopeningen voor gewone uitgaven kunnen niet meer afzonderlijk worden opgegeven daar zij samen met de verrichtingen op andere gemeentelijke rekeningen-courant werden geboekt.

RIJKSFINANCIËN

OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN

26

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar

(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron: Belgisch Staatsblad.

TIJDVAK	Directe belastingen	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Globale ontvangsten van het tijdvak	Globale geaccumuleerde ontvangsten van Januari tot en met de aangedulde maand
1946.....	13.014	7.115	16.542	36.671	—
1947.....	16.512	9.898	20.047	46.457	—
1947 Februari	1.171	788	1.360	3.319	7.672
Maart	1.399	758	1.718	3.875	11.547
April	1.326	754	1.585	3.665	15.211
Mei	1.350	720	1.524	3.594	18.805
Juni	1.239	761	1.518	3.518	22.322
Juli	1.484	812	1.603	3.899	26.221
Augustus	1.756	820	1.494	4.070	30.291
September	1.289	867	1.877	4.033	34.324
October	1.142	1.030	1.884	4.056	38.380
November	1.166	812	1.714	3.692	42.072
December	1.385	977	2.021	4.383	46.455
1948 Januari	2.041	962	1.626	4.629	4.629
Februari	1.292	828	1.609	3.729	8.358
Maart	1.437	872	1.909	4.218	12.576
April	2.076	1.027	1.856	4.959	17.535

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1947 en 1948 vóór 30 April 1948 geïnd

(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron: Belgisch Staatsblad.

	BEGROTINGSJAAR 1947 (1)		BEGROTINGSJAAR 1948		APRIL 1948
	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1948
I. Directe belastingen	13.103	16.819	4.313	3.662	2.076
II. Douanen en accijnzen	9.895	6.367	3.575	3.359	1.026
waarvan douanen	3.701	2.300	1.074	920	307
accijnzen	5.170	4.000	2.315	2.481	667
bijzondere verbruikstaxes	939		166		47
III. Registratie	20.048	13.205	6.990	7.256	1.855
waarvan registratie	1.516	1.200	581	522	147
erfenissen	984	900	294	264	71
zegel en gelijkgest. taxes	17.330	11.000	6.026	6.400	1.612
Totaal	43.046	36.391	14.878	14.277	4.957
Verschil t.o.v. de budgetaire ramingen.	+ 6.655		+ 601		

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingsoort zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

(1) Het dienstjaar 1947 werd afgesloten op 31 Maart 1948.

INKOMEN EN SPAREN

I — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOZE VENNOOTSCHAPPEN

Betaalbaar gestelde dividenden in obligatiecoupons in Februari 1948

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

BEDRIJFSKLASSE	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-UITSLAGEN		Bruto- winst uitbetaald	Obligatio- schuld (1)	Bruto- obligatio- coupons (2)
	opge- telde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			

A — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België

Bankwezen	1	1	—	10.000	620	475	—	275	1.550	57
Verzekeringen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Financiële en immobiliaire verrichtingen	34	22	12	934.134	1.153.881	137.214	1.461	118.473	346.706	10.939
Kleinhandel	4	4	—	2.086	2.750	3.082	—	1.000	57.462	2.404
Groothandel en buitenlandse handel	21	17	4	20.879	8.402	10.634	126	6.088	—	—
Metaalverwerkende nijverheid	9	6	3	15.660	163.183	117.704	158	128.353	51.329	2.070
IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	142.692	5.814
Non-ferro metaalnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	268	16
Textielnijverheid	18	16	2	20.635	69.300	8.053	678	1.329	47.480	2.024
Voedingsnijverheid	15	11	4	140.663	96.211	11.357	8.663	4.826	4.000	200
Houtnijverheid	1	1	—	1.750	—	131	—	—	—	—
Scheikundige nijverheid	6	4	2	10.550	27.111	2.042	334	120	11.336	538
Glasnijverheid	2	2	—	34.260	6.467	768	—	—	—	—
Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	377.684	16.996
Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	1	1	—	900	3.933	6	—	—	16	1
Papierenijverheid en grafische bedrijven	2	2	—	10.150	13.867	2.210	—	1.552	—	—
Verkeer	3	2	1	4.342	7	80	61	—	1.347	54
Toerisme	11	6	5	10.938	4.808	2.317	889	1.280	—	—
Tussenhandel	4	2	2	550	340	60	6	15	—	—
Oude en afvalgoederen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bouwbedrijf	3	—	3	2.625	4.058	—	67	—	—	—
Kolennijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	8.119	331
Kleinnijverheid	3	3	—	3.250	1.842	553	—	—	—	—
Cement- en aanverwante nijverheden	1	1	—	600	838	153	—	—	—	—
Groeven	1	1	—	640	2.867	133	—	—	326	20
Kalknijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keramische nijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tabaksnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diamantnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	—	—	—	—	—	—	—	—	250	10
Film, schouwburg	3	—	3	4.900	1.169	—	660	—	—	—
Ambachtswezen	1	1	—	200	49	123	—	17	—	—
Landbouw, tuinbouw, visserij, veeteelt	8	6	2	1.983	1.453	1.005	582	1.007	—	—
Diversen (niet genoemd)	1	1	—	600	329	3	—	—	—	—
TOTAAL...	153	110	43	1.232.295	1.555.355	298.103	13.685	264.335	1.050.565	41.474

B — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo

Banken en financiële vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Handelsvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nijverheidsvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landbouwvennootschappen	2	2	—	21.000	7.072	3.065	—	1.328	—	—
Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	100
Gemengd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	2	2	—	21.000	7.072	3.065	—	1.328	2.000	100

C — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland

Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Plantages, koloniale vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse vennootschappen	3	3	—	8.102	15.344	2.463	—	719	—	—
TOTAAL...	3	3	—	8.102	15.344	2.463	—	719	—	—
Algemeen totaal...	158	115	43	1.261.397	1.577.771	303.631	13.685	266.382	1.052.565	41.574

(1) De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen

(2) Daarenboven werd er gedurende de maand Februari 1948 betaalbaar gesteld:

(duizenden franken)	
Coupons van directe Staatsleningen	314.512
Coupons van leningen van de Kolonie	735
Coupons van leningen van provinciën en gemeenten	22.241
Coupons van verscheidene leningen	34.726
	372.214

Coupons van buitenlandse Staatsleningen

Retrospectief overzicht

Tijdvak	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-RESULTAAT		Betaalbaar gesteld bruto- dividend	Obligatie- schuld (1)	Bruto- obligatie- coupons
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
	(duizenden franken)									
1946.....	7.256	5.710	1.546	47.341.519	20.117.472	5.858.637	635.190	2.219.913	8.741.165	358.065
1947 (2).....	7.244	5.674	1.570	53.810.780	41.096.828	9.324.500	578.053	4.318.935	12.605.344	429.644
1946 December.....	176	146	30	2.024.426	858.158	344.381	28.155	119.430	678.174	28.366
(*) 1947 Januari.....	68	57	11	333.239	284.816	60.601	14.653	24.546	1.115.750	47.735
Februari.....	146	119	27	588.308	669.916	84.932	4.386	23.904	684.821	24.862
Maart.....	1.288	1.015	273	6.366.637	3.335.568	1.006.596	57.493	424.632	599.493	24.287
April.....	1.583	1.262	321	10.398.966	6.794.481	1.631.125	143.671	786.812	840.160	33.616
Mei.....	1.110	870	240	8.154.890	6.638.368	1.267.244	78.006	477.765	494.987	19.283
Juni.....	510	406	104	5.389.713	2.917.149	891.494	35.064	270.377	755.078	31.040
Juli.....	339	274	65	5.828.406	3.834.771	1.450.802	30.563	938.311	1.122.018	49.141
Augustus.....	118	91	27	472.217	266.121	75.065		32.994	712.858	28.054
September.....	220	167	53	1.187.768	446.694	236.520	8.445	102.464	900.305	36.273
October.....	458	370	88	5.868.875	6.532.812	1.207.513	41.721	475.411	769.689	30.987
November.....	218	160	58	4.783.787	6.905.804	624.522	29.282	340.905	453.171	18.071
December.....	217	169	48	2.491.547	1.633.538	406.196	9.672	194.417	793.606	33.244
1948 Januari.....	85	63	22	534.089	740.088	70.433	10.004	24.757	1.402.472	58.522
Februari.....	158	115	43	1.261.397	1.677.771	303.631	13.685	266.382	1.052.565	41.574

(1) Voor de maandelijkse resultaten, slaan de in aanmerking genomen leningen op andere vennootschappen dan deze waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

(2) Definitieve gegevens. Het totaalbedrag van de twaalf maanden stemt niet overeen met het jaarcijfer daar hierin vennootschappen begrepen zijn die hun balans met vertraging publiceren.

(*) Met ingang van 1947 is de statistiek opgemaakt door het Nationaal Instituut voor de Statistiek.

II — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

a) Inlagen op particuliere spaarboekjes (Netto-spaarbedrag)

(duizenden franken)

TIJDVAK	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het eind van het tijdvak	Aantal spaarboekjes einde jaar
1945.....	3.865.396	2.049.814	1.815.582	17.922.760 (2)	6.316.307
1946.....	5.213.362	3.828.539	1.384.823	20.646.788 (3)	
1947 Februari.....	152.719	442.329	310.390	21.475.208	
Maart.....	685.649	391.921	293.728	21.768.936	
April.....	628.403	434.794	193.609	21.962.545	
Mei.....	466.031	425.315	40.716	22.003.261	
Juni.....	524.907	461.430	63.477	22.066.738	
Juli.....	598.445	480.587	117.858	22.184.596	
Augustus.....	545.604	386.402	159.102	22.343.698	
September.....	580.403	365.848	214.505	22.558.203	
October.....	647.343	389.953	257.390	22.815.593	
November.....	556.266	341.954	214.312	23.029.905	
December.....	658.173	548.051	110.122	23.773.027 (1)	
1948 Januari.....	821.221	376.106	445.115	24.243.060	
Februari.....	761.778	400.513	361.265	24.608.376	
Maart.....	864.711	522.958	341.753	24.954.414	
April.....	825.433	506.474	318.959	25.273.373	

(1) Incl. de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar.

(2) Incl. de gekapitaliseerde rente doch excl. de Muntsaneringslening en de belasting op het kapitaal.

(3) Incl. de gekapitaliseerde rente en de rente op de obligaties van de Muntsaneringslening, alsmede het bedrag van de inkoop der obligaties dezer lening.

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas

(duizenden franken)

TIJDVAK	HANDARBEIDERS en vrije stortingen, buiten het raam van de verplichte verzekeringswetten (wetten van 16 Maart 1865 en 15 December 1937)	BEDIENDEN (wetten van 10 Maart 1925 en 18 Juni 1930)	MIJNWERKERS (wetten bij koninklijk besluit samengeordend)	Totaal
1944.....	301.097	64.664	19.494	385.255
1945.....	295.752	113.994	15.660	425.406
1946 Juli.....	31.813	16.619	} v 2.219	} v 151.435
Augustus.....	36.013	15.151		
September.....	v 32.542	v 17.078	} v 1.175	} v 157.375
October.....	v 33.529	v 19.507		
November.....	v 31.450	v 17.736		
December.....	v 33.177	v 20.801		
1947 Januari.....	v 37.014	v 19.196		
Februari.....	v 38.096	v 18.811		
Maart.....	v 37.076	v 18.382		
April.....	v 41.107	v 18.879		
Mei.....	v 36.341	v 20.412		

LOOP DER ZAKEN

I — BEDRIJVIGHEID DER VERREKENKAMERS

35

a) Algemeen verloop

TIJDVAK	VERREKENKAMERS					LIQUIDATIEKAS VAN DE BEURS VAN BRUSSEL		
	HOOFDBANK, BIJBANK EN AGENTSCHAP.			HOOFDBANK		CONTANT		
	Aantal kamers einde tijdvak	Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal zittingen	Aantal deelnemers einde tijdvak	Geliquid. bedrag (miljoenen franken) (1)
1946 Maandgemiddelde	38 (2)	168	137.049	75	118.292	20	1.027 (2)	2.143
1947 Maandgemiddelde	38 (2)	216	211.619	97	177.501	21	1.008 (2)	1.190
1947 April	38	204	188.851	91	155.831	20	1.022	1.128
Mei	38	201	171.995	90	141.801	18	1.020	999
Juni	38	208	264.451	95	227.258	21	1.018	1.322
Juli	38	220	219.838	101	180.759	22	1.020	1.203
Augustus	38	197	193.764	90	159.583	20	1.021	1.037
September	38	229	242.660	104	200.879	22	1.016	1.325
October	38	243	269.857	110	225.868	23	1.018	1.256
November	38	221	193.816	101	159.882	18	1.013	968
December	38	257	290.938	115	241.707	21	1.008	1.111
1948 Januari	38	245	265.806	113	222.348	20	1.005	955
Februari	38	226	224.487	104	185.099	19	1.005	1.475
Maart	38	249	254.568	114	209.865	21	1.002	1.694
April	38	267	273.716	118	222.037	22	1.005	1.323

(1) De aankopen of de verkopen zijn maar éénmaal geteld.
(2) Op 31 December.

b) Detailgegevens over het verloop der verrekeringen te Brussel

TIJDVAK	Daggeld		Effecten, overheidspapier en coupons		Overschrijvingen, chèques, wisselbrieven, promessen, kwijtschriften, enz.		Verrichtingen met het buitenland		Totaal	
	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)
1947 April	2	104.563	1	6.505	85	42.133	3	2.630	91	155.831
Mei	2	93.277	1	5.702	84	39.728	3	3.096	90	141.801
Juni	3	170.511	1	7.469	88	45.745	3	3.533	95	227.258
Juli	3	124.846	1	4.036	94	48.409	3	3.468	101	180.759
Augustus	2	106.836	1	3.752	84	44.669	3	4.325	90	159.582
September	3	141.625	1	4.836	97	50.678	3	3.740	104	200.879
October	3	161.826	1	5.236	104	54.801	2	4.005	110	225.868
November	2	102.620	1	3.992	96	50.048	2	3.222	101	159.882
December	3	166.864	1	9.208	108	61.942	3	3.693	115	241.707
1948 Januari	3	159.634	1	6.027	106	53.665	3	3.022	113	222.348
Februari	2	126.954	1	5.650	98	49.586	3	2.909	104	185.099
Maart	2	144.743	1	6.566	108	55.294	3	3.261	114	209.864
April	3	152.807	1	6.903	111	59.182	3	3.145	118	222.037

II — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

(miljoenen franken)

36

TIJDVAK	Aantal rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed (*) (Daggemiddelde)	Tegood van particulieren (*)	CREDIT		DEBIT		Algemene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van specie pCt.	Omloop-snelheid (2)
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1946 Maandgemiddelde	(1) 603.427	24.153	16.972	13.343	48.350	12.852	48.350	122.896	90	2,91
1947 Maandgemiddelde	(1) 617.079	26.371	18.299	18.484	56.649	18.561	56.649	150.343	91	3,25
1947 April	610.966	25.052	16.797	17.989	55.185	18.953	55.185	147.293	91	3,30
Mei	611.492	24.926	17.088	17.490	54.025	16.727	54.025	142.267	91	3,30
Juni	612.277	25.854	17.899	17.748	55.519	16.695	55.519	145.481	91	3,18
Juli	612.764	27.092	19.026	18.653	56.757	17.817	56.757	149.984	91	3,11
Augustus	613.719	27.258	19.269	17.638	54.273	18.161	54.273	144.345	91	3,14
September	614.753	27.116	18.792	18.735	55.945	17.108	55.945	147.734	91	3,07
October	615.284	27.706	19.562	20.484	62.424	21.572	62.424	166.884	90	3,29
November	615.863	27.315	19.167	19.831	59.781	20.177	59.781	159.570	91	3,69
December	617.079	27.899	19.540	21.760	62.197	20.027	62.197	166.181	91	3,36
1948 Januari	619.578	29.145	19.658	21.249	61.409	22.467	61.409	166.534	91	3,22
Februari	622.201	27.379	19.929	20.284	58.043	20.957	58.043	157.327	91	3,52
Maart	624.082	27.026	19.766	21.820	60.015	21.527	60.015	163.377	90	3,44
April	625.215	27.112	19.491	21.290	60.065	22.142	60.065	163.563	90	3,43

(1) Op 31 December.
(2) Verhouding per type-maand van 25 dagen, van de debet-omzet tot het gemiddeld dagelijks tegoed.
(*) Deze tegoeden omvatten de vrije en de tijdelijk onbeschikbare tegoeden, alsmede de effecten van de Muntsaneringslening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet.

PRIJZEN

INDEXCIJFERS DER BELGISCHE PRIJZEN

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron: Ministerie van Economische Zaken en Middenstand (Nationaal Instituut voor de Statistiek).

46

Tijdvak	INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN			INDEXCIJFERS DER KLEINHANDELSPRIJZEN		
	Steenkolen perskolen, briketten type II	Vormijzer	Landbouw- producten (tarwe, rogge, gerst, haver)	Voedings- producten (34 artikelen)	Producten niet voor voeding bestemd (22 artikelen)	Algemeen indexcijfer (56 artikelen)
1946 December	413	290	327			333
1947 Januari	413	290	311	282	412	333
Februari	413	332	313	282	411	332
Maart	548	406	313	280	405	330
April	548	398	313	278	413	330
Mei	548	398	313	280	412	332
Juni	548	398	313	280	412	334
Juli	548	398	335	303	406	338
Augustus	548	398	335	320	403	352
September	548	398	335	323	401	353
October	548	398	335	336	396	359
November	548	398	335	339	396	359
December	548	398	335	347	395	364
1948 Januari	548	398	335	347	396	366
Februari	548	398	335	380	399	387
Maart	548	398	335	383	408	393

PRODUCTIE

I — STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN

Bron: Ministerie van Energie en Brandstof.

55

Tijdvak	STEENKOLENMIJNEN									Gemidd. aantal extractie- dagen	Voorraad einde maand (duiz. tonnen)
	GEMIDDELD AANTAL AANWEZIGE ARBEIDERS		NETTO-HOEVEELHEID OPGEDOLVEN STEENKOOLOO PER BEKKEN (duiz. t.)						TOTAAL		
	onder- grondse	onder- en boven- grondse	Bergen	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen				
1936-38 Maandgemiddelde	87.252	125.866	408	353	640	451	541	(2) 2.425	24,0	1.502	
1946 Maandgemiddelde	93.001	132.856	297	248	448	301	604	1.898	24,6	(1) 311	
1947 Maandgemiddelde	95.072	137.770	337	274	496	326	600	2.033	24,5	(1) 448	
1947 Maart	99.234	141.002	360	293	519	350	676	2.198	25,8	320	
April	100.083	143.080	359	294	519	355	658	2.184	24,9	294	
Mei	99.490	143.270	339	280	506	342	615	2.081	23,9	291	
Juni	94.521	137.313	323	280	492	319	599	2.011	24,5	296	
Juli	95.115	138.277	291	250	426	303	590	1.860	22,6	302	
Augustus	91.373	133.404	319	230	469	276	534	1.827	23,4	342	
September	88.470	131.374	339	273	503	328	563	2.006	25,6	407	
October	88.300	132.000	364	292	541	345	602	2.144	26,9	393	
November	92.401	136.549	334	264	481	296	536	1.911	23,0	417	
December	94.572	137.784	349	280	509	334	595	2.067	24,3	448	
1948 Januari	97.753	141.731	384	313	548	341	658	2.244	25,5	480	
Februari	95.465	139.585	282	227	434	208	599	1.750	20,3	457	
Maart	101.260	145.640	386	307	577	359	670	2.299	25,3	500	
April	101.096	145.689	380	315	591	360	672	2.318	25,5	579	

(1) Op 31 December.

(2) Inbegrepen 32.000 ton voorkomende van het bekken van Namen. De koolmijnen, die deel uitmaakten van dit bekken, werden in 1942 verdeeld tussen de bekkens van Luik en Charleroi.

Tijdvak	COKES		BRIKETTEN		Hoog- ovens in werking (einde tijdvak)	VOORTBRENGING DER METAALNIJVERHEID (duiz. tonnen)				
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Stukken gegoten staal	Afgewerkte staalwaren	Afgewerkte ijzerwaren
1936-38 Maandgemiddelde	451	3.831	142	855	(1) 37	261	253	6,0	198	3,8
1946 Maandgemiddelde	322	3.831	90	553	(2) 31	181	186	4,7	148	2,8
1947 Maandgemiddelde	394	4.087	113	589	(2) 37	235	235	5,3	206	2,6
1947 Maart	347	3.902	133	575	32	223	224	5,1	211	2,5
April	368	3.925	126	581	32	225	225	5,2	202	3,1
Mei	385	3.936	113	574	32	229	223	5,1	193	2,4
Juni	392	4.096	110	551	32	228	228	4,5	187	2,4
Juli	425	4.155	96	528	33	236	236	5,2	185	2,0
Augustus	416	4.148	79	530	32	221	222	5,1	192	1,9
September	408	4.182	95	522	33	196	204	5,3	185	2,5
October	452	4.296	116	572	34	272	276	6,8	249	2,5
November	438	4.331	112	610	38	271	262	5,9	224	3,4
December	449	4.309	145	699	37	296	289	6,4	256	2,5
1948 Januari	455	4.389	141	722	38	306	308	6,4	259	3,0
Februari	437	4.375	81	641	39	296	287	5,9	247	2,3
Maart	447	4.371	92	629	41	325	321	6,3	271	2,6
April	460	4.384	64	552	41	334	331	5,1	273	2,4

(1) Op 31 December 1938.

(2) Op 31 December.

II — DIVERSE PRODUCTIES

Bron: *Ministerie van Economische Zaken en Middenstand (Nationaal Instituut voor de Statistiek).*

TIJDVAK	CEMENT	KALK	KALK- STEEN	SYNTHETISCHE AMMONIAK EN DERIVATEN		SAMENGE- STELDE MEST- STOFFEN	PAPIER		BAKSTEEN	
				(tonnen primaire stikstof)	(tonnen stikstof in de afgewerkte meststoffen)		Papier	Karton	Gewone baksteen	i/d dag- komende steen
		(tonnen)				(tonnen)	(tonnen)		(duizenden stuks)	
1938 Maandgemiddelde	250.000	(1) 117.382	(1) 155.538				15.462			
1946 Maandgemiddelde	157.481	83.235	74.928	9.202	8.074	4.336	16.888			
1947 Maandgemiddelde	217.431	101.350	89.396	10.390	9.527	5.856	18.660	1.755	173.433	15.250
1947 Februari	122.926	78.605	55.329	8.381	7.698	7.889	16.557	1.617	153.886	12.181
Maart	144.553	89.838	62.463	10.111	9.043	9.220	17.846	1.485	134.200	17.739
April	216.699	93.734	93.923	10.444	9.516	11.461	18.882	1.677	115.739	14.732
Mei	236.296	89.863	107.567	10.772	9.962	5.190	18.369	1.693	118.420	16.058
Juni	198.040	90.220	113.387	10.380	9.269	2.554	18.877	1.940	150.039	17.139
Juli	251.825	98.586	109.588	10.251	8.822	2.856	17.608	1.667	173.096	19.342
Augustus	239.543	105.251	97.456	9.103	9.221	2.675	16.974	1.543	190.235	14.502
September	222.027	116.840	101.226	9.092	8.517	4.608	19.230	1.742	221.629	14.968
October	270.550	125.689	104.873	11.614	10.525	5.894	21.301	2.057	217.215	15.351
November	263.530	110.248	77.649	12.028	10.988	4.577	19.466	1.845	224.062	14.796
December	262.640	117.356	71.167	12.708	11.908	5.985	20.969	2.120	214.218	15.386
1948 Januari	271.485	118.967	70.609	12.589	12.006	6.111	20.033	2.213	233.739	15.088
Februari	255.080	113.670	70.707	11.563	10.595	7.224	17.011	1.782	211.593	18.296
Maart	269.693	137.168	107.556	12.262	10.806	10.544	22.369	1.803	180.160	13.054
April	292.010 ^v	131.709 ^t	108.447 ^v	12.198 ^v	11.414 ^v	6.620 ^v	22.129 ^v	1.813		

(1) Maandgemiddelde 1937-1938-1939.

Bron: *Administratie der Douanen en Actijnzen.*

TIJDVAK	SUIKER			In consump- tie gebracht	BIER- BROUW- RIJEN	DISTIL- LEER- DEBIJEN	LUCIFERS			VISSERIJ			
	Voortbrenging		Voorraad (ruwe en geraffi- neerde suiker) einde maand				Hoeveel- heden aangegeven meel	Voort- gebrachte alcohol	Fabricage	Verbruik	Uitvoer	Verkoop van vis (2) op de vismijnen te Oostende, Blan- kenberge, Zeebrugge en Nieuwpoort	
	Ruwe suiker	Geraffi- neerde suiker										(tonnen)	(tonnen)
1936-38 Maandgemidd.	17.493	17.183	120.910	20.667	(1) 16.412	35.046	4.421	1.807	2.590	2.260	7.189		
1946 Maandgemidd.	18.350	9.549	59.713	12.988	9.661	20.583	3.778	2.430	1.245	2.572	26.003		
1947 Maandgemidd.	11.114	11.881	88.008	18.172	10.745	24.463	4.350	1.621	2.693	3.390	34.584		
1947 Februari	78	8.071	148.603	16.979	6.025	24.486	3.836	1.804	2.208	2.658	30.725		
Maart	69	9.279	130.733	17.914	9.230	25.625	4.462	1.077	2.802	6.270	54.771		
April	78	9.810	111.695	19.311	11.406	17.893	6.053	1.184	3.125	3.962	38.872		
Mei	21	9.461	93.310	19.428	13.324	17.239	4.137	1.348	1.905	3.946	35.225		
Juni	2	8.807	75.651	19.832	13.148	20.456	4.255	1.530	2.173	3.415	28.701		
Juli	—	11.579	55.208	19.945	12.745	21.065	4.214	1.767	1.873	3.105	26.343		
Augustus	—	10.250	38.694	10.841	15.713	29.496	2.772	1.727	2.394	2.593	22.847		
September	79	12.856	10.404	26.340	11.326	29.691	4.696	2.206	3.861	2.313	29.925		
October	38.400	15.506	35.104	12.630	10.995	32.453	4.832	1.949	3.172	2.713	37.159		
November	85.629	21.544	95.342	19.817	8.578	16.525	4.596	1.577	2.863	2.736	34.718		
December	8.090	16.862	94.901	18.180	8.472	31.464	4.988	1.376	3.609	4.105	39.769		
1948 Januari	117	14.727	84.945	22.482	9.466	31.829	3.244	1.896	803	3.349	41.776		
Februari	136	11.952	78.383	19.792	9.992	28.390	3.029	2.129	482	2.898	32.011		
Maart	78	14.739	61.745	19.460	11.730	28.773	3.948	1.907	1.926	4.943	37.708		
April	—	15.251	59.983	20.897	13.047	27.111	3.587	1.729	396	4.071	32.637		

(1) Inbegrepen Groothertogdom Luxemburg.

(2) Excl. haring, sprout en garnalen. In 1936-1938: enkel verkoop op de mijn te Oostende.

III — TEXTIELNIJVERHEID

(tonnen)

Bron : Ministerie van Economische Zaken en Middenstand (Nationaal Instituut voor de Statistiek).

56

TIJDVAK	SPINNERIJ						PRODUCTIE VAN RUWE WEEFSELS VAN GETOUW GEVALLEN (VOOR EIGEN BEKENING, VOOR OPENBARE DIENSTEN, EN VOOR LOONORDERS)					
	vlas-garen	jute-garen	hennep-garen	katoengaren		wollen garen		vlas	jute	katoen of fibraan	wol	rayonne
				fijn-spinnerij	kaard-spinnerij	kamwol	kaardwol					
(1)	(2)	(3)										
1947 Maandgemiddelde	772	3.043	236	6.211	561	1.703	1.826	721	2.204	5.724	1.678	328
1947 Mei	747	2.774	231	5.595	553	1.744	1.626	683	2.089	5.708	1.865	326
Juni	758	2.806	270	6.192	533	1.611	1.916	811	2.119	5.766	1.860	344
Juli	684	2.696	253	5.545	553	1.258	2.076	793	2.013	5.519	1.890	299
Augustus	738	2.710	191	5.422	530	1.173	1.758	563	2.029	5.110	1.687	303
September	792	3.055	250	6.032	585	1.798	1.728	604	2.135	5.681	2.014	346
October	861	3.625	283	7.385	617	2.193	1.747	634	2.412	6.348	1.957	367
November	754	3.065	217	6.276	495	1.888	1.739	588	2.249	5.519	1.564	355
December	922	3.247	245	6.691	486	1.905	1.555	579	2.347	6.028	1.547	370
1948 Januari	833	3.326	279	6.862	486	1.963	1.535	497	2.369	5.965	1.638	427
Februari	818	3.202	264	6.535	849	1.787	1.298	506	2.210	5.494	1.663	434
Maart	831	3.869	232	6.794	794	1.833	1.343	511	2.536	5.790	1.796	465
April	661	3.853	202	7.418	767	1.678	1.512	605	2.580	5.695	1.738	466

(1) Incl. de jutetapijten.

(2) Incl. de katoenen dekens en tapijten, dwellen, matrastijken, stoffeerweefsels, fluweel, pantoffelstof, enz.

(3) Incl. wollen dekens en tapijten.

IV — ELECTRICHE ENERGIE

(duizenden kw.)

Bron : Ministerie van Energie en Brandstof.

58

TIJDVAK	Voortbrengst (2)				Invoer	Uitvoer	Totaal verbruikte energie + verliezen	Totaal aantal der centrales
	Centralen van de voortbrengersverdelers		Centralen van de industriële zelfvoortbrengers	Totaal voor België				
	Gemeente-bedrijven	Priv. maatschappijen						
1	2	3	4 = 1+2+3	5	6	7 = 4+5-6		
1936-38 Maandgemiddelde	20.361	189.899	227.802	438.062	65.665	26.019	477.708	(1) 343
1946 Maandgemiddelde	25.642	288.202	206.428	520.272	20.269	10.168	530.383	(1) 323
1947 Maandgemiddelde	28.736	327.979	244.309	601.024	21.603	4.936	617.691	(1) 309
1947 Februari	31.793	337.274	210.279	579.346	9.679	4.532	584.493	309
Maart	31.132	337.113	235.815	604.060	16.283	9.103	611.240	309
April	25.881	313.675	239.611	579.167	21.037	10.898	589.506	309
Mei	22.738	295.086	252.868	570.893	18.702	6.262	583.132	309
Juni	21.915	282.407	245.094	550.416	25.541	4.986	570.971	309
Juli	20.934	294.474	243.696	559.104	22.070	3.518	577.656	309
Augustus	23.634	304.403	229.357	557.394	29.144	2.826	583.712	309
September	26.823	323.432	223.256	573.511	28.231	2.391	599.351	309
October	33.490	355.674	259.397	648.561	29.083	2.905	674.739	309
November	32.911	347.274	268.139	648.324	17.673	2.890	661.107	309
December	38.614	381.649	277.881	698.143	31.869	3.154	726.858	308
1948 Januari	37.606	377.114	288.148	702.868	34.196	6.904	730.760	308
Februari	34.166	321.514	275.586	631.266	34.571	5.020	660.817	
Maart	32.499	346.756	294.117	673.372	26.584	4.034	695.622	
April	31.583	329.127	290.732	651.442	(3) 21.755	(3) 4.857	(3) 668.340	

(1) Aan het einde van het jaar.

(2) Bruto-voortbrengst aan de klemmen der generatoren verminderd met het verbruik der hulpkringen in de centrales hebbende een totaal opgesteld vermogen van meer dan 100 kw.

(3) Voorlopige cijfers.

V — GASDISTRIBUTIE (1)

(duizenden kubieke meters)

Bron : Ministerie van Energie en Brandstof.

59

TIJDVAK	GEMEENTE-REGIEBEDRIJVEN		GASVERDELINGSMAATSCHAPPIJEN		GASVOORTBRENGENDE NIJVERHEIDSM AATSCHAPPIJEN	Totaal
	zelfproducent (geheel of ten dele) van het gas dat zij verdelen (voortgebr. gas)	die het gas, dat zij verdelen, aankopen (aangekocht gas)	zelfproducent (geheel of ten dele) van het gas dat zij verdelen (voortgebr. gas)	die het gas, dat zij verdelen, geheel of gedeeltelijk aankopen (aangekocht gas)		
					die rechtstreeks verbruikende inrichtingen voeden (verkocht gas)	
1936-38 Maandgemiddelde	5.733	463	1.238	38.777	13.010	53.221
1946 Maandgemiddelde	5.970	592	3.251	47.108	9.747	66.667
1947 Maandgemiddelde	6.463	624	3.156	50.648	13.884	74.775
1947 Februari	6.524	507	3.060	43.611	9.817	63.519
Maart	7.355	588	3.472	48.773	15.334	76.522
April	6.375	629	3.241	50.240	12.788	73.272
Mei	6.271	657	3.370	52.472	14.809	77.580
Juni	5.669	634	3.143	47.763	14.095	71.304
Juli	5.517	739	3.203	49.716	14.936	74.111
Augustus	5.635	796	3.181	50.556	14.961	75.129
September	6.284	660	3.185	50.854	14.519	75.502
October	6.357	585	3.185	55.265	15.697	81.069
November	7.214	528	2.788	52.801	16.554	79.863
December	7.472	556	2.834	57.660	17.126	85.658
1948 Januari	6.893	536	2.678	56.382	17.268	83.758
Februari	6.757	492	2.749	55.486	16.024	81.508
Maart	6.840	555	2.087	56.747	18.279	84.568

(1) Deze statistiek betreft de verdeling van gas, verkregen door droge distillatie van steenkool. Zij omvat dus niet het soortgelijk gas, voortgebracht in de cokesfabrieken der mijn-, metaal-, chemische en andere bedrijven die het zelf verbruiken.

I — VERBRUIKSINDEXCIJFERS

(Basistijdvak 1936 tot 1938 = 100)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

TIJDVAK	GROOTWARENHUIZEN												
	KLEDING					MEUBELN				HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN EN ANDERE			
	Groot- waren- huizen zonder onder- scheid van bedrij- vigheid	Grootwarenhuizen met verschillende artikelen			Groot- waren- huizen in boven- kleding arti- kelen	Groot- waren- huizen zonder onder- scheid van bedrij- vigheid	Grootwarenhuizen met verschillende artikelen			Groot- waren- huizen zonder onder- scheid van bedrij- vigheid	Grootwarenhuizen met verschillende artikelen		
		Maandelijkse omzet					Maandelijkse omzet				Maandelijkse omzet		
		Min dan 5 miljoen	5 miljoen of meer	Totaal			Min dan 5 miljoen	5 miljoen of meer	Totaal		Min dan 5 miljoen	5 miljoen of meer	Totaal
1947 Januari	311	331	334	333	218	343	247	352	343	266	213	273	266
Februari	273	249	292	290	201	306	216	314	306	245	149	257	245
Maart	393	305	397	391	402	437	482	432	437	304	174	321	304
April	438	333	436	429	471	429	495	423	429	297	169	314	297
Mei	428	335	439	433	408	408	309	422	408	278	174	291	278
Juni	339	278	357	352	291	338	231	352	338	251	167	261	251
Juli	345	292	368	363	272	374	227	394	374	288	182	301	288
Augustus	307	297	330	328	222	353	241	308	353	316	207	329	316
September	380	329	397	393	326	440	320	455	440	371	248	386	371
October	494	365	494	486	527	467	308	488	467	357	217	374	357
November	397	314	415	409	352	371	235	368	371	424	268	444	424
December	475	446	507	503	362	442	307	461	442	550	331	571	550
1948 Januari	355	419	377	375	257	434	334	447	434	345	223	359	345
Februari	321	262	344	339	251	428	288	447	428	311	217	344	331
Maart	472	344	470	462	509	523	448	532	523	385	242	402	385
April	486	349	495	486	488	495	300	508	495	373	246	389	373

TIJDVAK	GROOTWARENHUIZEN Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek				WINKELS MET BIJHUIZEN		COOPERATIES EN PATROONSWINKELS			
	Groot- waren- huizen zonder onder- scheid van bedrij- vigheid	Grootwarenhuizen met verschillende artikelen			Algemeen indexcijfer Bron: N. I. S.	Voedings- waren Bron: N. B. B.	Algemeen indexcijfer Bron: N. I. S.	Bakkerij	Voedings- waren	Kleding
		Maandelijkse omzet								
		Min dan 5 miljoen	5 miljoen of meer	Totaal						
	1947 Januari	291	244	303	297	262	281	193	86	227
Februari	261	179	275	266	255	282	184	83	242	366
Maart	352	234	359	348	303	292	222	94	265	417
April	365	238	368	356	318	291	207	89	257	414
Mei	350	230	357	345	321	291	204	90	268	419
Juni	295	202	304	295	303	274	180	82	255	364
Juli	319	214	334	323	341	313	206	90	284	414
Augustus	316	233	333	324	321	311	224	148	294	390
September	381	277	397	386	368	376	254	155	334	456
October	422	264	428	413	346	363	285	178	328	544
November	408	268	428	413	318	318	245	158	294	393
December	510	386	536	522	402	408	290	170	408	508
1948 Januari	357	284	375	366	361	354	263	160	332	381
Februari	337	237	355	344	330	330	255	176	326	382
Maart	433	293	440	426	393		295	191	379	526
April	430	289	439	425				207	404	496

(*) Voor het verbruik van suiker en lucifers, zie tabel n° 56.

II — TABAKSVERBRUIK
(Productie en invoer)

66

TIJDVAK	Sigaren	Sigarillos	Sigarotten	Rook-, snuif- en pruimtabak (tonnen)
	(millioenen stuks)			
1936-1938 Kwartaalgemiddelde	49	148	1.290	3.292
1946 Kwartaalgemiddelde	31	75	1.596	2.536
1947 Kwartaalgemiddelde	24	60	2.138	2.457
1944 4 ^o kwartaal	13	38	375	977
1945 1 ^o id.	19	42	437	1.004
2 ^o id.	23	64	677	1.547
3 ^o id.	32	71	658	1.607
4 ^o id.	34	72	790	1.907
1946 1 ^o id.	31	76	1.241	2.092
2 ^o id.	31	77	1.363	1.996
3 ^o id.	32	77	1.607	2.794
4 ^o id.	30	71	2.174	3.262
1947 1 ^o id.	25	54	2.016	2.587
2 ^o id.	19	55	2.096	2.489
3 ^o id.	24	63	2.457	2.490
4 ^o id.	29	69	1.981	2.261
1948 1 ^o id.	24	69	2.072	2.413

III — SLACHTINGEN IN DE 12 VOORNAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND

67

TIJDVAK	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, vaarzen)	Paarden	Kailveren	Varkens, biggen	Schapen, lammeren, geiten
1936-38 Maandgemiddelde	16.561	698	12.242	26.679	6.462
1946 Maandgemiddelde	14.248	1.189	10.406	20.657	11.380
1947 Maandgemiddelde	18.114	2.666	10.115	22.350	7.046
1947 Februari	11.226	1.151	8.391	26.216	5.316
Maart	11.982	1.557	12.595	34.205	4.060
April	13.361	1.114	14.054	27.596	5.907
Mei	12.732	1.899	8.653	18.781	3.401
Juni	7.724	3.527	7.034	15.518	3.147
Juli	16.743	3.583	11.271	21.039	2.947
Augustus	20.738	2.119	11.050	22.239	2.232
September	30.333	2.367	13.884	23.884	6.827
October	29.258	3.624	10.008	16.940	14.689
November	23.646	3.989	7.954	12.977	13.346
December	25.642	5.279	9.911	17.875	16.642
1948 Januari	18.953	4.548	9.191	16.521	8.463
Februari	16.990	3.235	12.657	30.897	3.495
Maart	18.410	2.643	17.814	37.445	2.842
April	5.333	2.013	6.122	34.048	2.666

VERVOER

I — BEDRIJFVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(millioenen franken)

70

TIJDVAK	ONTVANGSTEN						UITGAVEN	Tussenkomst van de Staat (3)	Netto uitgaven	Overschot der netto uitgaven op de globale ontvangsten	Uitbatings-coëfficiënt
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen	Totaal	Tussenkomst van de Staat (2)	Algemeen totaal					
1938 Maandgemidd. (1)	73,8	146,6	5,2	225,6	—	225,6	238,9	—	238,9	— 13,3	105,9
1946 Maandgemiddelde	213,0	339,2	20,8	573,1	40,1	613,2	709,2	13,2	696,0	— 82,8	113,5
1947 Maandgemiddelde	202,6	400,6	25,3	628,5	67,0	695,5	801,8	52,6	749,2	— 53,7	107,7
1947 Januari	177,0	358,2	27,3	562,5	60,3	622,9	754,0	31,2	722,8	— 99,9	116,0
Februari	149,4	345,9	27,0	522,3	56,0	578,3	735,5	31,6	703,9	— 125,5	121,7
Maart	205,0	421,3	20,7	647,0	69,9	716,9	769,3	42,0	727,3	— 10,4	101,5
April	160,7	436,8	51,7	649,2	66,5	715,7	793,5	55,0	738,5	— 22,8	103,2
Mei	203,8	387,7	26,0	617,5	65,4	682,9	768,7	54,5	712,2	— 29,3	104,3
Juni	216,5	365,1	15,4	597,0	65,0	662,0	758,9	51,2	707,7	— 45,6	102,1
Juli	260,2	375,9	17,5	653,6	69,7	723,3	819,6	53,3	766,3	— 43,0	105,9
Augustus	284,9	369,4	21,6	675,9	71,4	747,3	796,6	58,2	738,4	+ 8,9	98,8
September	239,1	419,0	24,6	682,7	72,7	755,4	811,1	56,6	754,5	+ 0,8	99,9
October	191,6	459,1	22,8	673,5	72,3	745,8	824,4	61,3	763,1	— 17,3	102,3
November	159,6	419,7	18,9	598,2	63,4	661,6	809,5	62,8	746,7	— 85,1	112,9
December	183,1	448,5	31,7	663,3	70,0	733,7	982,8	73,8	909,0	— 175,2	123,9
1948 Januari	184,7	446,5	43,1	674,3	41,7	716,0	878,6	75,3	803,3	— 87,3	112,2
Februari	168,5	403,4	30,6	602,5	41,7	644,2	859,2	67,7	791,5	— 147,3	122,9
Maart	212,0	463,9	26,6	702,5	104,4	806,9	879,7	67,0	812,7	— 5,8	100,7

(1) Nord-Beige Inbegrepen.

(2) Tussenkomst van den Staat ten belope van de vermindering der ontvangsten voortspruitende uit de verlaging met 10 pCt. der tarieven op 20 fei 1946.

(3) Tussenkomst van den Staat in de verhoging van den prijs der brandstoffen op 1 Juli 1946.

(vervolg)

TIJDVAK	b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd (1)				c) Transportstatistiek (2) 1° Algemeen spoorverkeer						
	A	B	C	A + C	REIZIGERS		ZWARE GOEDEREN				
					Aantal (duizenden)	Reizigers- km. (miljoen.)	Vervoerde tonnen (duizenden)	Ton-km. (miljoenen)			Totaal
								Belgisch binnenl. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	
1938 Maandgem. (3)	388.982	114.745	90.665	479.647	16.004	511	5.250	186	154	88	428
1946 Maandgemidd.	268.049	85.279	38.064	306.113	18.748	571	4.255	214	119	58	391
1947 Maandgemidd.	324.103	104.891	41.401	365.505	19.367	611	5.004	224	172	92	489
1947 Januari	292.076	98.571	37.504	329.580	19.796	579	4.557	210	143	86	439
Februari	270.074	96.582	36.589	306.663	17.483	520	4.212	197	141	89	427
Maart	316.358	114.635	45.606	361.964	19.202	571	5.027	230	174	105	509
April	327.786	108.624	43.584	371.370	19.670	605	5.192	239	161	96	496
Mei	320.556	105.748	35.424	355.980	18.908	605	4.894	231	152	69	452
Juni	320.424	105.060	39.256	359.680	19.439	624	4.868	225	164	65	455
Juli	313.351	97.378	42.713	356.064	18.956	671	4.727	219	173	62	454
Augustus	321.896	98.215	38.429	360.325	19.019	714	4.830	204	194	85	483
September	343.702	107.630	40.862	384.564	21.135	679	5.149	235	179	111	525
October	379.504	113.139	49.641	429.145	20.533	619	5.841	255	204	121	580
November	331.709	98.706	43.167	374.876	18.647	569	5.330	224	188	106	518
December	351.805	114.408	44.592	396.397	19.616	584	5.432	221	194	113	528
1948 Januari	346.022	114.381	38.677	384.699	19.536	569	5.580	232	228	97	557
Februari	293.588	87.565	35.441	329.029	18.337	546	4.746	203	186	78	487
Maart	345.077	108.022	44.008	389.085	20.555	636	5.610	245	204	83	532

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten.

(1) Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

(2) Militair vervoer niet inbegrepen.

(3) Nord-Belge inbegrepen.

c) Transportstatistiek (1)

2° Vervoer der voornaamste zware goederen

A — Gezamenlijk verkeer

TIJDVAK	Ton-kilom. (miljoenen)	(duizenden tonnen)										
		Totaal	Landbouw- en voedselproducten	Brandstoffen	Erteën	Metaalwaren	Bouwmaterialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbedrijven zand, kiezel en sardes	Textiel, leerhoofter., kleding	Chemische en artsennijverheids- producten	Nijverheidsvetten en -oliën, petroleum, teer	Diversen
1938 Maandgemiddelde (2)	429	6.169	405	2.540	472	516	559	934	64	225	77	377
1946 Maandgemiddelde	391	4.252	324	1.702	345	342	455	488	56	196	56	308
1947 Maandgemiddelde	489	5.004	297	1.915	425	474	478	599	58	255	91	411
1947 Januari	439	4.557	204	1.859	388	431	429	424	58	278	94	392
Februari	427	4.213	201	1.806	362	418	389	272	74	277	78	338
Maart	509	5.027	244	2.176	418	487	415	425	66	313	103	380
April	496	5.192	231	2.057	393	481	493	685	59	271	103	419
Mei	452	4.893	172	1.895	407	449	522	710	51	214	76	397
Juni	455	4.862	155	1.865	384	493	508	716	45	223	71	402
Juli	454	4.727	192	1.731	410	406	512	734	41	206	76	419
Augustus	483	4.830	205	1.782	505	473	487	588	83	231	82	396
September	525	5.149	291	1.946	449	465	503	706	69	235	90	395
October	580	5.841	639	2.004	506	550	544	689	56	262	108	483
November	518	5.330	714	1.802	454	481	455	591	40	200	102	431
December	528	5.432	315	2.053	427	569	478	649	54	290	115	482
1948 Januari	557	5.580	222	2.002	789	537	490	584	52	277	112	515
Februari	467	4.746	170	1.605	549	547	472	499	46	279	99	480
Maart	532	5.610	208	1.982	631	603	547	682	51	282	109	515

(1) Militair vervoer niet inbegrepen

(2) Nord-Belge inbegrepen.

TIJDVAK	Totaal	Land- bouw- en voe- dingpro- ducten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- mate- riale, glas en spiegel- glas	Produc- ten der groefbe- drijven, zand, kiesel en aarde	Textiel, leer- looier., kleding	Chemi- sche en artsenij- kundige produc- ten	Nijver- heids- vetten en -oliën, petro- leum, teer	Diversen	II Nationale Maatsch. van Buurt- spoorweg.
												Vervoerde ton- kilom. (duizenden)
												(duizenden tonnen)
1938 Maandgemiddelde (1) ...	3.250	231	1.523	10	130	312	673	12	85	26	248	5.858
1946 Maandgemiddelde	3.138	244	1.459	31	205	382	375	22	135	29	256	5.894
1947 Maandgemiddelde	3.196	163	1.522	13	227	339	433	16	137	27	318	4.565
1947 Januari	3.016	191	1.565	14	216	304	312	12	165	21	306	3.664
Februari	2.657	84	1.471	11	198	256	181	14	162	20	260	3.074
Maart	3.132	111	1.692	14	235	285	295	12	169	25	294	4.052
April	3.442	100	1.695	21	239	366	495	11	156	24	335	4.685
Mei	3.312	82	1.614	15	225	382	515	12	127	28	312	4.395
Juni	3.211	70	1.557	14	233	361	525	10	116	29	296	4.411
Juli	3.130	92	1.425	14	206	387	526	12	110	29	329	4.598
Augustus	2.925	100	1.344	9	199	344	435	41	127	24	302	4.355
September	3.226	184	1.487	11	201	369	517	28	123	28	298	4.842
October	3.679	435	1.522	10	268	391	510	13	125	33	372	6.587
November	3.357	481	1.388	11	230	317	434	9	120	29	338	6.262
December	3.263	124	1.526	12	269	312	458	11	143	32	376	3.864
1948 Januari	3.394	96	1.659	15	268	337	416	10	151	36	406	3.826
Februari	2.968	71	1.313	10	262	329	399	9	155	31	389	3.540
Maart	3.648	77	1.717	16	280	388	549	9	160	34	419	4.343

(1) Nord-Belge inbegrepen, wat de N.M.B.S. betreft.

III — HAVENVERKEER

a) Haven van Antwerpen

Bronnen: Havendienst der stad Antwerpen en Bulletin over de handel met de vreemde landen.

TIJDVAK	ZEEVAART						BINNENVAART					
	In			Uit			In			Uit		
	Aantal schepen	Tonnen- maat (duizen- den register- tonnen)	Goederen (duizen- den metrieke tonnen)	Aantal schepen		Goederen (duizen- den metrieke tonnen)	Aantal schepen	Laad- vermogen (duizen- den m3)	Goederen (duizen- den metrieke tonnen)	Aantal schepen	Laad- vermogen (duizen- den m3)	Goederen (duizen- den metrieke tonnen)
				geladen	ledig (op ballast)							
1936-1938												
Maandgem.	988	2.008	1.072	837	151	1.072	3.917	1.317	417	3.762	1.268	366
1946 Maandg.	440	938	743	283	152	242	2.242	782	247	2.200	774	411
1947 Maandg.	668	1.688	1.331	485	182	620	2.823	1.016	280	2.763	989	626
1947 Maart ..	611	1.538	1.053	466	163	547	2.207	803	237	2.204	814	551
April ..	642	1.529	1.263	515	137	523	2.930	1.107	358	2.928	1.102	701
Mei	729	1.715	1.438	551	173	883	2.965	1.146	342	2.949	1.150	768
Juni	716	1.758	1.451	530	183	685	3.242	1.220	324	3.085	1.160	797
Juli	600	1.476	1.312	399	147	619	2.794	1.013	313	2.520	930	334
Aug.	815	2.114	1.588	638	217	427	3.435	1.096	290	3.624	1.211	816
Septemb	662	1.675	1.349	491	176	652	3.212	1.034	300	3.331	1.153	706
October	767	2.033	1.482	548	208	622	3.330	1.180	292	3.285	1.091	678
Nov. ...	731	1.910	1.512	508	221	510	3.373	1.184	299	3.071	1.048	679
Dec. ...	815	2.208	1.643	529	285	456	3.615	1.351	365	3.494	1.248	816
1948 Januari	676	1.724	1.845	517	203	596	2.886	1.028	252	2.859	1.065	697
Februari	645	1.604	1.274	483	163	629	2.731	1.160	340	2.665	976	637
Maart...	759	1.982		571	169		3.076	1.178	358	2.887	1.093	729

b) Haven van Gent

Bronnen: Havendienst van Gent en Bulletin over de handel met de vreemde landen.

TIJDVAK	ZEEVAART						BINNENVAART	
	In			Uit			GOEDEREN (duizenden metrieke tonnen)	
	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden registertonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen)	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden registertonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen)	Gelost	Geladen
1936-1938 Maandgem.	169	177	208	170	178	92	174	152
1946 Maandgemiddeld.	62	76	98	60	71	19	59	11
1947 Maandgemiddeld.	92	134	162	92	134	61	67	30
1947 Maart	74	94	123	67	83	34	14	7
April	76	108	132	80	104	50	61	16
Mei	73	100	116	79	121	76	99	38
Juni	90	123	116	87	113	68	90	52
Juli	111	178	189	96	151	87	94	38
Augustus	99	130	191	111	159	87	69	47
September	82	122	183	82	116	70	104	35
October	117	190	243	114	178	63	107	35
November	116	194	267	110	202	37	65	29
December	137	191	215	149	206	50	80	41
1948 Januari	96	166	360	102	176	70	20	42
Februari	128	193	217	119	183	33	43	38
Maart	97	135		97	121			

IV — ALGEMENE BEWEGING DER BINNENSCHIEPVAART

72 Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

TIJDVAK	Geladen schepen														
	Aantal					Duizenden metrische tonnen					Millioenen ton.-km.				
	Binnen-verkeer	Invoer	Uitvoer	Door-voer	Gehele-verkeer	Binnen-verkeer	Invoer	Uitvoer	Door-voer	Gehele-verkeer	Binnen-verkeer	Invoer	Uitvoer	Door-voer	Gehele-verkeer
1946 Maandgemiddelde....	4.482	938	813	128	6.361	990	338	231	34	1.593	106,1	17,3	18,6	4,4	146,4
1947 Maandgemiddelde....	4.759	1.203	1.213	207	7.382	1.106	396	377	54	1.933	112,5	20,4	28,5	6,9	168,3
1947 Februari.....	722	139	105	21	987	181	60	32	5	278	12,8	2,7	1,8	0,5	17,8
Maart.....	3.815	621	805	151	5.292	885	188	291	35	1.399	90,2	9,5	17,8	3,7	121,2
April.....	5.134	1.104	1.205	352	7.795	1.173	398	405	100	2.076	124,9	21,4	29,9	12,9	189,1
Mei.....	5.233	1.219	1.435	270	8.157	1.226	498	487	82	2.293	128,0	25,8	34,4	10,8	199,0
Juni.....	5.404	1.300	1.510	189	8.403	1.261	517	543	55	2.376	129,4	25,9	36,3	7,0	198,6
Juli.....	4.973	1.393	1.234	253	7.853	1.129	505	419	80	2.133	112,2	23,9	31,3	10,4	177,8
Augustus.....	5.557	1.539	1.561	174	8.831	1.283	479	466	48	2.276	132,6	25,3	34,0	6,1	198,0
September.....	5.344	1.766	1.508	151	8.769	1.236	486	409	38	2.169	123,3	24,0	35,7	5,1	188,1
October.....	5.710	1.788	1.520	250	9.268	1.355	477	373	46	2.251	138,6	25,8	38,0	6,4	208,8
November.....	5.442	1.627	1.465	274	8.808	1.261	462	432	57	2.212	126,7	24,6	35,5	7,9	194,7
December.....	5.715	1.454	1.564	287	9.020	1.323	504	476	66	2.369	132,5	25,3	33,5	8,7	200,0
1948 Januari.....	4.625	796	1.400	194	7.015	1.124	299	473	42	1.937	115,3	13,1	32,5	4,6	165,5
Februari.....	4.263	950	1.346	200	6.759	1.023	348	465	51	1.887	108,2	17,4	30,2	7,0	162,8
Maart.....	5.511	1.423	1.541	300	8.775	1.314	536	559	87	2.496	139,1	28,8	33,8	11,2	212,9

BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEBURGSE
ECONOMISCHE UNIE MET DE OVERIGE LANDEN

N. B. — Daar de gegevens van deze statistiek uitsluitend werden ontleend aan de douaneinklaringen ondertekend door in- en uitvoerders, kon geen rekening gehouden worden met deze transacties die, in verband met de omstandigheden, door het Bestuur der Douanen niet konden worden opgenomen.

SAMENVATTING NAAR DE VIJF GROEPEN DER ALGEMENE NOMENCLATUUR
AANGENOMEN DOOR DE OVEREENKOMST VAN BRUSSEL VAN 31 DECEMBER 1913

75

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tonnen)					WAARDE (millioenen franken)					GEMID-DELTE PRIJS PER TON (franken)	VERHOUDING VAN UITVOER TOT INVOER IN PCT.		
	Levende dieren	Voe-dings- middelen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Totaal	Levende dieren	Voe-dings- middelen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Onbew. goud en zilver, gouden en zilve- ren munt			Totaal	
INVOER													INVOER (+) OF UITVOERSALDO (—) VAN DE HANDELSBALANS (millioenen franken)	VERHOUDING VAN UITVOER TOT INVOER IN PCT.
1936-38 Maandgem.	1,0	331,5	2.473,8	62,1	2.868,4	3,1	407,8	1.112,4	459,6	35,7	2.018,6	704		
1946 Maandgemidd.	0,7	206,6	1.381,9	55,2	1.644,4	6,3	1.016,5	1.789,1	1.538,9	29,3	4.380,1	2.604		
1947 Maandgemidd.	4,5	255,8	1.999,0	72,7	2.322,0	47,0	1.645,0	2.834,9	2.551,7	51,3	7.129,9	3.071		
1947 April.....	1,8	260,1	1.932,8	65,8	2.260,5	16,6	1.118,0	2.862,8	2.516,2	68,9	6.582,5	2.912		
Mei.....	3,6	205,4	2.217,4	69,5	2.495,9	31,8	1.008,2	2.670,6	2.473,0	63,0	6.248,6	2.603		
Juni.....	3,2	230,8	2.111,9	69,7	2.415,6	37,4	1.193,9	2.671,8	2.375,4	89,1	6.367,6	2.636		
Juli.....	3,9	200,7	2.145,9	56,1	2.406,6	40,9	1.138,6	2.881,3	2.012,4	10,7	6.083,9	2.628		
Augustus.....	5,8	276,0	2.250,7	73,5	2.606,0	58,4	1.479,5	2.975,6	2.613,3	63,3	7.190,1	2.759		
September.....	7,5	201,5	2.153,5	78,5	2.441,1	86,3	1.325,5	2.738,5	2.633,7	81,4	6.865,5	2.812		
October.....	9,4	340,7	2.395,2	78,5	2.823,8	105,8	2.417,5	3.311,0	2.887,9	19,1	8.741,3	3.096		
November.....	8,7	354,1	2.221,6	79,4	2.663,8	113,5	3.386,2	3.062,1	2.753,4	48,4	9.363,6	3.140		
December.....	4,8	379,7	2.318,0	104,7	2.807,3	25,7	2.749,8	3.881,7	4.024,7	44,0	10.726,0	3.821		
1948 Januari.....	3,4	265,0	2.240,0	80,9	2.589,4	36,4	1.646,1	3.597,4	2.103,3	18,8	7.402,0	2.859		
Februari.....	1,8	234,8	2.006,5	83,7	2.326,8	17,7	1.516,0	2.977,5	1.897,6	43,8	6.452,6	2.773		
Maart.....	0,9	339,0	2.318,9	108,4	2.767,3	10,6	2.143,0	3.567,8	2.507,8	33,3	8.262,5	2.986		
April.....	1,6	103,4	2.158,5	129,4	2.492,9	22,6	1.813,1	2.888,9	2.511,0	45,6	7.281,2	2.933		
UITVOER													INVOER (+) OF UITVOERSALDO (—) VAN DE HANDELSBALANS (millioenen franken)	VERHOUDING VAN UITVOER TOT INVOER IN PCT.
1936-38 Maandgem.	0,5	54,4	1.447,0	410,5	1.912,4	5,6	99,4	831,0	902,1	21,1	1.859,2	972		
1946 Maandgemidd.	0,2	13,9	412,6	192,8	619,5	9,1	73,6	866,9	1.517,1	4,5	2.471,2	3.089		
1947 Maandgemidd.	0,6	21,6	745,7	302,4	1.070,3	25,1	148,7	1.693,5	3.258,3	12,3	5.137,9	4.800		
1947 April.....	0,2	8,9	772,0	319,3	1.100,4	14,8	97,1	1.804,9	3.408,2	15,7	5.340,8	4.853		
Mei.....	0,8	24,9	839,7	318,7	1.184,1	28,3	113,3	1.904,3	3.382,5	1,8	5.430,2	4.586		
Juni.....	0,2	11,2	817,0	344,9	1.173,3	7,3	90,7	1.957,0	3.716,8	15,0	5.786,8	4.932		
Juli.....	0,1	24,7	950,3	367,7	1.342,8	1,8	141,1	1.834,5	3.794,3	3,0	5.774,7	4.300		
Augustus.....	1,2	42,3	723,9	229,3	996,8	43,3	224,6	1.421,5	2.187,5	13,0	3.889,0	3.902		
September.....	1,1	20,8	911,1	342,3	1.275,3	37,0	136,4	2.127,4	3.841,4	2,9	6.145,1	4.819		
October.....	0,1	31,0	894,5	380,8	1.306,4	11,7	167,7	2.133,5	4.002,8	18,0	6.333,7	4.848		
November.....	0,2	34,4	763,8	324,6	1.123,0	11,5	224,4	1.673,5	3.610,5	9,3	5.520,3	4.924		
December.....	0,3	28,6	786,4	310,5	1.125,9	25,9	218,0	1.812,1	3.552,0	5,6	6.613,7	4.986		
1948 Januari.....	0,1	23,4	804,3	402,2	1.230,0	3,2	188,7	1.753,1	4.297,9	5,0	6.197,9	5.039		
Februari.....	—	28,8	672,1	355,0	1.055,9	3,6	129,4	1.471,1	3.534,8	22,0	5.160,9	4.887		
Maart.....	0,1	39,6	707,5	411,9	1.159,2	2,5	191,5	1.648,5	3.876,7	28,9	5.748,2	4.959		
April.....	0,1	109,8	827,6	467,0	1.404,5	3,9	462,4	1.614,2	4.384,3	35,2	6.500,0	4.628		

WERKLOOSHEID

81

I — GEHELE EN GEDEELTELIJKE WERKLOOSHEID

Bron: *Steunfonds voor Werklozen.*

MAAND	AANTAL GECONTROLEERDE WERKLOZEN						DUIZENDEN VERLOREN WERKDAGEN		
	INGESCHREVEN WERKLOZEN			DAGGEMIDDELDEN			geheel werklozen	gedeeltelijk werklozen	Totaal
	geheel werklozen	gedeeltelijk werklozen	Totaal	geheel werklozen	gedeeltelijk werklozen	Totaal			
1947 Januari	54.254	122.785	177.039	40.364	49.877	90.241	969	1.197	2.166
Februari	53.387	147.991	201.578	43.786	87.193	130.979	1.048	2.089	3.137
Maart	61.139	140.824	201.963	42.991	50.658	93.649	1.277	1.516	2.793
April	43.441	44.253	87.694	32.449	18.705	51.154	715	406	1.121
Mei	38.983	40.314	79.297	28.872	16.297	45.169	636	358	993
Juni	40.440	56.580	97.020	26.465	19.794	46.259	794	590	1.384
Juli	40.007	93.320	133.327	28.543	26.361	54.904	655	625	1.280
Augustus	43.249	86.741	129.990	27.891	20.846	48.737	809	660	1.469
September	43.463	41.840	85.323	29.963	15.513	45.476	720	367	1.087
October	44.358	50.614	94.972	30.913	16.829	47.742	707	380	1.087
November	63.497	89.310	152.807	39.984	21.124	61.108	1.163	617	1.780
December	77.815	135.667	213.482	57.079	40.192	97.271	1.260	892	2.152
1948 Januari	89.066	91.643	180.709	68.328	36.962	105.290	1.639	882	2.521
Februari	96.357	213.028	309.385	71.854	63.870	135.724	2.150	1.930	4.080
Maart	84.019	77.162	161.181	64.113	31.338	95.451	1.475	706	2.181

II — INDELING DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN PER PROVINCIE

Bron: *Steunfonds voor Werklozen.*

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werk- dagen	Het Rijk	Ant- werpen	Brabant	West- Vlaan- deren	Oost- Vlaan- deren	Hene- gouwen	Luik	Limburg	Luxem- burg	Namen
	van	tot											

Daggemiddelde per maand

1947 Januari	—	—	24	90.241	27.026	8.764	19.889	19.907	5.777	3.512	2.297	1.629	1.440
Februari	—	—	24	130.979	36.988	13.770	28.228	28.936	9.129	5.670	3.717	2.071	2.527
Maart	—	—	30	93.649	29.375	10.119	15.539	20.632	6.502	3.681	2.435	2.435	1.290
April	—	—	22	51.154	19.858	5.261	8.999	11.405	2.849	1.474	900	108	300
Mei	—	—	22	45.169	17.816	4.451	7.458	10.557	2.578	1.261	780	49	219
Juni	—	—	30	46.259	19.343	4.518	6.697	10.688	2.635	1.480	632	37	229
Juli	—	—	23	54.904	18.381	5.612	8.008	12.498	6.347	2.933	754	38	333
Augustus	—	—	29	48.737	15.283	5.392	8.482	12.214	3.862	2.404	736	50	314
September	—	—	24	45.476	14.864	5.637	8.337	11.757	2.112	1.833	610	59	267
October	—	—	23	47.742	17.829	5.773	8.379	10.863	2.090	1.809	638	87	274
November	—	—	29	61.108	19.293	8.162	11.782	13.624	3.279	2.841	1.027	579	621
December	—	—	22	97.271	25.477	13.569	19.218	23.349	6.206	5.200	1.817	1.298	1.137
1948 Januari	—	—	24	105.290	27.864	16.470	18.797	25.607	6.818	5.424	2.135	1.583	1.592
Februari	—	—	30	135.724	33.014	19.446	29.822	30.290	9.586	6.252	2.931	1.581	2.172
Maart	—	—	23	95.451	28.268	14.608	16.668	24.299	4.402	3.789	1.902	519	996

Daggemiddelde der week

1948 Februari	1	7	6	104.945	29.461	16.883	18.581	25.902	4.906	4.678	2.049	1.035	1.450
	8	14	6	114.204	31.146	16.996	18.713	28.738	8.781	5.278	2.089	920	1.543
	15	21	6	166.979	32.246	19.438	53.806	32.775	15.832	6.197	2.849	1.577	2.259
	22	28	6	174.008	39.002	25.608	37.437	38.453	12.200	9.644	4.605	3.070	3.891
	29	6	6	118.487	35.213	18.309	20.575	28.734	6.210	5.466	3.062	1.298	1.620
Maart	7	13	6	100.007	28.942	15.710	17.692	25.157	4.561	4.110	2.123	716	996
	14	20	6	94.804	27.785	14.569	16.718	23.904	4.344	3.899	1.965	654	986
	21	27	6	93.617	28.480	14.318	15.945	24.014	4.143	3.470	1.827	383	1.037
	28	3	5	92.963	27.802	13.681	16.251	24.086	4.594	3.653	1.653	284	959

III — INDELING DER INGEGESCHREVEN GEHEEL WERKLOZEN NAAR BEROEPSGROEP

81

(aantal werklozen op het einde der maand)

Bron : *Steunfonds voor Werklozen.*

TIJDPAK	IJzer en staal	Metaalbewerking	Textiel (voortbrenging)	Kleding	Hout	Chemie	Glas	Aardewerk	Leder	Papier	Bouwnijverheid	Steen	Graphische bedrijven	Diamant	Tabak	Voeding	Landbouw	Bos, jacht	Visvangst	Hotels, spijshuizen	Vervoer	Handel	Bedienden	Ongeschoolden	Leerjongens	Allerlei	TOTAAL
1947 Januari ...	36	2.187	1.519	636	1.526	61	76	1.352	416	115	3.558	208	131	3.013	—	1.591	1.645	351	1.202	2.492	463	1.576	13.484	1.108	1.303	40.049	
Februari ..	46	2.394	1.564	695	2.091	64	83	1.402	540	121	4.088	237	150	3.944	—	1.614	1.876	353	1.274	2.601	479	1.547	14.578	1.518	1.467	44.726	
Maart ...	40	2.149	1.483	603	1.808	106	76	1.017	480	118	2.354	202	136	4.008	—	1.652	1.420	314	1.283	2.488	552	1.542	12.873	1.445	1.653	39.802	
April	35	1.800	1.349	522	1.581	48	66	347	431	102	1.511	154	121	3.238	514	958	1.026	62	252	1.198	2.192	523	1.529	10.772	1.030	1.806	32.967
Mei	26	1.546	1.228	476	1.521	49	43	241	377	81	1.087	133	116	3.151	462	813	575	74	314	1.057	2.070	484	1.479	9.245	764	1.512	28.924
Juni	25	1.469	1.239	690	1.525	56	43	222	544	73	1.182	128	152	2.695	442	777	855	72	340	985	1.915	510	1.624	8.851	949	1.432	28.795
Juli	21	1.607	1.269	983	1.695	70	47	155	832	96	1.365	112	151	2.092	456	786	755	63	206	904	1.953	539	1.697	9.257	1.132	1.467	29.710
Augustus .	23	1.679	1.347	1.086	1.533	63	43	169	634	100	1.450	150	161	1.364	434	872	729	84	199	1.145	1.998	590	1.879	9.423	1.396	1.597	30.148
September.	30	1.586	1.475	884	1.468	56	56	427	518	86	1.755	130	146	973	396	918	1.115	100	226	1.501	2.128	587	1.896	9.857	1.618	1.753	31.685
October ..	30	1.596	1.375	800	1.476	52	75	1.423	492	87	1.787	129	156	740	425	823	621	101	227	1.814	2.112	2.580	10.094	1.745	1.566	32.326	
November.	26	2.253	1.985	1.498	2.241	76	87	1.474	667	73	4.296	173	190	740	410	1.039	2.474	177	194	2.034	2.597	2.857	14.732	2.874	1.886	47.053	
December .	56	3.026	2.618	2.425	3.107	124	109	1.861	1.051	85	6.704	256	225	830	457	1.348	3.440	198	178	2.055	3.126	2.925	17.606	8.717	62.527		
1948 Januari...	40	4.321	3.371	3.538	3.849	191	155	2.126	1.439	127	8.545	296	290	780	526	1.912	4.222	245	236	2.186	3.755	3.627	23.788	2.092	71.657		
Februari ..	51	4.794	3.499	2.551	3.702	194	197	2.137	1.258	145	7.949	273	291	1.501	541	2.111	4.170	200	208	2.252	4.058	3.977	25.496	2.200	73.755		
Maart	55	4.347	3.479	1.809	3.014	156	201	1.594	1.073	138	5.262	232	308	1.630	591	1.900	3.385	189	248	1.989	3.809	3.908	23.371	1.929	64.617		

BANKSTATISTIEKEN

I — BELGIE EN BELGISCH-CONGO DRIEMAANDELIJKSE STATEN DER BANKEN (1) (millioenen franken)

85

POSTEN	30 Juni 1947	30 Sept. 1947	31 Dec. 1947	31 Maart 1948
ACTIVA				
A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :				
Kas, Nationale Bank, Postrekening	2.890	2.078	3.672	3.444
Daggeld	2.049	1.811	1.271	2.028
Bankiers	3.999	3.989	3.524	3.200
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	463	363	583	621
Andere te innen waarden op korte termijn	1.354	1.290	1.440	1.579
Effecten-portefeuille	40.068	39.687	37.994	39.142
a) Handelswissels	5.047	4.976	5.592	6.821
b) Overheidsfondsen herdisconteerbaar bij de Nationale Bank	10.731	12.363	10.760	11.033
c) Overheidsfondsen mobiliseerbaar bij de Nationale Bank tot beloop van 95 pCt.	24.290	22.348	21.642	21.288
Prolongaties en voorschotten op effecten	849	833	848	747
Debiteuren wegens verstrekte acceptaties	3.024	3.230	4.122	3.955
Diverse debiteuren	10.779	11.304	12.185	11.782
Effecten	6.848	6.378	5.947	5.286
a) Belegde wettelijke reserve	163	163	163	172
b) Belgische overheidsfondsen	4.647	4.498	3.924	3.651
c) Buitenlandse overheidsfondsen	272	272	183	106
d) Bankaandelen	389	389	683	656
e) Andere fondsen	1.377	1.056	939	701
Diversen	471	345	273	238
Niet gestort kapitaal	19	18	6	4
<i>Totaal beschikbare en vlottende middelen ..</i>	72.813	71.326	71.865	72.026
C. Vastgelegde middelen :				
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	5	5	5	2
Gebouwen	448	470	554	565
Participaties in dochtermaatschappijen voor immobiëlen	102	112	124	119
Vorderingen op dochtermaatschappijen voor immobiëlen	72	80	90	100
Materieel en meubilair	40	52	38	43
<i>Totaal vastgelegde middelen ..</i>	667	719	811	829
Algemeen totaal der Activa ..	73.480	72.045	72.676	72.855

PASSIVA

A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—
B. Oproraagbaar :				
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeisers	193	139	169	160
Daggeld	21	31	20	9
Bankiers	3.270	3.188	3.243	3.267
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	606	783	927	893
Geaccepteerde wissels	3.027	3.230	4.122	3.955
Andere te betalen waarden op korte termijn	2.602	1.414	1.846	1.712
Crediteuren wegens wissels ter incasso	874	988	1.310	1.216
Deposito's en crediteuren	47.128	47.147	46.591	48.094
a) Dadelijk oproraagbaar en op ten hoogste 30 dagen	44.086	43.950	43.313	44.868
b) Op meer dan 30 dagen	3.042	3.197	3.278	3.226
Obligaties en kasbons	16	20	26	27
Nog te storten bedragen op fondsen en participaties	441	448	617	593
Diversen	1.506	1.697	1.531	1.411
Speciaal oproraagbaar (besluitwet van 6 October 1944) :				
Tijdelijk onbeschikbare rekeningen (artikels 16 en 17) :				
a) Dadelijk oproraagbaar en op ten hoogste 30 dagen	9.477	8.584	7.790	7.131
b) Op meer dan 30 dagen	180	163	140	126
<i>Totaal oproraagbaar ..</i>	69.341	67.832	68.332	68.594
C. Niet oproraagbaar :				
Kapitaal	2.776	2.845	2.890	2.762
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	193	193	231	224
Wettelijke reserve (artikel 13, koninklijk besluit 185)	166	166	171	175
Beschikbare reserve	935	939	959	997
Reservefonds	69	70	93	103
<i>Totaal niet oproraagbaar ..</i>	4.139	4.213	4.344	4.261
Algemeen totaal der Passiva ..	73.480	72.045	72.676	72.855

(1) De globale staat bevat, wat de banken betreft welke haar bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland of in de Kolonie uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels.
De saldi van de rekeningen geopend door deze laatste op naam van de in het buitenland of in de Kolonie gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappij, Filialen en Dochtermaatschappijen ».

WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

(miljoenen franken)

ACTIVA

85

	4-3-1948	11-3-1948	18-3-1948	24-3-1948	1-4-1948	8-4-1948	15-4-1948	22-4-1948	28-4-1948
Goudvoorraad	14.931	14.969	15.489	15.403	15.492	15.670	15.709	16.068	16.084
Onbeschikbaar goudsaldo na herwaarde- ring van de goudvoorraad (Besluitwet n° 5 van 1-5-1944)	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493
<i>Totaal van de goudvoorraad...</i>	25.424	25.462	25.982	25.896	25.985	26.163	26.202	26.561	26.577
Buitenlandse devlezen { op zicht	2.902	2.809	3.802	4.641	4.315	4.285	4.122	3.765	3.526
{ op termijn	9.977	9.513	9.146	8.737	8.864	8.785	8.754	8.643	8.755
Te ontvangen devlezen	12	13	13	13	10	11	10	11	11
Vorderingen in Belgische franken in het buitenland	373	379	345	330	334	358	347	358	355
Papier op België { Handelspapier	3.568	3.374	2.941	2.767	3.096	3.050	2.731	2.595	3.051
{ Uitgegeven door instel- lingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaar- borgd zijn	3.133	3.121	2.915	3.164	3.032	2.535	2.522	2.031	2.017
{ Overheidseffecten	213	218	218	218	248	264	264	264	205
Voorschotten op overheidfondsen	1.016	986	1.009	1.017	989	990	979	936	957
Deel- en pasmunt	526	476	439	415	369	334	330	326	324
Tegoeod op de Dienst der Postchecks..	1	1	6	2	1	1	2	2	2
Deelneming in het Internationaal Munt- fonds :									
Voorschotten aan { voor cessie van goud... de Staat { in Belgische franken ...	550	550	550	550	550	550	550	550	550
Voorschot in Luxemburgse franken aan het Groothertogdom Luxemburg	986	986	986	986	986	986	986	986	986
Vorderingen op de Staat :	44	44	44	44	44	44	44	44	44
Voorschotten aan de Schatkist :									
Certificaten «A» (eigen rekening en Dienst voor Onderlinge Hulp)	48.723	48.868	48.018	47.708	48.673	48.898	48.938	48.373	48.938
Certificaten «C» (soldij der Geall. Legers)	1.032	1.032	1.032	1.032	1.032	1.032	1.032	1.032	1.032
Speciaal voorschot aan de Schatkist : certifi- cata in dollars (*)	1.099	1.539	—	—	—	—	—	—	—
Andere vorderingen op de Staat	1.050	1.050	1.050	1.050	1.050	1.050	1.050	1.050	1.050
Overheidfondsen	637	637	637	637	637	637	637	637	637
Gebouwen, materieel en meubelen	146	146	146	146	146	146	146	146	146
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	282	282	282	282	282	282	283	283	283
Debiteuren wegens termijnverkoop van devlezen en goud	1.673	1.512	1.690	1.537	1.496	1.554	1.448	1.377	1.433
Diversen	107	110	118	121	132	147	142	143	147
	103.474	103.108	101.369	101.293	102.271	102.102	101.519	100.613	101.986
Emissiebank te Brussel	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597
	168.071	167.705	165.966	165.890	166.868	166.699	166.116	165.210	166.583

PASSIVA

	4-3-1948	11-3-1948	18-3-1948	24-3-1948	1-4-1948	8-4-1948	15-4-1948	22-4-1948	28-4-1948
Bankbiljetten in omloop	79.846	78.735	77.794	77.442	78.547	78.701	77.984	77.592	77.805
Rekening-courantsaldi :									
van de Schatkist	5	6	6	2	2	6	4	5	3
Internationaal Muntfonds									
Rekening Belgische franken	992	993	993	993	992	992	993	992	992
Rekening Luxemburgse franken	44	44	44	44	44	44	44	44	44
Banken in het buitenland	2.670	3.323	2.637	2.659	2.980	3.014	3.041	2.861	3.306
van anderen	2.308	2.647	2.265	2.580	2.157	1.745	1.942	1.676	2.328
<i>Totaal der verbintenissen op zicht...</i>	85.865	85.648	83.739	83.720	84.722	84.602	84.013	83.170	84.478
Tijdelijk onbeschikbare rekeningen.....	53	52	51	50	50	49	48	48	48
Te leveren devlezen en goud.....	1.737	1.579	1.756	1.697	1.656	1.683	1.576	1.497	1.550
Schatkist : Onbeschikbare rekening wegens herwaarding (besluitwet n°5 van 1-5-1944)	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493
Pensioenkas van het Personeel.....	282	282	282	282	282	282	283	283	283
Crediteuren wegens termijn aankopen van devlezen	12	13	13	13	10	11	10	11	11
Uitgestelde inventarisoperaties en diver- sen	967	977	972	977	997	1.024	1.039	1.055	1.067
Kapitaal	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Reserves en afschrijvingsrekeningen.....	437	437	437	437	437	437	437	437	437
	100.046	99.681	97.943	97.869	98.847	98.681	98.099	97.194	98.567
Besluitwet van 6 October 1944 :									
Oude biljetten over te boeken op tijdelijk onbeschikbare of geblokkeerde rekeningen en niet aangegeven oude biljetten.....	496	495	494	492	492	489	488	487	487
Schatkist { Voorlopig fonds in afrekening op Onbe- het bedrag van de door de schikbare Staat verworven biljettinge- rekeningen { volge art. 1, § 2, van besluit- wet van 6 October 1944....	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
{ Speciale rekening geopend kraach- tens art. 9 der wet van 14 Octo- ber 1945	63.529	63.529	63.529	63.529	63.529	63.529	63.529	63.529	63.529
	168.071	167.705	165.966	165.890	166.868	166.699	166.116	165.210	166.583

(*) Aflosbaar op het provenu van de lening groot 50 miljoen dollars die de Schatkist, krachtens het besluit van de Regent dd. 21 Februari 1948, gemachtigd is in de Verenigde Staten te sluiten.

MAANDSTATEN VAN DE BANQUE DU CONGO BELGE

(miljoenen franken)

85

ACTIVA

	31-10-1947	30-11-1947	31-12-1947	31-1-1948	29-2-1948	31-3-1948
Goudvoorraad	746	746	746	760	785	785
Speciale rekening van de Kolonie. (*) ...	105	105	105	105	105	105
Diverse kasvoorraden	32	37	30	32	31	30
Banktegoed { in franken	873	1.032	811	1.085	710	694
{ in vreemde deviezen	3.029	2.719	1.822	1.691	1.654	1.764
Effecten	175 (1)	175 (1)	185	185	185	185
Overheidspapier op de Kolonie, België en het buitenland	5.142	5.501	6.424	6.716	7.329	7.558
Wissels en ander handelspapier	534	538	565	522	492	462
Debiteuren	255	229	218	191	190	174
Kolonie « speciale rekening voorschot op goud »	518	518	518	518	518	—
Belgische Staat	300	305	307	307	307	308
Gebouwen en materieel	11	13	10	11	12	13
Diversen	7	6	6	10	7	6
	11.727	11.924	11.747	12.133	12.325	12.084

PASSIVA

	31-10-1947	30-11-1947	31-12-1947	31-1-1948	29-2-1948	31-3-1948
Kapitaal	20	20	20	20	20	20
Reservefonds	44	44	45	45	45	45
Biljetten en munten in omloop	1.721	1.725	1.845	1.851	1.874	1.884
Crediteuren op zicht { diversen	6.809	7.288	6.446	6.259	6.712	6.902
{ Kolonie	2.558	2.353	2.863	3.105	3.077	2.638
Crediteuren op termijn { diversen	90	84	64	67	71	84
{ Kolonie	18	18	18	18	18	18
Onafgedane transfers en diversen	467	392	446	768	508	493
	11.727	11.924	11.747	12.133	12.325	12.084

(1) Alleen « Belgische en Kongolese overheidsfondsen ».

(*) Art. 19 van de conventie van 21 Juni 1935 voor de uitgifte van bankbiljetten en tekenmunten.

II — BUITENLANDSE EMISSIEBANKEN

Banque de France

(millioenen franken)

DATUM	Gouden munt en muntmateriaal	Goud tot waarborg dienend (Overeenk. van 17 Nov. 1947 en wet van 25 Nov. 1947)	Verhandelb. schatkistbons (deelnem. v. de Staat aan het Intern. Muntf. en insch. op het kap. v. de Inter. Bank v. Herstel en Ontw.)	Dadelijk beschikbare te goeden in het buitenland	Wisselportefeuille en overheidspapier (1)	In Frankrijk aangekocht verhandelbaar papier (decreet van 17 Juni 1938)	Voor-schotten op effecten	Verhandelbaar Schatkistpapier (Overeenk. van 11-4-1946 24-6-1947 en 28-8-1947)	Rente-loze voor-schotten aan de Staat (wet van 9 Juni 1857, convenie van 29-3-1878enz.)	Voorlopige voor-schotten aan de Staat (conventies van 29-9-38, 29-2-40, 9-6-40, 8-6-44, enz.)	Voorlopige voorschotten aan de Staat ter betaling van de onderhoudskosten der Duitse bezettingstroepen in Frankrijk	Bankbiljetten in omloop	Creditsaldi in rekening-courant	Dek-kings-percentage
1946 Jaargemidd...	106.259	—	—	19,3	48.976	25.779	4.173	23.558	10.000	20.612	426.000	638.000	56.666	15,29
1947 Jaargemidd...	72.102	—	(*)12.000	0,4	98.413	43.145	4.390	48.019	40.189	94.708	426.000	807.633	69.353	8,29
1947 9 Januari	94.817	—	—	0,8	83.935	39.165	4.514	35.000	10.000	63.100	426.000	732.057	60.750	11,95
8 Februari	94.817	—	—	0,8	83.047	36.698	4.643	35.000	10.000	58.200	426.000	735.330	54.820	12,—
6 Maart	82.817	—	12.000	0,3	85.893	43.334	4.305	35.000	10.000	67.500	426.000	747.922	58.315	10,27
10 April	82.817	—	12.000	0,3	84.608	44.998	4.385	35.000	50.000	51.300	426.000	763.734	61.726	10,03
8 Mei	82.817	—	12.000	0,3	86.993	44.521	4.459	35.000	50.000	55.700	426.000	774.219	62.795	9,89
5 Juni	82.817	—	12.000	0,3	84.571	41.503	4.405	35.000	50.000	76.700	426.000	788.003	64.532	9,71
10 Juli	64.817	—	12.000	0,2	81.287	57.514	4.698	53.000	50.000	106.700	426.000	825.187	72.670	7,22
7 Augustus	64.817	—	12.000	0,2	94.550	41.633	4.420	53.000	50.000	113.700	426.000	832.422	70.363	7,18
4 September	64.817	—	12.000	0,2	96.036	40.407	4.469	53.000	50.000	134.500	426.000	854.124	67.628	7,03
9 October	52.817	—	12.000	0,2	120.960	39.146	4.404	65.000	50.000	143.500	426.000	872.464	77.726	5,56
6 November	52.817	—	12.000	0,5	133.669	38.512	4.943	65.000	50.000	118.500	426.000	872.932	74.183	5,58
4 December	55.173	10.052	12.000	0,5	138.756	54.523	4.549	65.000	50.000	128.200	426.000	898.985	87.207	5,58
1948 8 Januari	55.173	10.052	12.000	0,1	125.619	72.453	4.640	65.000	50.000	140.700	426.000	914.945	81.499	5,54
4 Maart (4)	52.817	12.408	12.000	0,1	135.856	84.846	4.818	65.000	50.000	154.900	426.000	766.966	282.771	5,03
8 April	52.817	12.408	12.000	0,1	150.767	95.528	4.489	65.000	50.000	135.900	426.000	762.527	277.908	5,08

Discontorente { huidige : 2,50 pCt. sedert 9 October 1947.
vorige : 1 3/4 pCt. sedert 10 Januari 1947.

(*) Gemiddelde der laatste tien maanden.
(1) Deze rubriek omvat de gediscoteerde binnenlandse wissels, de door het « Office des Céréales » gegarandeerde wissels en, met ingang van 8 November 1945, het gediscoteerd papier op het buitenland.

(2) Overdracht van 18 milliard frank goud aan het « Fonds de Stabilisation des Changes ».

(3) Overdracht van 12 milliard frank goud aan het « Fonds de Stabilisation des Changes ».

(4) De « Banque de France » heeft geen weekstaten bekend gemaakt van 22 Januari tot 3 Maart 1948.

Bank of England

(duizenden £)

DATUM	Metaalvoorraad		Beleggingen van het « Banking Department »				Bankbiljetten in omloop (Issue Department)	Toe-gelaten bedrag voor de biljetten-omloop (1)	Deposito's (Banking Department)				Verhou-ding van de metaalvoorraad van het Bank. Department tot het saldo van zijn deposito's pCt.
	Gouden munten on baren (Issue Department)	Munten (Banking Department)	Door de Staat gewaarborgde fondsen	Disconto en voorschotten	Andere waarden	Totaal			Openbare organen	Banken	Andere deposito's	Totaal	
1946 Jaargemiddeld.	248	(2) 1.080	260.197	15.588	18.308	294.093	1.358.271	1.402.885	12.626	254.701	53.970	321.297	14,4
1947 Jaargemiddeld.	248	1.480	313.130	14.769	20.189	348.088	1.384.386	1.450.000	12.810	295.911	89.120	397.841	17,1
1947 5 Februari	248	1.168	247.783	23.662	26.725	298.170	1.371.055	1.450.000	22.909	280.742	56.428	360.079	22,3
5 Maart	248	832	343.266	12.116	18.620	374.002	1.381.418	1.450.000	9.795	318.950	96.460	425.205	16,4
9 April	248	681	335.931	18.237	16.773	370.941	1.402.890	1.450.000	9.460	289.952	101.850	401.268	12,0
7 Mei	248	1.020	311.091	17.906	26.417	355.414	1.391.789	1.450.000	13.014	288.392	95.650	397.056	15,0
4 Juni	248	1.382	342.371	11.038	16.736	370.145	1.396.157	1.450.000	8.045	293.761	105.798	407.604	13,6
9 Juli	248	2.086	328.016	22.243	17.602	367.861	1.403.591	1.450.000	8.804	293.207	96.387	398.398	12,2
6 Augustus	248	2.431	334.996	18.975	27.153	381.124	1.421.724	1.450.000	18.275	279.649	95.804	393.728	7,9
10 September	248	2.408	320.647	16.697	17.834	355.178	1.389.633	1.450.000	12.763	291.554	95.394	399.711	15,8
8 October	248	2.218	303.610	9.970	18.607	332.087	1.374.305	1.450.000	12.335	287.970	92.239	392.544	19,9
5 November	248	1.926	294.380	5.714	27.579	327.673	1.363.799	1.450.000	13.055	288.664	96.482	398.201	22,2
10 December	248	981	290.721	16.215	19.329	326.265	1.353.418	1.450.000	18.898	294.235	92.944	406.077	24,1
1948 7 Januari	248	329	336.464	13.261	18.840	368.565	1.331.257	1.400.000	13.783	304.659	101.273	419.715	16,5
4 Februari	248	256	286.508	11.944	28.415	326.867	1.257.632	1.350.000	23.408	283.712	94.300	401.420	23,1
10 Maart	248	316	329.824	9.499	20.660	359.983	1.236.896	1.300.000	12.624	299.103	93.449	405.176	15,7
7 April	248	490	346.914	8.977	19.302	375.193	1.246.647	1.300.000	11.776	308.432	91.366	411.674	13,1

Discontorente { huidige : 2 pCt. sedert 26 October 1939.
vorige : 3 pCt. sedert 28 September 1939.

(1) Excl. de biljetten uitgegeven als tegenwaarde van het goud.

(2) Gemiddelde der eerste 45 staten. — Gemiddelde der laatste 7 staten : 1.131

(3) Vóór 13 November 1946 leidt deze rubriek: Gouden en zilveren munt.

Nederlandsche Bank

(millioenen gulden)

86

DATUM	Gouden munt en gouden muntmateriaal	Binnenlandse wissels, promessen, enz.	Papier op het buitenland	Correspondenten in het buitenland	Buitenlandse betaalmiddelen	Beleggingen op effecten, goederen en celen	Schatkistpapier, door de Bank overgen. v.d. Staat dr Nederl. ingeolge overoenk. 26-2-1947	Boekvordering op de Staat der Nederlanden ingeolge overeenkomst van 26-2-1947	Bankbiljetten in omloop		Rekening-courant saldo's					Totaal der zichtverbindingen
									Oude uitgiften	Nieuwe uitgifte	Particulieren		's Rijks Schat.			
											geblokk. saldo's	andere saldo's	speciale rekening	andere saldo's		
van banken	van anderen	andere	andere	andere	andere											
1946 Jaargemidd.	708	0,4	4.436	122,1	15,5	160	—	—	278	2.307	230	620	108	1.460	5.003	
1947 Jaargemidd.	545	—	888	135,9	6,8	157	(1) 2.086	(1) 1.500	147	2.781	59	40	630	19	892	4.569
1947 10 Februari	647	—	4.471	72,2	16,3	165	—	—	237	2.693	41	44	587	111	1.250	4.963
10 Maart	520	—	40	64,1	4,9	152	2.100	1.500	139	2.722	47	43	680	—	709	4.340
8 April	520	0,1	57	51,7	4,3	155	2.100	1.500	137	2.760	64	40	698	—	636	4.335
6 Mei	520	0,1	127	118,2	4,5	157	2.100	1.500	137	2.754	55	36	721	—	780	4.483
9 Juni	523	0,1	135	142,1	4,7	155	2.100	1.500	126	2.747	55	38	559	—	938	4.463
7 Juli	502	—	130	230,9	4,9	158	2.100	1.500	128	2.752	31	35	725	—	874	4.543
4 Augustus	502	—	140	210,0	5,1	172	2.100	1.500	126	2.805	32	35	723	—	837	4.558
8 Septemb.	502	—	150	246,1	4,8	153	2.100	1.500	126	2.832	33	40	693	—	877	4.601
6 October	502	—	160	184,6	5,0	156	2.100	1.500	125	2.857	39	44	484	—	985	4.534
10 Novemb.	504	—	180	103,6	5,1	147	2.100	1.500	125	2.869	62	39	472	—	913	4.480
8 Decemb.	608	—	182	78,8	5,0	148	2.000	1.500	125	2.918	141	41	484	—	761	4.470
1948 5 Januari	608	—	173	67,7	5,1	151	2.000	1.500	125	3.006	51	42	514	—	716	4.454
9 Februari	581	—	246	109,8	4,9	149	2.000	1.500	125	2.922	74	36	462	—	947	4.565
8 Maart	551	—	267	102,0	5,1	164	2.000	1.500	124	2.934	42	29	480	—	987	4.598
5 April	481	—	269	166,1	5,4	147	2.000	1.500	124	2.932	109	30	500	—	880	4.575

Discontorente { huidige : 2 1/2 pCt. sedert 27 Juni 1941.
vorige : 3 pCt. sedert 29 Augustus 1939.

(1) Gemiddelde der laatste 43 weekstaten.

Banque Nationale Suisse

(millioenen Zwitserse franken)

DATUM	Goudvoorraad	Dadelijk beschikbare tegoeden in het buitenland	Binnenlandse wissels	Voorschotten op onderpand	Binnenlandse correspondenten	Bankbiljetten in omloop	Andere zichtverbindingen	Dekkingspercentage
1946 Jaargemiddelde.	4.817	172,5	55,7	36,7	11,1	3.640	1.225	102,56
1947 Jaargemiddelde.	5.130	113,5	51,9	59,7	16,8	3.950	1.198	101,87
1947 7 Februari	4.925	171,6	42,9	38,9	9,1	3.822	1.216	101,15
7 Maart	4.967	160,1	35,4	40,6	11,7	3.837	1.229	101,19
8 April	5.039	152,8	28,8	44,9	10,4	3.882	1.226	101,62
7 Mei	5.030	144,9	23,9	45,8	16,4	3.858	1.229	101,74
7 Juni	5.041	134,3	31,1	49,6	10,9	3.862	1.160	103,04
7 Juli	5.110	118,9	20,9	57,4	11,6	3.912	1.156	103,18
7 Augustus	5.212	88,2	25,9	60,4	12,7	3.927	1.197	103,43
6 September	5.271	69,7	61,4	65,8	11,6	3.981	1.216	102,75
7 October	5.352	62,3	62,9	54,0	13,6	4.067	1.202	102,75
7 November	5.338	57,7	78,7	64,3	14,9	4.133	1.139	102,35
6 December	5.242	118,6	127,8	79,9	16,1	4.148	1.167	100,86
1948 7 Januari	5.283	63,5	153,5	173,7	20,8	4.232	1.196	98,50
7 Februari	5.603	135,0	150,8	62,7	9,5	4.071	1.267	107,49
6 Maart	5.622	102,4	112,5	68,8	11,5	4.100	1.187	108,28
7 April	5.624	72,7	134,9	78,5	13,4	4.107	1.228	106,77

Discontorente { huidige : 1 1/2 pCt. sedert 26 November 1936.
vorige : 2 pCt. sedert 9 September 1936.

Federal Reserve Banks

(millioenen \$)

DATUM	Reserves van goudcertificaten			Andere reserves	Nationale overheidsfondsen	Bankbiljetten in omloop (Federal Reserve Notes)	Deposito's (aangesloten banken, Schatkist, enz.)	Dekkingspercentage
	Goudcertificaten	Fonds tot wederinkoop van biljetten (F. R. N.)	Totaal					
1946 Jaargemiddelde	17.344	773	18.117	297	23.213	24.328	17.558	43,3
1947 Jaargemiddelde	19.313	724	20.037	275	22.284	24.356	18.310	46,9
1947 8 Januari	17.565	813	18.378	304	23.733	24.794	17.824	43,1
5 Februari	17.779	796	18.575	359	23.412	24.383	18.119	43,7
5 Maart	18.370	793	19.163	333	23.242	24.338	18.445	44,8
9 April	18.498	759	19.257	283	22.276	24.170	17.720	46,0
7 Mei	18.850	719	19.569	256	21.852	24.071	17.448	47,1
4 Juni	19.025	712	19.737	230	21.760	24.130	17.530	47,4
9 Juli	19.376	726	20.102	232	21.611	24.244	17.600	48,0
6 Augustus	19.686	673	20.359	267	21.869	24.127	18.208	48,1
10 September	19.892	700	20.592	238	22.042	24.650	18.135	48,1
8 October	20.150	695	20.845	246	22.355	24.533	18.898	48,0
5 November	20.413	680	21.092	259	22.119	24.543	18.936	48,5
10 December	20.767	684	21.451	252	21.985	24.761	19.057	49,0
1948 7 Januari	20.810	695	21.505	303	21.683	24.651	19.074	49,2
4 Februari	21.008	692	21.700	372	20.523	24.148	18.075	50,7
10 Maart	21.189	637	21.826	355	20.678	23.991	19.072	50,7

Discontorente { huidige: 1,25 pCt. sedert 12 Januari 1948.
vorige: 1 pCt. sedert 25 April 1946.

Sveriges Riksbank

(millioenen Kr.)

TIJDPAK (jaargemiddelde of einde maand)	Goudvoorraad (1)	Meerwaarde van goud (4)	Zweedsche Staatsfondsen en obligaties	Wissels betaalbaar in Zweden en voorschotten in rekening-courant	Vreemde Staatsfondsen, wissels betaalbaar in het buitenland en opvraagbaar te goed bij vreemde banken en bankiers	Fondsen ter beschikking van de Dienst der Staatsschuld	Diverse activa	Bankbiljetten in omloop	Rekening-courantsaldi				Diverse passiva	Totaal emissierecht (2)	Verhouding in pCt. (3)		
									Staatsinstellingen	Handelsbanken	Andere depositanten	Totaal			van de metaalvoorraad tot de biljetcircul.	van de metaalvoorraad tot het emissierecht	
1946 Jaargemiddelde	1.020	733	321	67		835		2.556	872	100	107	1.079	2.959	67,90	58,83		
1947 Jaargemiddelde	401	254	2.150	137	466	86	457	2.660	559	133	72	764	3.066	24,61	21,35		
1947 Februari	715	453	1.693	128	499	93	473	2.678	506	260	56	822	554	2.688	43,62	43,48	
Maart	585	370	1.735	146	510	93	401	2.640	547	35	83	665	535	3.167	36,18	30,16	
April	478	303	1.812	106	429	93	569	2.608	526	66	72	664	518	2.960	29,96	26,39	
Mei	418	265	2.046	118	363	93	527	2.556	581	106	85	772	502	2.765	26,70	24,68	
Juni	371	235	2.258	126	344	93	454	2.618	619	41	78	736	527	3.144	23,13	19,26	
Juli	316	200	2.123	223	391	93	433	2.543	570	31	81	682	554	3.081	20,32	16,77	
Augustus	278	176	2.431	120	431	93	439	2.632	478	247	70	795	541	3.257	17,22	13,92	
September	204	129	2.362	234	441	93	455	2.664	570	62	73	705	549	3.167	12,51	10,53	
October	223	141	2.589	89	480	93	448	2.694	558	218	61	837	533	3.227	13,50	11,27	
November	222	141	2.564	85	531	93	438	2.702	567	233	65	865	507	3.225	13,43	11,24	
December	232	147	2.747	127	510		466	2.895	631	197	72	900	434	3.267	13,08	11,62	
1948 Januari	229	145	2.520	116	497		457	2.734	614	89	73	776	454	3.247	13,67	11,51	
Februari	223	141	2.685	111	466		493	2.736	634	191	106	931	452	3.229	13,33	11,29	
Maart	213	135	2.534	141	407		490	2.730	632	24	79	735	455	3.197	12,76	10,90	
April	213	135	2.795	111	320		491	2.791	634	79	92	805	466	3.194	12,44	10,87	

Discontorente { huidige: 2 1/2 pCt. sedert 9 Februari 1945.
vorige: 3 pCt. sedert 29 Mei 1941.

- (1) De metaaldekking bestaat uit het gehele goudbezit onverschillig of het in Zweden of in het buitenland berust.
- (2) Het emissiecijfer is vastgesteld op de metaaldekking plus een bijkomende dekking gevormd door sommige activa-posten. In geval deze bijkomende dekking het cijfer van de gouddekking vermeerderd met 350 millioen te boven gaat, wordt de dekking vastgesteld op het dubbel van de gouddekking plus 350 millioen. Dit bedrag werd gebracht op 1.400 millioen met ingang van de maandstaat van Maart 1947 en op 2.500 millioen met ingang van deze van Juni 1947. De metaaldekking wordt geraamd op basis van de goudprijs van de dag.
- (3) Voor het berekenen der verhoudingen wordt de metaaldekking geraamd op basis van de goudprijs van de dag.
- (4) Vóór December 1946. « Regularisatierekeningen voor het goud en de deviezen ».

Discontovoet der voornaamste circulatiebanken (per 30 April 1948)

	Sedert	pCt.		Sedert	pCt.
België	28 Augustus 1947	3,50 (1)	Noorwegen	9 Januari 1946	2,50
Bulgarije	14 Augustus 1946	4,50	Oostenrijk	3 Juli 1945	3,50
Denemarken	15 Januari 1946	3,50	Portugal	12 Januari 1944	2,50
Finland	6 Februari 1948	7,25	Roemenië	25 Maart 1948	5,— (3)
Frankrijk	9 October 1947	2,50	Spanje	27 October 1947	4,50
Griekenland	16 Augustus 1946	10,—	Tsjechoslowakije	28 October 1945	2,50
Groot-Brittannië	26 October 1939	2,—	Turkije	1 Juli 1938	4,—
Hongarije	1 November 1947	5,—	Verenigde Staten (Federal Reserve Bank of New-York)	12 Januari 1948	1,25
Italië	6 September 1947	5,50	Zweden	9 Februari 1945	2,50
Joegoslavië	1 Januari 1947	(2) 1,— à 4,—	Zwitserland	26 November 1938	1,50
Nederland	27 Juni 1941	2,50			

- (1) Disconto der bij een bank gedomicilleerde accepten en warrants. Voor de andere discontovoeten, zie tabel 2.
- (2) De discontorente verschilt volgens de categorie debiteuren.
- (3) Landbouwdisconto 3 pCt.

III — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL

87

Staten in duizenden Zwitserse goudfranken

[eenheden van 0,29032258... g. fijn goud (art. 5 der statuten)]

	29 Februari 1948		31 Maart 1948		30 April 1948	
ACTIVA						
		%		%		%
I. Gouden baren en -munten	108.020	20,7	122.429	22,0	120.673	21,5
II. Kasmiddelen :						
In de Bank en in rekening-courant bij andere banken	20.869	4,0	42.637	7,7	40.781	7,3
III. Rentegevende call-gelden	251	0,0	251	0,0	497	0,1
IV. Herdiscontopapier :						
1. Handelswissels en bankaccepten	533	0,1	503	0,1	3.578	0,6
2. Schatkistpapier	24.755	4,7	23.343	4,2	26.428	4,7
	25.288		23.846		30.006	
V. Rentegevende termijngelden :						
1. Op ten hoogste 3 maanden	6.047	1,2	11.576	2,1	6.440	1,1
2. Van 3 tot 6 maanden	2.156	0,4	—	—	1.255	0,2
3. Van 6 tot 9 maanden	9.459	1,8	4.337	0,8	—	—
4. Van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—
	17.662		15.913		7.695	
VI. Effecten en diverse beleggingen :						
1. Schatkistpapier :						
a) Op ten hoogste 3 maanden	6.594	1,3	—	—	—	—
b) Van 3 tot 6 maanden	—	—	6.851	1,2	6.841	1,2
c) Van 6 tot 9 maanden	6.819	1,3	—	—	—	—
d) Van 9 tot 12 maanden	2.557	0,5	5.884	1,1	3.260	0,6
2. Andere wissels en diverse beleggingen :						
a) Op ten hoogste 3 maanden	38.286	7,3	40.525	7,3	53.652	9,5
b) Van 3 tot 6 maanden	—	—	—	—	3.034	0,5
c) Van 6 tot 9 maanden	1.521	0,3	3.042	0,5	3.636	0,7
d) Van 9 tot 12 maanden	3.617	0,7	2.104	0,4	—	—
e) Met meer dan één jaar looptijd	12	0,0	8	0,0	8	0,0
	59.406		58.414		70.431	
VII. In Duitsland belegde middelen :						
in 1930-31 krachtens de overeenkomsten van Den Haag van 1930	291.160	55,7	291.160	52,4	291.160	51,8
VIII. Andere activa	256	0,0	1.161	0,2	1.164	0,2
Totaal activa...	522.912	100,0	555.811	100,0	562.407	100,0

PASSIVA

I. Kapitaal :								
Geautoriseerd en gesmitteerd kapitaal : 200.000 aandelen van 2.500 Zwitserse goudfranken ieder	500.000		500.000		500.000			
Aandelen met 25 pCt. volgestort	125.000	23,9	125.000	22,5	125.000	22,2		
II. Reserves :								
1. Wettelijke reserve	6.527		6.527		6.527			
2. Algemeen reservefonds	13.343		13.343		13.343			
	19.870	3,8	19.870	3,6	19.870	3,5		
III. Kortlopende en dadelijk opvraagbare deposito's : (diverse munten)								
1. Circulatiebanken voor eigen rekening :								
a) Op ten hoogste 3 maanden	4.143	0,8	16.364	2,9	19.921	3,6		
b) Dadelijk opvraagbaar	12.996	2,5	32.099	5,8	37.862	6,7		
	17.139		48.463		57.783			
2. Circulatiebanken voor rekening van andere deposanten :								
a) Van 3 tot 6 maanden	3.076	0,6	—	—	—	—		
b) Op ten hoogste 3 maanden	4.824	0,9	7.905	1,4	4.824	0,9		
c) Dadelijk opvraagbaar	1.097	0,2	575	0,1	582	0,1		
	8.997		8.480		5.406			
3. Andere deposanten :								
a) Op ten hoogste 3 maanden	88	0,0	88	0,0	88	0,0		
b) Dadelijk opvraagbaar	367	0,1	402	0,1	424	0,1		
	455		490		512			
IV. Kortlopende en dadelijk opvraagbare deposito's (goud) :								
1) Op ten hoogste 3 maanden	244	0,0	244	0,0	245	0,0		
2) Dadelijk opvraagbaar	17.407	3,3	17.406	3,1	17.348	3,1		
	17.651		17.650		17.593			
V. Langlopende deposito's ontvangen krachtens de overeenkomsten van Den Haag van 1930 :								
1. Deposito's op de Trustrekening der Annuiteiten	152.606		152.606		152.606			
2. Deposito der Duitse regering	76.303		76.303		76.303			
	228.909	43,8	228.909	41,2	228.909	40,7		
VI. Fonds voor eventuele lasten en diverse posten	104.891	20,1	106.949	19,3	107.334	19,1		
Totaal passiva..	522.912	100,0	555.811	100,0	562.407	100,0		

Herdisccontopapier met rugtekening van de Bank en verstrekte waarborgen

7.036

7.037

5.510

Nota: In deze staten zijn niet inbegrepen het *earmarked* goud van Circulatiebanken en de fondsen aangehouden voor de Dienst der Internationale Leningen, waarvan de Bank voor Internationale Betalingen mandataris, trustee of fiscaal agent is.

INHOUDSTAFEL

(De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorlopig te beschouwen)

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

	Tab.		Tab.
GELDMARKT		PRODUCTIE	
I — Rentetarief voor disconto en be- ningen	2	I — Steenkolenmijnen en metaalbedrijven	55
II — Rentestanden voor bankdeposito's en tegoed ter Algemene Spaar- en Lijfrentekas	4	II — Diverse producties	56
VALUTAMARKT EN MARKT DER EDELE META- LEN		III — Textielnijverheid	56
I — Notering der edele metalen	9	IV — Electriciteit	58
II — Officiële wisselkoersen	10	V — Gas	59
KAPITAALMARKT		VERBRUIK	
I — Noteringen van enkele overheids- fondsen	14	I — Verbruiksindexcijfers	65
II — Maandindexcijfers der noteringen ter Beurze van Brussel en Antwerpen	15	II — Tabakverbruik	66
III — Omzetten ter Beurze van Brussel ..	15	III — Slachtingen in de 12 voornaamste slachthuizen van het land	67
IV — Notering en rendement van de voor- naamste obligatietypen	16	VERVOER	
V — Emissies van de Belgische en Congo- lese nijverheids- en handelsven- nootschappen	17	I — Bedrijvigheid van de Nationale Maat- schappij van Belgische Spoorwegen	70
Retrospectief overzicht		a) bedrijfsontvangsten en -uit- gaven	
Detail der emissies :		b) wagens aan de nijverheid ge- leverd	
Februari 1948		c) verkeer :	
Ingedeeld naar de belangrij- heid van het kapitaal		1° algemeen spoorverkeer	
VI — Leningen uitgegeven door de Over- heid	18	2° zware goederen :	
VII — Bankoperaties van het Gemeente- krediet	19	A) gezamenlijk verkeer	
VIII — Hypotheekinschrijvingen	20	B) binnenlands verkeer	
RIJKSFINANCIEN		II — Bedrijvigheid van de Nationale Maat- schappij van Buurtspoorwegen ..	70
Opbrengst van de belastingen	26	III — Havenverkeer	71
INKOMEN EN SPAREN		a) Antwerpen	
I — Rendement der Belgische naamloze vennootschappen	30	b) Gent	
Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons :		IV — Algemene beweging der binnen- scheepvaart	72
Februari 1948		BUITENLANDSE HANDEL	
Retrospectief overzicht		Samenvatting aangenomen door de over- eenkomst van Brussel	75
II — Algemene Spaar- en Lijfrentekas	31	WERKLOOSHEID	
a) Inlagen op particuliere spaar- boekjes		I — Gehele en gedeeltelijke werkloosheid	81
b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas		II — Indeling der gecontroleerde werk- lozen per provincie	81
LOOP DER ZAKEN		III — Indeling der ingeschreven geheel werklozen naar beroepsgroep	81
I — Verrekenkamers	35	BANKSTATISTIEKEN	
a) Algemeen verloop		I — België en Belgisch-Congo :	
b) Detailgegevens over het ver- loop der verrekeningen te Brussel		Driemaandelijke staten der Bel- gische banken	85
II — Postchèque- en giroverkeer	36	Nationale Bank van België :	
PRIJZEN		Weekstaten	85
Indexcijfers der Belgische prijzen	46	Banque du Congo belge :	
		Maandstaten	85
		II — Buitenlandse emissiebanken :	
		Staten	86
		Banque de France	
		Bank of England	
		Nederlandsche Bank	
		Banque Nationale Suisse	
		Federal Reserve Banks	
		Sveriges Riksbank	
		Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken	
		III — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel	87

Abonnementsprijs per jaargang { fr 250 voor België.
fr 300 voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in haar boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wensen te ontvangen: de Nederlandse of de Franse.

- Voorh. Drukkerijgest. -
T H. D E W A R I C H E T
J., M., G. en L. Dewarichet,
- broeders en zusters, -
maatsch. onder één firma
16, Wilde-Woudstraat, 16
B R U S S E L

25087